

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 305

50. évfolyam

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

2007. december 15.

<u>Közleményszám</u>	Tartalom	<u>Oldal</u>
III	<i>Előkészítő jogi aktusok</i>	
	RÉGIÓK BIZOTTSÁGA	
	2007. október 10–11-i, 71. plenáris ülés	
2007/C 305/01	A Régiók Bizottsága véleménye – Energiacsomag	1
2007/C 305/02	A Régiók Bizottsága véleménye – A hat európai koordinátor éves jelentése a TEN-T hálózatról – Transzeurópai hálózatok: Egy integrált megközelítés felé – A fő transzeurópai közlekedési tengelyek kiterjesztése	6
2007/C 305/03	A Régiók Bizottsága véleménye – Az európai repülőterek jövője	11
2007/C 305/04	A Régiók Bizottsága véleménye – A globális éghajlatváltozás 2 Celsius-fokra való csökkentése, valamint a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerének a légi közlekedésre történő kiterjesztése	15
2007/C 305/05	A Régiók Bizottsága véleménye – Helyi és regionális önkormányzatok Ukrajnában és az EU-Ukrajna közötti együttműködés fejlesztése	20
2007/C 305/06	A Régiók Bizottsága véleménye – Európai kutatási térség: Új perspektívák	25
2007/C 305/07	A Régiók Bizottsága előrettekintő véleménye – A helyi és regionális szervezetváltási stratégiák sikeréhez hozzájáruló tényezők	30
2007/C 305/08	A Régiók Bizottsága véleménye – „Hatékonyabb jogalkotás 2005 és 2006” csomag	38
2007/C 305/09	A Régiók Bizottsága véleménye – Átfogó migrációs politika alkalmazása az Európai Unió déli tengeri külső hatáira és az Európai Unióval szomszédos keleti és délkeleti régiókra	43

2007/C 305/10

A Régiók Bizottsága előrettekintő véleménye – A bevándorló nők helyzete az Európai Unióban 48

2007/C 305/11

A Régiók Bizottsága véleménye – Esélyegyenlőség és sport 53

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

2007. OKTÓBER 10–11-I, 71. PLENÁRIS ÜLÉS

A Régiók Bizottsága véleménye – Energiacsomag

(2007/C 305/01)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- rámutat, hogy a helyi és regionális önkormányzatok döntő módon hozzájárulnak az európai kezdeményezések sikeréhez. Az európai jogszabályokat helyi és regionális szinten hajtják végre; a helyi illetékesek, valamint a polgárok feladata, hogy magatartásukkal valóban és fenntarthatóan befolyásolják az energiafogyasztást;
- úgy véli, hogy az energiapolitika és az éghajlatvédelmi politika szorosan összefügg egymással és összehangolandó, hiszen Európában a CO₂-kibocsátás 80 %-áért az energiatermelés felelős. Alapvető tehát, hogy az éghajlatvédelmi politika vonatkozásában javasolt intézkedések az energiapolitika területére is kihassanak – és fordítva. A környezet- és hatékonyságorientált energiapolitika mindig éghajlatvédelmi politika is egyben;
- támogatja az Európai Bizottságnak az adminisztratív akadályok, tisztességtelen hálózati hozzáférési feltételek (ilyen például a megújuló energiát szolgáltatók hátrányos megkülönböztetése), valamint a bonyolult eljárások haladéktalan felszámolása, illetve megszüntetése érdekében tett erőfeszítéseit;
- kéri az Európai Bizottságot, hogy megfelelő intézkedésekkel akadályozza meg a piaci koncentrációkat, és ösztönözze a piaci résztvevők sokféleségét;
- támogatja azt a célt, amely szerint az EU-ban az energiahatékonyság növelése révén 2020-ra az energia 20 %-át meg kell takarítani, jóllehet örömmel venné, ha ezt a célt kötelező érvénnyel rögzítenék;
- nyomatékosan utal arra, hogy az energiahatékonyságnak az európai energiapolitika alapkövét kellene képeznie, és a mérlegelések során mindig elsőrendű prioritásként kellene kezelni;
- kétségbe vonja, hogy a szénmegkötés és -tárolás (*Carbon capture and storage*, CCS) technológiai hosszú távú megoldásnak tekinthetők, mivel erőteljesen csökkentik az adott létesítmény határfokát, és a jelenlegiek szerint gazdaságilag nem különösen hatékonyak. Átmenetileg azonban a CCS-stratégia globális összefüggésben valóban megoldást jelenthet.

Referenciaszövegek

A Bizottság közleménye az Európai Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – *Európai energiapolitika*

COM(2007) 1 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – *A földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről*

COM(2006) 841 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek: *Fenntartható energiatermelés fosszilis tüzelőanyagokból: a csaknem kibocsátásmentes szénalapú energiatermelés megvalósítása 2020-ig*

COM(2006) 843 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – *Jelentés a bioüzemanyagok terén elért haladásról – Jelentés a bioüzemanyagoknak és más megújuló üzemanyagoknak az Európai Unió tagállamaiban történő használata terén elért haladásról*

COM(2006) 845 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – *Elsőbbségi összekapcsolási terv*

COM(2006) 846 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – *Egy európai stratégiai energiatechnológiai terv felé*

COM(2006) 847 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – *Megújulóenergia-útterv – Megújuló energiák a XXI. században: egy fenntarthatóbb jövő építése*

COM(2006) 848 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – *A zöld könyv nyomán követési cselekvései – Jelentés a megújuló energia terén történt előrehaladásról*

COM(2006) 849 final

Előadó: Bernd VÖGERLE, Gerasdorf bei Wien polgármestere (AT/PES)

Politikai ajánlások**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****Bevezetés**

1. kiemeli az energia jelentőségét, hiszen az energia a modern élet fontos pillére. Ezért az ellátási zavarok és nehézségek messzemenő következményekkel és jelentős gazdasági kárral járnak. Következésképpen a helyi és regionális önkormányzatok is nagy jelentőséget tulajdonítanak a közös európai energiapolitikának és célkitűzéseinek: az ellátás biztonságának, a fenntarthatóságnak és a versenyképességnek. E célok eléréséhez kiegyensúlyozott energiaszerkezetre van szükség;

2. rámutat, hogy a helyi és regionális önkormányzatok döntő módon hozzájárulnak az európai kezdeményezések sikeréhez. Az európai jogszabályokat helyi és regionális szinten hajtják végre; a helyi illetékesek, valamint a polgárok feladata, hogy magatartásukkal valóban és fenntarthatóan befolyásolják az energiaszerkezetet;

3. ezért kéri az illetékes európai intézményeket, különösen az Európai Bizottságot, hogy az „Energiasomag” tényleges megvalósítása során megfelelően vegyék figyelembe a helyi és regionális önkormányzatok mértékadó szerepét az európai energiapolitikában;

4. úgy véli, hogy az energiapolitika és az éghajlatvédelmi politika szorosan összefügg egymással és összehangolandó, hiszen Európában a CO₂-kibocsátás 80 %-áért az energiatermelés felelős. Alapvető tehát, hogy az éghajlatvédelmi politika vonatkozásában javasolt intézkedések az energiapolitika területére is kihassanak – és fordítva. A környezet- és hatékonyság-orientált energiapolitika mindig éghajlatvédelmi politika is egyben;

5. rámutat, hogy a tudatos fogyasztó döntő szerepet játszik az európai célok megvalósításában. Ezért a fogyasztókat mindig a mérlegelek középpontjába kell állítani. Utal továbbá arra, hogy a szociális szempontból leghátrányosabb helyzetű néprétegeket minden energiaár-emelés különösen súlyosan érint. Az állami támogatásokat ezért a fenntarthatóság és a következetes éghajlatvédelmi politika érdekében tisztán pénzügyi segély helyett energiatékonysági és figyelemfelkeltő intézkedésekbe kellene beruházni;

Belső piac

6. felhívja a figyelmet arra, hogy nem minden tagállamban teljesültek a liberalizált villamosenergia- és gázpiaccal szemben támasztott elvárások, nevezetesen az árcsökkenés és az energia-ellátó vállalatok monopolhelyzetének megszűnése. Ráadásul, mivel véleménye szerint túlságosan keveset ruháztak be erőművekbe és hálózatokba, különösen a megújuló és helyi energia-készletekbe és hálózatokba, veszélybe került az ellátás biztonsága. Ha a helyzet továbbra is a jelenlegihez hasonlóan alakul, a jövőben fennakadások várhatók az ellátásban;

7. ezért kéri, hogy az Európai Bizottság tegyen ösztönző lépéseket annak érdekében, hogy a termelők és hálózatüzemeltetők ismét (a liberalizáció előtti időkhez hasonlóan) ruházzanak be a termelőlétesítmények és a hálózati infrastruktúra fejlesztésébe. Az ebbe az irányba történő elmozdulás egyik lehetséges útja a helyi és regionális energiatermelési tervek kidolgozása lehet, amelyek a helyi és a regionális szint hozzájárulásain alapulnak;

8. támogatja az Európai Bizottságnak az adminisztratív akadályok, tisztességtelen hálózati hozzáférési feltételek (ilyen például a megújuló energiát szolgáltatók hátrányos megkülönböztetése), valamint a bonyolult eljárások haladéktalan felszámolása, illetve megszüntetése érdekében tett erőfeszítéseit;

9. a szétválasztás (*unbundling*) mellett foglal állást, melyhez egy szigorú szabályozó által támogatott társasági jogi elkülönítés elegendőnek tekinthető;

10. kéri az Európai Bizottságot, hogy megfelelő intézkedésekkel akadályozza meg a piaci koncentrációkat, és ösztönözze a piaci résztvevők (például a városi közművek) sokféleségét;

11. úgy véli, hogy a transznacionális hálózatok megerősödése révén javulnak a helyi és regionális szint (például energiaberendezésre irányuló) cselekvési lehetőségei;

12. elutasítja új igazgatási struktúrák, mint például egy európai „energiaszabályozó hatóság” létrehozását, mivel a nemzeti szabályozó hatóságok önmagukban is képesek az Európai Bizottság által javasolt és az Európai Tanács által megerősített célkitűzések elérésére;

13. az Európai Bizottságot a kibocsátáskereskedelem mechanizmusának olyan módon történő kialakítására kéri, hogy a kiosztási terv keretében minden erőmű csak annyi kibocsátási egységet kapjon, amennyi egy kapcsolt energiatermelő gáz- és gőzturbinás hőerőműben megfelel a tervezett hő- és villamosenergia-mennyiség előállítás igényének. Ez egyértelműen támogatná a villamosenergia-termelés energiahatékonyságának fokozására irányuló célkitűzést;

Energiahatékonyság

14. támogatja azt a célt, amely szerint az EU-ban az energiahatékonyság növelése révén 2020-ra az energia 20 %-át meg kell takarítani, jóllehet örömmel venné, ha ezt a célt kötelező érvényre rögzítenék;

15. nyomatékosan utal arra, hogy az energiahatékonyságnak az európai energiapolitika alapkövét kellene képeznie, és a mérlegelések során mindig elsőrendű prioritásként kellene kezelni;

16. kéri az illetékes európai intézményeket, mindenekelőtt az Európai Bizottságot, hogy gondoskodjanak megfelelő keretfeltételekről többek között a következő területeken:

- kis fogyasztású járművek,
- a (háztartási) készülékek szigorú normarendszere és jobb címkézése (elsősorban például a készenléti funkció kikapcsolhatósága),
- minél alacsonyabb léptékű teljes energiafogyasztás, illetve új építményeknél a „passzív ház” normái,
- közbeszerzési szerződések esetén a külső költségek internalizálása a termékek és szolgáltatások egész életciklusára, illetve láncára kiterjedő következetes költségszámítással,
- EBB-kölcsönök a helyi és regionális önkormányzatok energiahatékonysági programjai számára,
- energiahatékonysági támogatások a csoportmentesítési rendelet keretében;

17. kiemeli, hogy regionális és helyi szinten számos intézkedés megvalósul és hozzájárul az európai kezdeményezés sikeréhez:

- regionális fejlesztés az energiapolitikai szempontok figyelembevételével,
- programok az energiahatékonyság támogatására (például épület-helyreállítás, elavult világítási rendszerek felújítása, háztartási gépek lecserélése),
- a megújuló energiaforrásokat támogató programok,
- az épületek energiateljesítményéről szóló irányelven túllépő építési normák meghatározása,
- területfejlesztés,
- a közlekedés kialakítása (helyi tömegközlekedési kínálat, kerékpárutak),
- parkolóterület-kezelés a városi gépjárműforgalom csökkentésére, illetve pl. a közös járműhasználat (carpooling) és a környezetbarátabb autók támogatása érdekében,
- energiagazdálkodási tanácsadás vállalkozások részére,
- PR-tevékenység, kampányok, figyelemfelkeltés (például tényyszerű felvilágosítás arról, hogy miként lehet energiát megtakarítani a háztartásban, a járműhasználat során stb.),
- példamutatás (energiatakarékosság az állami szektorban) és a saját munkatársak képzése,
- közbeszerzési eljárások alkalmazása az áruk és szolgáltatások energiahatékonyságának növelésére;

18. kéri, hogy – például az „Intelligens energia – Európa” program keretében – több uniós forrást biztosítsanak a bevált gyakorlatok regionális és helyi szintű cseréjére;

19. felszólítja az Európai Bizottságot, hogy az energiahatékonyságra vonatkozó célt összességében határozza meg (azaz a gazdaság egésze energiaigényének tekintetében). Ez a tagállamok és a régiók számára megadná azt a rugalmasságot, hogy szélesebb körű intézkedéseket alkalmazhatnak a célkitűzések elérésére, beleértve a (regionális) gazdaság ipari struktúrájának és apparátusának energiafogyasztására szolgáló intézkedéseket is;

Megújuló energiaforrások

20. támogatja azt a kötelező célt, melynek értelmében 2020-ra a teljes energiafelhasználás 20 %-át megújuló energiaforrásokból kell fedezni;

21. kiemeli a helyi energiaforrások társadalmi-gazdasági jelentőségét, valamint az energiaellátás biztonsága és az energiaátvitel hatékonysága szempontjából való fontosságát, és felhívja a figyelmet arra, hogy a megújuló energiaforrások támogatásának az adott földrajzi, éghajlati és gazdasági feltételekhez kell igazodnia, és ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szerepe kulcsfontosságú a helyi megújuló energiaforrások biztosításában;

22. támogatja a megújuló energiával kapcsolatos célok meghatározását a hő- és hűtési szektor bevonásával, melynek során kiemelt hangsúlyt kell fektetni a villamosenergia-termelés és a hőtermelés/hűtés összekapcsolására;

23. megjegyzi, hogy a fenntarthatóságot minden intézkedés esetében előtérbe kell állítani. Azok az országok, amelyek idejekorán bizalmat szavaztak a biomasszának mint energiaforrásnak, már most ezzel fedezik energiaszükségletük jelentős részét. Gyakran felmerül azonban a probléma, hogy a szükségletet már nem lehet kizárólag regionálisan (elsősorban fa formájában) rendelkezésre álló energiával fedezni, és a bioüzemanyagokat nagy távolságról kell a rendeltetési helyre szállítani. Amennyiben ez az eset áll fenn, az alternatív megoldás egyértelműen kevésbé fenntartható. Figyelembe kell ugyanakkor venni a kisebb energiafelhasználással járó szállítási lehetőségeket;

24. azt a nézetet képviseli, hogy az olyan tagállamoknak, amelyek kevesebb megújuló energiával kapcsolatos lehetőséggel rendelkeznek, lehetőséget kell biztosítani arra, hogy megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseiket kereskedelemmel ériék el, vagy egy EU-szintű zöldenergia-tanúsítvány rendszerén belül, vagy a többi, nagyobb megújulóenergia-tartalékkal rendelkező országgal való kétoldalú szerződéseken keresztül. A cél a megújuló energiával kapcsolatosan megállapított célkitűzések eléréséből fakadó összköltség csökkentése;

25. kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy a megújuló energiák támogatását célzó nemzeti cselekvési tervek kidolgozásakor irányozzák elő a helyi és regionális önkormányzatok kötelező meghallgatását;

Bioüzemanyagok

26. támogatja azt a kötelező célt, amelynek értelmében 2020-ra az EU teljes üzemanyag-fogyasztásának 10 %-át bioüzemanyagokkal kell kielégíteni, feltéve, hogy a termelés fenntartható lesz;

27. hangsúlyozza, mennyire fontos lesz az energiaforrások és a biomasszafajták sokfélesége;

28. különös súlyt fektet arra, hogy az éghajlat-politikát nemzetközi összefüggésben szemléljék, és a különböző bioüzemanyagokat – környezeti és éghajlati hatásukból kiindulva – olyan életciklus-perspektíva keretében támogassák, amely figyelembe veszi a termelési gyakorlatot, a szállítást és a hasonló szempontokat. A hatékony, önálló európai termelés támogatása mellett szerepet játszhat az EU-n kívüli országokból való behozatal is. A bioüzemanyagok terén a környezetbarát és energiahatékonny termelési gyakorlatot kell támogatni, függetlenül a bioüzemanyag és a feldolgozott növények fajtájától;

29. felhívja a figyelmet arra, hogy a bioüzemanyagok harmadik országokban történő termelésének támogatása ellentmond az energiaágazat importfüggőségének csökkentésére irányuló céloknak és új függőségeket eredményez, ezért kiemeli, hogy az EU-n kívüli országokból való behozatal alárendelt jelentőségű kell, hogy legyen. Az import esetében – az egyes bioüzemanyagok életciklus-perspektívájának keretében – figyelemmel kell lenni a fenntarthatóság és az energiahatékonyság szempontjaira;

30. kiemeli a bioüzemanyagok fenntartható módon történő termelésének fontosságát a biodiverzitás csökkenésének elkerülése érdekében. El kell kerülni, hogy energianövényekből álló nagy kiterjedésű „monokultúrák” (egyéle növényi kultúra nagyobb területre kiterjedő koncentrációja) túlzottan megzavarják a helyi ökoszisztémát;

31. hangsúlyozza, hogy a bioenergia-alapanyagok behozatalakor figyelembe kell venni egyfajta fenntarthatósági kódexet. A kereskedelmi partnerekkel szemben támasztott megfelelő követelmények révén az EU hozzájárulhatna a környezetbarát és társadalmilag igazságos gazdasági koncepciók támogatásához, amelyek által elkerülhető lenne a jelentős élőhelyek elvesztése. Haladéktalanul el kellene indítani a nemzetközi vitafolyamatot és a megfelelő szabályozási keret kidolgozását;

Szénelapú energiatermelés

32. kétségbe vonja, hogy a szénmegkötés és -tárolás (*Carbon capture and storage, CCS*) technológiái hosszú távú megoldásnak tekinthetők, mivel erőteljesen csökkentik az adott létesítmény hatásfokát, és a jelenlegiek szerint gazdaságilag nem különösen hatékonyak. Átmenetileg azonban a CCS-stratégia globális összefüggésben valóban megoldást jelenthet;

33. nagyobb erővel kell folytatni a CCS-technológiára irányuló kutatást és fejlesztést;

34. kéri, hogy az új szénerőművek engedélyezésekor a CCS technológiát vegyék figyelembe, amint az kereskedelmi forgalomba kerül;

Energiatechnológia

35. megállapítja, hogy az energiatechnológiai ágazat jelenlegi erőfeszítései nem elegendőek. Ezenkívül nagyon lassú a rendszer, így az új technológiák megvalósulása gyakran évtizedeket vesz igénybe;

36. kéri a kutatási, technológiai és demonstrációs keretprogramban, valamint az *Intelligens energia – Európa* programban az energiatechnológiára szánt eszközök további bővítését. Éppen az új technológiák helyi és regionális szintű bemutatása járul hozzá az emberek tudatosításához, valamint a munkaerő megfelelő szakképzettségi szintjének emeléséhez. A kutatási és fejlesztési támogatás mind a kisebb magánkereskedelmi szereplők, mind pedig az állami szereplők számára hozzáférhető kell, hogy legyen;

37. megjegyzi, hogy a leghaladóbb technológiák fejlesztése az exportlehetőségek alapját is megteremti. Ez esélyt nyújthat számos új munkahely létrehozására;

Nemzetközi együttműködés

38. úgy véli, hogy rövid és hosszú távon csak egy széleskörű és átfogó, határokon átnyúló együttműködés, valamint fenntartható környezetet, energiatakarékosságot és nagyobb energiahatékonyságot célzó energiapolitikai és éghajlatvédelmi megegyezések vezethetnek sikerre és válhatnak a mostani és az elkövetkező – az EU-n belül és kívül élő – generációk hasznára;

39. kéri, hogy a harmadik országok technikai támogatása semmiképpen se az EU-ban elavult vagy betiltott termékek és termelési módok pénzért történő vagy ingyenes exportját jelentse. Figyelni kell arra, hogy az ilyen kritériumokat minden (uniós, tagállami, regionális, helyi) szinten és minden intézmény esetében (még az EBB esetében is) tartsák be;

Társadalmi vetület

40. kéri, hogy az Európai Bizottság még többet tegyen annak érdekében, hogy az EU-ban a legjobb nemzetközi energiatakaré-

kossági tapasztalatokat hasznosítsák, és hogy – az EU határain túl is – terjesszék az európai kezdeményezéseket, az EU erőfeszítéseit, valamint a bevált gyakorlatokat;

41. megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok csak néhány területen és igen korlátozottan képesek befolyásolni az energia árszerkezetét. Esélyek ott adódnak, ahol sok saját energiaforrást lehet hasznosítani, és ezek költségszempontból állják a versenyt a liberalizált piacon megjelenő egyéb energia-alapanyagokkal szemben. Ezen túlmenően érdemes megpróbálni figyelemfelkeltő intézkedésekkel rávezetni a polgárokat arra, hogy átvállalják a megújuló energiák hasznosítása miatt keletkező magasabb költségeket. Kérdéses a folytonos segélyek (energia-költség-támogatás, fűtési költségtámogatás) helyénvalósága, mivel általában nem vezetnek a fogyasztói magatartás változásához. Az RB inkább olyan energiahatékonysági intézkedések támogatása mellett foglal állást, melyek költségmegtakarításhoz, egyben az életminőség javulásához is vezetnek. E támogatás keretében lehetővé kellene tenni az energiafelhasználók számára, hogy hozzáférjenek az energiafogyasztásukkal kapcsolatos információkhoz (intelligens mérőberendezések), valamint a helyi és regionális önkormányzatok számára, hogy hozzáférjenek a terület energiafogyasztásával kapcsolatos információkhoz, ezáltal az energiahatékonysági támogatások és intézkedések célzottabbak lehetnének, és elkerülhető lenne, hogy túl nagy súlyként nehezedjenek a lakosság korlátozott jövedelemmel rendelkező részére (a tüzelőanyag költségeihez kapcsolódó nehéz anyagi helyzet);

42. aggodalommal figyeli, milyen hatásokat vált ki az energia-alapanyagok iránti megnövekedett kereslet, amely igen komoly élelmiszer-áremelkedésekhez vezet. Ezért szükségesnek tűnik az energiapiac és a bioenergia-alapanyagok iránti várható kereslet alapos áttekintése különösen annak érdekében, hogy egészen a kisrégiók szintjéig felmérhető legyenek az élelmiszer-piacra gyakorolt hatások.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 10-én.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Michel DELEBARRE

A Régiók Bizottsága véleménye

- **A hat európai koordinátor éves jelentése a TEN-T hálózatról**
- **Transzeurópai hálózatok: Egy integrált megközelítés felé**
- **A fő transzeurópai közlekedési tengelyek kiterjesztése**

(2007/C 305/02)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- mindenekelőtt emlékeztet a TEN-T hálózatok fontosságára, hiszen azok jelentős mértékben hozzájárulnak a lisszaboni célkitűzésekhez,
- kiemeli továbbá, hogy a koordinátorok kulcsszerepet játszhatnak a tagállamok közötti, arra vonatkozó megállapodás megszületésében, hogy minden egyes TEN-T tengely adott nemzeti szakaszain egységes paramétereket alkalmazzanak. Ennek támogatásaképpen a Régiók Bizottsága kéri, hogy az Európai Bizottság a megállapodást az uniós pénzügyi támogatás előfeltételeként határozza meg,
- úgy ítéli meg, hogy az Európai Bizottság ösztönözhetné a hálózatépítést a TEN-T kiemelt projektjei által érintett különböző helyi és regionális szereplők között is, például évenkénti fórumok útján. A Régiók Bizottsága érdeklődést és hajlandóságot mutat az Európai Bizottsággal e kérdésben történő együttműködés iránt,
- még egyszer sajnálatát fejezi ki amiatt az ellentmondás miatt, amely egyfelől a TEN-hálózatok Unió számára való kiemelkedő jelentősége (amit egyébként a közlemény is említ), illetve az Unió esetleges pénzügyi ösztönzésének meghatározó szerepe, másfelől pedig az erre a célra szánt költségvetési keret alacsony szintje között van – még ha az elkülönített keret a határkeresztező szakaszokra és a szűk keresztmetszetekre irányul is –, és éppen ezért hangsúlyozza az uniós szinten rendelkezésre álló összes forrás szinergiájának szükségességét,
- hangsúlyozza a közlekedési tengelyek Unión kívüli kiterjesztésének fontosságát az áruk és a személyek cseréje fejlődésének szempontjából, nem csupán a szomszédos országokkal, hanem a világ többi részével is.

Referenciaszöveg

A hat európai koordinátor éves jelentése a transzeurópai közlekedési hálózat bizonyos projektjeinek előrehaladásáról

COM(2006) 490 final

Transzeurópai hálózatok: egy integrált megközelítés felé

COM(2007) 135 final

A fő transzeurópai közlekedési tengelyek kiterjesztése a szomszédos országokra. Közlekedéspolitikai iránymutatások Európában és a szomszédos régiókban

COM(2007) 32 final

Előadó: Bernard SOULAGE, Rhône-Alpes régió önkormányzatának első alelnöke (FR/PES)

Politikai ajánlások

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A. TEN-hálózatok

Általánosságban

1. mindenekelőtt emlékeztet a TEN-T hálózatok fontosságára, hiszen azok jelentős mértékben hozzájárulnak a lisszaboni célkitűzésekhez. Erősítik a területi kohéziót és a régiók versenyképességét, mivel megkönnyítik az áruk és a személyek mozgását. A régiókban élő európai polgárok érzékelné fogják a TEN-T hatását mindennapi életükben, és az Európai Unió legitimitásának ez csak hasznára válhat;

A koordinátorok jelentéséről

2. köszönetet kíván mondani a koordinátoroknak hatékony munkájukért, amellyel elősegítették a TEN-T kiemelt projektjeinek megvalósítását. Ez bizonyítja munkájuk hasznosságát;

3. nagyra értékeli, hogy az Európai Bizottság tevékenysége és az arról való tájékoztatás jelentősen növeli e projektek és végrehajtásuk átláthatóságát, és szeretné, ha a Régiók Bizottsága és az Európai Bizottság közötti párbeszéd aktívan folytatódna, hiszen több régiót közvetlenül is érintenek ezek a területükön folyó beruházások;

4. különösképpen kiemeli a koordinátorok tevékenységének pozitívumait, amelyekkel lehetővé vált:

- a projektek és tényleges előrehaladásuk fokának jobb megismerése, ami jobban rávilágít a TEN-T költségvetési keretei elosztásával kapcsolatban hozott döntésekre,
- a szereplők közötti együttműködés tényleges javítása elsősorban a legtöbb problémát hordozó, határkeresztesző szakaszokon, és így nagyobb hatékonyság a projektek tanulmányozási és meghatározási folyamataiban, különösen, ha formális nemzetközi struktúra nem áll rendelkezésre (például Szlovénia és Olaszország között),
- az egyes projektek egy-egy személyhez történő hozzárendelése, ami a határokon átnyúló projektek esetében megkönnyítheti a kormányközi konferenciák gyakran komplex működését, és hozzáadhatja az EU súlyát és függetlenségét a

projektek előmozdításához vagy védelméhez (például de Palacio asszony esete a Lyon–Torino összeköttetéssel);

5. megállapítja, hogy ezek a tevékenységek elősegítették egy adott ország miniszterei közötti együttműködést is, akiket így egy külső megfigyelő kísért figyelemmel;

6. egyetért az Európai Bizottsággal a megfelelő hozzájárulás szükségességével kapcsolatban (kritikus tömeg, amelyet a koordinátorok gyakran a rendeletben engedélyezett maximális mértékre becsültek) a határokon átnyúló projektek esetében, ezek elindítása és a maximális mozgatóerő, illetve a nemzeti hálózatokra kifejtendő húzóerő érdekében;

7. hangsúlyozza az interoperabilitás alapvető fontosságú kérdését, amely jórészt irányítja a beruházások gazdasági valorizációját, és különösen kiemeli az ERTMS-rendszer kialakítása kapcsán hozott döntést, amely szerint hat teherszállító folyosóra koncentrálnának, ami ezeken a tengelyeken elősegíti az új infrastruktúrába való beruházások megfelelő felhasználását és vonzóerejét;

8. kiemeli továbbá, hogy a koordinátorok kulcsszerepet játszanak a tagállamok közötti, arra vonatkozó megállapodás megszületésében, hogy minden egyes TEN-T tengely adott nemzeti szakaszain egységes paramétereket alkalmazzanak. Ennek támogatásaképpen a Régiók Bizottsága kéri, hogy az Európai Bizottság a megállapodást az uniós pénzügyi támogatás előfeltételeként határozza meg;

9. az előadók többségéhez hasonlóan hangsúlyozza a tagállami intézkedések szükségességét a beruházások lehető legjobb valorizálása érdekében: modális váltás, az infrastruktúrahasznaht prioritásainak megfelelő irányítása, az egy tengelyen történő beruházások időbeli ütemezésének optimalizálása;

10. javasolja, hogy a koordinátorok lépjenek fel a projektek közötti cserék szintjén is, ha nem is a gyakorlatok koherenciája, de legalább az elképzelések és a bevált gyakorlatok cseréje biztosításáért a projektek tanulmányozása, illetve elindítása és finanszírozása szintjén. Az Európai Bizottság ösztönözhetné a hálózatépítést a TEN-T kiemelt projektjei által érintett különböző helyi és regionális szereplők között is, például évenkénti fórumok útján. A Régiók Bizottsága érdeklődést és hajlandóságot mutat az Európai Bizottsággal e kérdésben történő együttműködés iránt;

11. az eddigi pozitív tapasztalatokra való tekintettel kívánatosnak tartja, hogy a koordinátorok meglévő feladatainak bővítésével párhuzamosan, további koordinátorokat nevezzenek ki az Unió által finanszírozott, kiemelt projektekhez a közlekedés területén, és különösen az olyan területeken, melyeknek „erőteljes, gyakran politikai lendületre van szükségük a tervezési és építési szakasz nehézségeinek leküzdéséhez”, valamint ezen túlmenően a kiemelt projektekhez. A Régiók Bizottsága ugyanakkor kiemeli, hogy eddig csak hat, már az előkészítés előrehaladott szakaszában lévő projekthez neveztek ki koordinátort, míg inkább más kiemelt tengelyek esetében van szükség az ilyen jellegű támogatásra, mivel több tagállamot is érintenek (ilyen például a 22. sz. projekt, amely 8 tagállamot fog át);

12. megállapítja, hogy a koordinátorok különböző, 2006. júliusi jelentései meghatározzák az előrelépés szükséges és sürgős szakaszait a projektek hitelessé tételéhez, illetve a fontosabb beruházások optimalizálása érdekében szükséges tagállami kötelezettségvállalásokat, és következképp;

13. kívánatosnak tartja, hogy készüljön mérleg ezen szakaszok és kötelezettségvállalások jelenlegi tényleges megvalósulásáról, ami világossá tenné a TEN-T keretek elosztásáról szóló jövőbeli döntéseket a 2007–2013 közötti időszakra. A koordinátorok elemzéseit és ajánlásait jelentős mértékben figyelembe kellene venni a támogatások odaítélése során, különösen azon támogatások esetében, amelyek a többéves TEN-programból származnak;

14. megállapítja, hogy a közösségi finanszírozás bizonytalansága 2013 után fékezheti azokat a projekteket, amelyek a jelenlegi költségvetési időszakban kevés kiadással járnak, ezért olyan mechanizmusok kidolgozását kéri, amelyekkel csökkenthetők ezek a hátrányok;

15. a koordinátorok által támogatott kiemelt projektekről az Európai Bizottság pontosabb, részletesebb és összetettebb információval rendelkezik előkészítésük menetével kapcsolatban. Ennek nem szabad gátolnia a projektek egyenlő elbírását;

16. sajnálatát fejezi ki ugyanakkor amiatt, hogy nem történt meg a projektek, előrehaladottsági fokuk és kölcsönös szinergiáik keresztirányú vizsgálata, és azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság a jövőbeli elemzéseket aktuális és releváns statisztikai adatok alapján végezze, melyeket arra alkalmas formában a tagállamok gyűjtöttek össze. Jóllehet az Európai Bizottság közleménye hangsúlyozza a projektek közötti optimális együttműködés szükségességét a TEN-T hálózatok optimális időben történő kiépítése érdekében, egyetlen ilyen jellegű elemzésre sem került sor. Ez megvalósítható lenne a TEN-hálózatok irányítócsoportjának keretén belül. Egy ilyen elemzés további segítséget nyújtana a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó – igen korlátozott – európai versenykiírások odaítélése során;

A TEN-hálózatok irányítócsoportjának munkájáról

17. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy biztosítani kell a szinergiát az azonos tengelyen elhelyezkedő TEN-projektek között, mivel az mind a beruházások tekintetében

(költségcsökkentés, a területre gyakorolt kisebb hatás), mind pedig maguk a projektek hatékonysága szempontjából előnyös;

18. a különböző természetű projektek összekapcsolása (például vasúti alagút és magasfeszültségű összeköttetés) terén tapasztalt nehézségek miatt kívánatosnak tartja, hogy a bevált gyakorlatok ígért kézikönyvén túl a szinergia-célkitűzést vegyék figyelembe a koordinátorok feladatában is;

19. még egyszer sajnálatát fejezi ki amiatt az ellentmondás miatt, amely egyfelől a TEN-hálózatok Unió számára való kiemelkedő jelentősége (amit egyébként a közlemény is említ), illetve az Unió esetleges pénzügyi ösztönzésének meghatározó szerepe, másfelől pedig az erre a célra szánt költségvetési keret alacsony szintje között van – még ha az elkülönített keret a határkeresztesző szakaszokra és a szűk keresztmetszetekre irányul is –, és éppen ezért hangsúlyozza az uniós szinten rendelkezésre álló összes forrás szinergiájának szükségességét. Az Európai Bizottságnak a jövőben lehetséges, új finanszírozási forrásokat kellene felderítenie. Ezzel kapcsolatban úgy tűnik, középtávon felül kell vizsgálni az Eurovignette irányelvet a külső költségek figyelembevételével;

20. megállapítja, hogy a 30 fő tengely befejezése csupán 4 %-kal lassítja a közlekedés által okozott CO₂-kibocsátás növekedésének ütemét, ami csekély eredménynek számít, ezért kívánatosnak tartja, hogy a jelenlegi Eurovignette irányelv átdolgozásának során megfelelően vegyék figyelembe a külső költségeket a modális váltásra irányuló intézkedések meghozatala érdekében, különösképp, de nem kizárólag, a kritikusabb zónákban és területeken, melyek számára közvetlenebb és célirányosabb intézkedéseket is tervezni kellene. A közlemény által javasolt új információk technológiák kihasználása hozzájárulhat ehhez, csakúgy, mint az intelligens közlekedési rendszerek kifejlesztése, aminek terén az ázsiai országok jóval megelőzik Európát;

21. támogatja a köz-és a magánszféra partnerségének (PPP) kívánt fejlesztését, főként mivel az nagyobb jogbiztonsággal jár, és fejleszti az innovatív pénzügyi eszközöket az EBB szintjén. Ugyanakkor ezen struktúrák tagadhatatlan előnyei kapcsán szem előtt kell tartani a velük járó kezdeti többletköltségeket, illetve pontosan meg kell határozni a kockázattáadás módját;

22. hangsúlyozza, hogy mivel a verseny előtti nyitás előnyeit a távközlés területén egyértelműen elismerik, valószínűleg hasonló pozitív hatások tapasztalhatók majd a vasúti közlekedésben is. Jóllehet irreális dolog abban reménykedni, hogy a vasúti beruházások magánfinanszírozása ugyanolyan mértékű legyen, mint a távközlésé, a verseny előtti nyitás a vasút területén valószínűleg jobban érvényre juttatja majd a megkezdett állami beruházásokat;

23. kéri, hogy a TEN-beruházások számára pontosítsák, és adott esetben enyhítsék az ezen projektek számára aláírt kölcsönök dekonszolidációs szabályokat (a maastrichti konvergenciakritériumok értelmében). Ezt a kérdést minden bizonnyal fel kellene tenni az összes, az Unió fejlődése szempontjából stratégiai beruházás esetében.

B. A fő transzeurópai közlekedési tengelyek kiterjesztése**Általánosságban**

24. hangsúlyozza a közlekedési tengelyek Unión kívüli kiterjesztésének fontosságát az áruk és a személyek cseréje fejlődésének szempontjából, nem csupán a szomszédos országokkal, hanem a világ többi részével is;

25. hozzáteszi, hogy az Unió szomszédos országaival a kapcsolatok javítása a TEN-T hálózatokon végrehajtott fontosabb beruházások hatékonyságát is növeli;

26. elismeri, hogy a közlekedési ágazat irányított fejlesztése és integrációja az EU és a szomszédos országok között teljes mértékben hozzájárul a lisszaboni menetrend megvalósításához, mivel elősegíti a kereskedelmet, a tartós növekedést és a társadalmi kohéziót;

27. megállapítja, hogy a tengelyek kiterjesztése hozzájárul a szomszédos országok demáciájának és gazdaságának stabilizációjához, valamint az európai szomszédsági politikához, a közösségi vívmányok terjesztéséhez, és így megkönnyíti az együttműködést az Unió szomszédos országaival valamennyi területen, és némely országok esetében előkészít egy jövőbeli integrációt;

A magas szintű csoport jelentését illetően

28. először is hangsúlyozza a Loyola de Palacio asszony – akinek emléke előtt ezúton adózik – elnökletével működő magas szintű csoport jelentésének kiemelkedő minőségét;

29. nagyra értékelte a konzultációs folyamatot, amely lehetővé tette a magas szintű csoport munkájának értékelését és gazdagítását;

30. szeretné, ha ez a gazdag és részletes jelentés a rövid és középtávon végrehajtandó intézkedések pontos meghatározásának alapjául szolgálna;

31. kiemeli a meghatározott transznacionális tengelyek helyénvalóságát:

- az 5 „transznacionális tengely” jól lefedi az összeköttetési igényeket a TEN-T kiemelt tengelyeinek meghosszabbításával, illetve főbb szektoronkénti csoportosításával,
- a tengeri gyorsforgalmi utakat, a világkereskedelem jelenlegi fejlesztésének alapvető elemét, megfelelően figyelembe veszik mint teljes értékű tengelyt,
- megállapítja, hogy a továbbfejlesztés lehetőségei meglehetősen hasonlóak a TEN-T megvalósításakor az Unióban meghatározottakhoz:
 - jobb együttműködés az egyazon tengely mentén elhelyezkedő államok között,
 - bármely természetű szűk keresztmetszet megszüntetése,

– az interoperabilitás javítása,

– a bevált gyakorlatok bemutatása;

32. ebből az alkalomból üdvözlí az Európai Bizottság kezdeményezését, mely az áruszállítási logisztikában fennálló szűk keresztmetszetek azonosítására és feloldására irányuló gyakorlat elindítását célozza;

33. megállapítja, hogy a jelentés voluntarista határidőket tartalmaz, melyek nem szerepelnek a közleményben: a főbb tengelyek és projektek vizsgálata és frissítése, valamint horizontális intézkedések 2010-re, 2008-as félidei felülvizsgálattal;

Az Európai Bizottság közleményét illetően

34. helyesli a Tanács és a Parlament ajánlását, amely a páneurópai folyosók és zónák koncepciójának a jelentés iránymutatásai alapján történő felülvizsgálatára irányul;

35. ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy jóllehet a tengelyek multimodálisnak minősülnek, egyetlen általános iránymutatás sem született arról, melyek az előnyben részesítendő közlekedési módok, kivéve a tengeri gyorsforgalmi utakat, aminek egyébként a helyénvalóságát a Régiók Bizottsága hangsúlyozza; egy ilyen általános iránymutatás különösképpen a környezetbarát közlekedési módokra való áttérés ösztönzését tenné lehetővé;

36. ez alkalomból emlékeztet 2007. február 14-i, a közlekedési fehér könyv félidei felülvizsgálatáról szóló véleményének fontosabb elemeire:

- a TEN-T hálózatnak a szomszédos országokba való kiterjesztése az európai közlekedéspolitika egyik legfontosabb célja, alapvető ugyanakkor, hogy az EU elsőbbséggel kezelje a TEN-T 27 uniós tagállamban való befejezését,
- az európai közlekedési politika egyik célja a közlekedés környezetre gyakorolt hatásának csökkentése kell, hogy legyen, többek között a kiotói egyezményben vállalt, CO₂-kibocsátással kapcsolatos kötelezettségek végrehajtásával (1.4. bekezdés),
- kiemelkedően fontos a szárazföldi közlekedési módok megosztásának kiegyensúlyozása, és stratégiákat kell kidolgozni az intermodalitás és a multimodalitás érdekében (2.1. bekezdés);

37. ezért szeretné, ahogyan ez már a nyilvános konzultációk során is kifejezésre jutott, ha a hangsúly a környezetvédelmi szempontokra helyeződne, és ha a modális választások elve összhangban lenne a kiotói vállalásokkal és a fenntartható fejlődés célkitűzéseivel;

38. hangsúlyozza a horizontális intézkedések sürgősségét és fontosságát az interoperabilitás előmozdítása szempontjából; ezeket az intézkedéseket a közlemény is említi, mely egyébként kiemeli a cselekvési tervek kidolgozásának elveit;

39. helyesli a javasolt háromszintű intézményi struktúrát:

- egymás között együttműködő, regionális irányítócsoporthok,
- stratégiai döntéseket hozó miniszteri ülések és
- egy olyan titkárság, amely adminisztratív és műszaki támogatást nyújt.

Ezen túlmenően a jövőre nézve arra szólít fel, hogy

- egyrészt a titkárság finanszírozását az érintett országok és az Európai Bizottság együttesen valósítsák meg a munka minőségének és folytonosságának biztosítása érdekében,
- másrészt pedig a titkárságot előzetesen vonják be a projekt-támogatások odaítélésének folyamatába;

40. sajnálatát fejezi ki a közlemény egyfajta visszafogottsága miatt mind a beruházásokra, mind az intézményi javaslatok megvalósítására vonatkozó intézkedéseket illetően;

41. éppen ezért szeretné, ha a lehető legrövidebb időn belül úgynevezett feltáró beszélgetésekre kerülne sor a szomszédos országokkal, továbbá ezzel párhuzamosan regionális irányítócsoporthokat állítanának fel, melyek meghatároznák a rövid és középtávú intézkedéseket;

42. kéri, hogy már e folyamat kezdetén hagyják jóvá a magas szintű munkacsoport jelentésében meghatározott, ugyanakkor a közleményben nem említett pénzügyi vonatkozásokat;

43. továbbá kéri, hogy az érintett kormányok helyi és regionális önkormányzatait széles körben vonják be ezen intézkedések meghatározásába és megvalósításába, hogy megfelelő szinergia jöjjön létre a helyi szintű fejlesztésekkel mind a gazdaság, mind a területrendezés területén.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 10-én.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Michel DELEBARRE

A Régiók Bizottsága véleménye – Az európai repülőterek jövője

(2007/C 305/03)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

a következőket ajánlja:

- szükség van bizonyos szabályozásra, azonban annak „könnyűnek” kell lennie, és ott kell beavatkozni, ahol a nemzeti jogszabályokról úgy látják, hogy nem működnek (a szubszidiaritás elvének megfelelően). A szabályozás fő elemei a konzultációs folyamat átláthatósága és egy európai fellebbezési eljárás kell, hogy legyenek,
- az 1 millió utasban megállapított küszöbérték önkényesnek tűnik, és valószínűleg szükségtelen, mivel 150 repülőtérre terjeszti ki a jogszabály hatályát, köztük számos kicsi, regionális repülőtérre, mely nem tud megbirkózni az adminisztratív teendőkkel. Az irányelvnek ezért csak azon repülőterekre kell vonatkozni, amelyek az EU teljes légiutas-forgalmának 1 %-nál nagyobb hányadát bonyolítják le,
- a nemzeti független szabályozó hatóságnak hatáskörében kell állnia, hogy kivételt tegyen, és arra is felhatalmazással kell rendelkeznie, hogy bevonjon a küszöbérték alá eső repülőtereket, amennyiben úgy tűnik, hogy jelentős piaci erővel rendelkeznek. A nemzeti légiközlekedési szabályozó hatóságok által végrehajtandó valamennyi piacvizsgálatot az Európai Bizottság ellenőrzi, hogy biztosítsa a végrehajtás egységességét Európa-szerte (ennek alapján a COM(2006) 820 dokumentum 1. cikkének 2. pontja módosításra szorul),
- az irányelvnek semlegesnek kell lennie a közös kassza elvét tekintve,
- a repülőterek különböző új lehetőségek kihasználásával való, korlátlan megközelíthetősége igen lényeges eleme e kapacitásoknak és a regionális repülőterek meglévő kapacitáisi teljesebb kihasználásának,
- a regionális repülőterek alapvető fontosságúak a régiók jóléte szempontjából, és jelentős szerepet játszhatnak a főbb légi csomópontok túlterheltségének csökkentésében. Ezenkívül kiszolgálhatják az általános légiközlekedési ágazatot, és több olyan szolgáltatást nyújthatnak, amelyek részére a nagy repülőterek a kereskedelmi forgalom bővülése miatt a jövőben kevesebb teret tudnak biztosítani.

Referenciaszöveg

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a Közösségben a légitársaságok szolgáltatásainak működtetésére vonatkozó közös szabályokról,

COM(2006) 396 final

A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai repülőterek kapacitásaira, hatékonyságára és biztonságára irányuló cselekvési terv,

COM(2006) 819 final

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a repülőtéri illetékekről,

COM(2006) 820 final

A Bizottság jelentése az 1996. október 15-i 96/67/EK tanácsi irányelv alkalmazásáról,

COM(2006) 821 final

Előadó: Gordon KEYMER, Tandridge körzet tanácsának tagja (UK/EPP)

1. Politikai ajánlások**I. Szabályozási igény**

1. Szükség van bizonyos szabályozásra, azonban annak „könnyűnek” kell lennie, és ott kell beavatkozni, ahol a nemzeti jogszabályokról úgy látják, hogy nem működnek (a szubszidiaritás elvének megfelelően). A szabályozás fő elemei a konzultációs folyamat átláthatósága és egy európai fellebbezési eljárás kell, hogy legyenek.

II. Repülőtéri illetékek

2. Az 1 millió utasban megállapított küszöbérték önkényesnek tűnik, és valószínűleg szükségtelen, mivel 150 repülőtérre terjeszti ki a jogszabály hatályát, köztük számos kicsi, regionális repülőtérre, mely nem tud megbirkózni az adminisztratív teendővel. Azt ajánljuk, hogy a nemzeti légitársaságok szabályozó hatóságok végezzenek piacvizsgálatokat, melyeket az EU ellenőrizhet, hogy biztosítsa a végrehajtás egységességét Európa-szerte.

3. Az irányelv csak azon repülőterekre vonatkozik, melyek az EU teljes légiutas-forgalmának 1 %-nál nagyobb hányadát bonyolítják le.

4. A nemzeti független szabályozó hatóság hatáskörében áll, hogy kivételt tegyen, vagy a piaci versenyképességi vizsgálat alapján, vagy pedig olyan repülőterek esetében, melyek nemzeti piaci részesedése 20 %-nál kevesebb. Arra is fel van hatalmazva, hogy bevonjon a küszöbérték alá eső repülőtereket, amennyiben úgy tűnik, hogy jelentős piaci erővel rendelkeznek.

5. A nemzeti légitársaságok szabályozó hatóságok által végrehajtandó valamennyi piacvizsgálatot az Európai Bizottság ellenőrzi, hogy biztosítsa a végrehajtás egységességét Európa-szerte.

6. Az irányelvnek semlegesnek kell lennie a közös kassza elvét tekintve (a külön kassza is jól működhet).

7. A repülőtereknek képeseknek kell lenniük arra, hogy több különböző illeték kiszabásával működjenek, mind a „lehorogonyzó” légitársaságok ösztönzésére, mind pedig az alacsony

költségű terminálok adott repülőtér belüli kialakításának céljából.

III. Szabályozó

8. A nemzeti szabályozó hatóságoknak valóban függetlennek kell lenniük, működési és pénzügyi szempontból egyaránt.

IV. Kapacitás

9. Európának nemcsak a meglévő kapacitások felhasználását kell javítania, hanem új kapacitásokba is be kell fektetnie.

10. A repülőterek különböző új lehetőségek kihasználásával való, korlátlan megközelíthetősége igen lényeges eleme a kapacitásoknak és a regionális repülőterek meglévő kapacitásai teljesebb kihasználásának. Elsősorban a repülőterek városközpontokkal és nagysebességű vasúthálózatokkal való összekapcsolása, továbbá a sűrűbb nagysebességű vasúthálózat révén csökkenthető a rövid távú forgalom, és szabadítható fel kapacitás.

11. A légi közlekedés fontos szerepet játszik a kibővült Európában, mivel gyors és rugalmas lehetőséget kínál arra, hogy el lehessen jutni egyik regionális repülőtérrel a másikra. Az általános légi forgalomra irányuló rendelkezés ezért megőrizendő.

V. Földi kiszolgálás

12. Az 1996. évi irányelv kedvező hatással járt a hatékonyság növekedésére, a költségek csökkenésére és a munkahelyteremtés terén. A meglévő irányelvet jobban is végre lehetne hajtani, új jogszabályra azonban nincsen szükség.

VI. Tervezési hatások

13. A regionális kapcsolatok és a növekedés közötti összefüggést felismerve az RB úgy véli, hogy a regionális repülőterek alapvető fontosságúak a régiók jóléte szempontjából, és jelentős szerepet játszhatnak a főbb légi csomópontok túlterheltségének csökkentésében. Ezenkívül kiszolgálhatják az általános légitársaságok ágazatot, és több olyan szolgáltatást nyújthatnak, amelyek részére a nagy repülőterek a kereskedelmi forgalom bővülése miatt a jövőben kevesebb teret tudnak biztosítani.

14. A regionális és helyi önkormányzatoknak másmilyen – rövidebb időtávú és dinamikusabb – kapcsolatokat kell kialakítaniuk a légiközlekedési ágazattal.

15. A repülőterek jövőbeli növekedését jobban számításba kell venni a helyi és regionális földhasználat (lakóházak, közlekedési hálózatok, kiskereskedelem) hosszú távú tervezése során.

2. A Régiók Bizottságának ajánlásai

1. ajánlás

Az Európai Bizottság javaslata a repülőtéri illetékekről szóló irányelvre (COM(2006) 820)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) preambulumbekzdés A repülőterek fő feladata és kereskedelmi tevékenysége a légi járművek – valamint az utasok és a rakományok – ellátása és kezelése a leszállástól a felszállásig, lehetővé téve, hogy a légi fuvarozók biztosítsák légiközlekedési szolgáltatásaikat. Ennek céljából a repülőterek a légi járművek működéséhez, illetve az utasok és a rakomány irányításához kapcsolódó bizonyos mennyiségű létesítményt és szolgáltatást nyújtanak, amelyek költségeit repülőtéri illetékeken keresztül fedezik.	(1) preambulumbekzdés A repülőterek fő feladata és kereskedelmi tevékenysége a légi járművek – valamint az utasok és a rakományok – ellátása és kezelése a leszállástól a felszállásig, lehetővé téve, hogy a légi fuvarozók biztosítsák légiközlekedési szolgáltatásaikat. Ennek céljából a repülőterek a légi járművek működéséhez, illetve az utasok és a rakomány irányításához kapcsolódó bizonyos mennyiségű létesítményt és szolgáltatást nyújtanak, amelyek költségeit általában, de nem feltétlenül kizárólag repülőtéri illetékeken keresztül fedezik.

Indokolás

Az irányelvnek semlegesnek kell lennie a közös kassza elvét tekintve (a külön kassza is jól működhet).

2. ajánlás

Az Európai Bizottság javaslata a repülőtéri illetékekről szóló irányelvre (COM(2006) 820)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
1. cikk (2) bekezdés Az irányelv alkalmazandó minden, a Szerződés rendelkezéseinek tárgyát képező területen elhelyezkedő, kereskedelmi forgalomban részt vevő olyan repülőtérre, amelynek éves forgalma meghaladja az egymillió utas- vagy a 25 000 tonnás rakományforgalmat.	1. cikk (2) bekezdés Az irányelv alkalmazandó minden, a Szerződés rendelkezéseinek tárgyát képező uniós területen elhelyezkedő, kereskedelmi forgalomban részt vevő légi közlekedési repülőtérre, amelynek éves forgalma meghaladja az egymillió utas- vagy a 25 000 tonnás rakományforgalmat. Az irányelv alkalmazandó minden, a Szerződés rendelkezéseinek tárgyát képező területen elhelyezkedő, kereskedelmi forgalomban részt vevő olyan repülőtérre, amelynek éves forgalma meghaladja az EU teljes légiutas-forgalmának 1 %-át. A nemzeti független szabályozó hatóság hatáskörében áll, hogy kivételt tegyen, vagy a piaci versenyképességi vizsgálat alapján, vagy olyan repülőterek esetében, melyek nemzeti piaci részesedése 20 %-nál kevesebb. Arra is fel van hatalmazva, hogy bevonjon a küszöbérték alá eső repülőtereket, amennyiben úgy tűnik, hogy jelentős piaci erővel rendelkeznek. A nemzeti légiközlekedési szabályozó hatóságok által végrehajtandó valamennyi piacvizsgálatot az Európai Bizottság ellenőrzi, hogy biztosítsa a végrehajtás egységességét Európa-szerte.

Indokolás

Az irányelv – jelenlegi megfogalmazása alapján – több mint 150 repülőtérrel szabályozna, amelyek közül sokan nem rendelkeznek az irányelv végrehajtása révén keletkező bürokratikus teher viseléséhez szükséges infrastruktúrával, és amelyek piaci részesedése nem indokolja, hogy a jogszabály hatálya kiterjedjen rájuk. Támpontként hozzátennénk, hogy a húsz legnagyobb uniós repülőtér utasforgalma egyenként több mint 10 millió fő.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 10-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE

A Régiók Bizottsága véleménye – A globális éghajlatváltozás 2 Celsius-fokra való csökkentése, valamint a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerének a légi közlekedésre történő kiterjesztése

(2007/C 305/04)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- sürgeti az Európai Bizottságot, hogy fokozza erőfeszítéseit a legmagasabb politikai szinten az éghajlatváltozás elleni nemzetközi koalíció ösztönzése érdekében, mivel az éghajlatváltozás ellen csak akkor lehet fellépni, ha a folyamathoz valamennyi (kulcsfontosságú) ország hozzájárul;
- azt a nézetet képviseli, hogy az olyan tagállamoknak, melyek csak korlátozott lehetőségekkel rendelkeznek megújuló forrásokból történő energiatermelésre, lehetőséget kell biztosítani arra, hogy megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseiket kereskedelemmel érhék el, vagy egy EU-szintű zöldenergia-tanúsítvány rendszerén belül, vagy a többi, nagyobb megújulóenergia-tartalékkal rendelkező országgal való kétoldalú szerződéseken keresztül. A cél az, hogy csökkenjenek a megújuló energiára vonatkozó célok elérésének általános költségei;
- az európai strukturális alapok felhasználásán kívül további források és intézkedések rendelkezésre bocsátását, illetve kidolgozását ajánlja, amelyek segítik az alkalmazkodást és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló olyan intézkedéseket, mint az energiatakarékosság és a megújuló energiák alkalmazása;
- hangsúlyozza a régiók számára biztosítandó rugalmasság fontosságát a hatékonyságra és a megújuló energiára irányuló célok elérésének tekintetében, mivel a régiók rugalmassága csökkentené az éghajlatpolitika összköltségét. Ugyanakkor fontos, hogy ezek a célok közösségi szinten kötelező érvényűek legyenek;
- egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a kibocsátáskereskedelmi rendszert a légi közlekedésre is ki kellene terjeszteni, mivel ez az ágazat az üvegházhatást okozó gázkibocsátás gyors ütemben növekvő forrása, és sürgeti az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe az ágazat éghajlatváltozásra gyakorolt összes lehetséges hatását;
- ösztönözni fogja egy olyan ambiciózus helyi és regionális önkormányzatokból álló állandó hálózat kialakítását, amelyek készek az információcsere megerősítésére és egy olyan platform létrehozására, amely új ötleteket dolgoz ki az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának költséghatékony csökkentésével kapcsolatban.

Referenciaszövegek

A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A globális éghajlatváltozás 2 Celsius-fokra való csökkentése – Az előttünk álló út 2020-ig és azon túl

COM(2007) 2 final

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a 2003/87/EK irányelvnek az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének a légi közlekedésre történő kiterjesztése céljából történő módosításáról

COM(2006) 818 final – 2006/0304 (COD)

Előadó: Lenie DWARSHUIS-VAN DE BEEK, Zuid-Holland tartomány végrehajtó tanácsának tagja (NL/ALDE)

Politikai ajánlások**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. úgy véli, hogy az ép környezet az emberi tevékenységek alapvető feltétele, és ezért úgy gondolja, hogy a környezetvédelem sarkalatos fontosságú az emberek jóléte tekintetében;
2. úgy véli, hogy a megfelelően kidolgozott környezetvédelmi és éghajlati politika kétségtelenül hozzájárul a gazdasági fejlődéshez;

Tekintettel az éghajlatváltozás által képviselt fenyegetés felmérésére

3. azon a nézeten van, hogy az előrehaladott állapotban lévő éghajlatváltozás, melyet az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása okoz, sürgető probléma, melynek kezeléséhez nagy elszántságra van szükség – elsősorban a jelen generáció részéről;
4. egyetért azzal a véleménnyel, hogy az éghajlatváltozás jelentős mértékben befolyásolja majd az emberiség jólétének feltételeit – megemlíthetjük például a hóhullámok áldozatait, az egészségügyi problémákat, a biodiverzitás tekintetében okozott károkat, a lecsökkent mezőgazdasági termelékenységet bizonyos régiókban, a szűkülő idegenforgalmi lehetőségeket, valamint a magasabb tengerszint és a szélsőséges időjárási feltételek által okozott károkat, amelyek a legközelebb fekvő fejlett régiók felé irányuló nagymértékű környezeti migrációhoz vezethetnek;
5. úgy véli, hogy az éghajlat-politika számos kedvező járulékos hatással is jár majd, mivel javítja a levegő minőségét is (az alacsonyabb SO₂-, PM- (finom por) és NO_x-kibocsátásnak köszönhetően), az energiaellátás biztonságát (a fosszilis tüzelőanyagok importjától való függés csökkenésének köszönhetően), valamint a talaj termékenységét (mivel kevesebb szerves anyag vész el);
6. teljes mértékben egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az éghajlatváltozás csökkentésére irányuló politikai intézkedések költsége jelentősen alacsonyabb lesz, mint az éghajlatváltozással járó becsült költségek, és ezért az éghajlat-politika kiemelkedően hatékony politikának számít;
7. támogatja a kiotói jegyzőkönyvnek a mezőgazdasági talajokkal mint szén-dioxid-tárolókkal kapcsolatos megállapításait. Az organikus szén-dioxid-tartalom növelése és az organikus anyagok tárolása a talajban tehát lényegesen hozzájárul az országok szén-dioxid-mérlegének javításához. A talajvédelemhez

igazodó gazdálkodás segítségével más, az éghajlat szempontjából fontos gázok (például kéjgáz, metán stb.) kibocsátása is csökkenthető. Nemcsak a tartalékolási képesség megőrzéséről van szó, hanem főleg annak kihasználásáról. A talaj eleget kell, hogy tegyen a szén-dioxid-tároló szerepének, hogy – más előnyök mellett, mint amilyen a talaj termelékenységének növekedése vagy a jobb víztartalékoló képesség – pozitívan lehessen befolyásolni a szén-dioxid-mérleget. A talajgazdálkodás részét képező komposztfelhasználás, valamint az organikus anyagok regionális szintű újrahasznosítása komposzt és betakarítási maradékok formájában a szén-dioxid-mérleg javítását elősegítő fontos cél;

Tekintettel az éghajlat-politika nemzetközi dimenziójára

8. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy fokozza erőfeszítéseit a legmagasabb politikai szinten az éghajlatváltozás elleni nemzetközi koalíció ösztönzése érdekében, mivel az éghajlatváltozás ellen csak akkor lehet fellépni, ha a folyamathoz valamennyi (kulcsfontosságú) ország hozzájárul;
9. kéri az Európai Bizottságot, hogy az éghajlatváltozásról szóló 2009. évi koppenhágai ENSZ csúcstalálkozó előkészítéseként dolgozzon ki menetrendet az éghajlatváltozással kapcsolatos megfelelő kezdeményezésekre vonatkozólag, és készítsen világos stratégiát a helyi és regionális önkormányzatok bevonására;
- Tekintettel az éghajlatváltozás regionális dimenziójára, valamint az éghajlat-politikára*
10. elismeri, hogy az éghajlatváltozásra való érzékenység – nagyrészt a különböző természeti adottságok és népsűrűség miatt – jelentősen eltér Európa régióiban;
11. szintén elismeri, hogy az üvegházhatást okozó gázok csökkentését szolgáló költséghatékony opciók régióról régióra jelentősen eltérnek, főképp a természeti feltételek és a gazdasági struktúra tekintetében tapasztalható különbségek miatt;
12. ezért sajnálatának ad hangot amiatt, hogy az Európai Bizottság nem fordít több figyelmet sem a nem cselekvés költségeinek/árának, sem pedig az intézkedések előnyeinek regionális eloszlására, és sürgeti az Európai Bizottságot, hogy mélyreható elemzést folytasson az éghajlatváltozás és az éghajlat-politika költségei és előnyei regionális dimenziójáról;

13. az európai strukturális alapok felhasználásán kívül további források és intézkedések rendelkezésre bocsátását, illetve kidolgozását ajánlja, amelyek segítik az alkalmazkodást és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló olyan intézkedéseket, mint az energiatakarékosság és a megújuló energiák alkalmazása. Ez növelné az európai éghajlat-politika támogatottságát;

14. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy több költségvetési eszközt különítsen el a hatáscsökkentési intézkedésekre a 2008-as költségvetés félidei felülvizsgálata során, mivel az ambiciózus éghajlati célkitűzéseket csak úgy lehet megvalósítani, ha több állami forrás áll rendelkezésre;

Tekintettel az éghajlat-politika célkitűzéseire

15. egyetért az Európai Bizottsággal, az Európai Tanáccsal és az Európai Parlamenttel abban, hogy az Európai Uniónak magas szintű egyoldalú célokat kell követnie, mivel szükség van arra, hogy valaki vállalja a vezető szerepet az éghajlatváltozás ellen fellépő világszintű koalíció létrehozásában. Ezért üdvözlí azt a célt, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását az Európai Unióban, az egyéb régiókban folytatott politikáktól függetlenül, 2020-ig 20 %-kal kellene csökkenteni az 1990-es szinthez képest;

16. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy részcélokat is fogalmazzon meg a CO₂-kibocsátás tekintetében, például 2015-re, a hatáscsökkentési intézkedések végrehajtásának elősegítése, elemzése és ellenőrzése érdekében;

17. támogatja azokat a célokat, hogy 2020-ig az energiahatékonyságot legalább 20 %-kal, és a megújuló energia arányát szintén legalább 20 %-kal növeljék. Ezek az értékek hatékony eszközök lehetnek a kibocsátás-csökkentés általános céljának eléréséhez. Az említett célokat nem lehet kizárólag új technológiai fejlesztések által elérni, hanem folyamatos szemléletváltás is szükséges ehhez, mind a termelők részéről (például energiahatékony, egyszersmind a fogyasztó számára vonzó design által), mind pedig a fogyasztók részéről;

18. hangsúlyozza a régiók számára biztosítandó rugalmasság fontosságát a hatékonyságra és a megújuló energiára irányuló célok elérésének tekintetében, mivel a régiók rugalmassága csökkenené az éghajlat-politika összköltségét. Ugyanakkor fontos, hogy ezek a célok közösségi szinten kötelező érvényűek legyenek;

Tekintettel a kibocsátáskereskedelemre mint éghajlati politikai eszközre

19. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az Európai Kibocsátáskereskedelmi Rendszernek (European Emissions Trading Scheme – ETS) központi szerepet kell játszania, mivel potenciálisan költséghatékony eszköznek bizonyul az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának hatáscsökkentésében;

20. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy hatékonyan kezelje a kiosztott egységek számát, mivel az ETS csak akkor működőképes, ha az összes kibocsátási egység számának szintje jelentősen alacsonyabb, mint az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának szintje;

21. hangsúlyozza, hogy az ETS keretében kiosztott egységek teljes számát az Európai Bizottság által 2020-ra tervezett célkitűzéseivel összhangban csökkenteni kell, hogy elkerülhető legyen az ETS-ben részt nem vevő ágazatokra (háztartások és kisfogyasztók) nehezedő kibocsátáscsökkentési teher;

22. egyetért az engedélyek részbeni árvereztetésével, különösen a védett iparágak vonatkozásában, mivel ez ösztönzi a kibocsátás-csökkentést, és így fokozza az ETS hatékonyságát, valamint összhangban van a „szennyező fizet”-elvvel is. Ezáltal kisebb gazdasági teher nehezedik majd a részt vevő cégekre, mint ha az összes egységet árverésre bocsátanák;

23. azt a nézetet képviseli, hogy az egységek árverezése és a kibocsátási egységek másik, nagyobb részének szabad (benchmark) kiosztása a tagállamok hatáskörébe tartozhat, miközben a kiosztási eljárásokat az EU-ban a tagállamok közötti versenytorzulások elkerülése és a hatékonyság fokozása érdekében harmonizálni kell; a jövőbeni kereskedelmi rendszerben bizonyos, összehasonlítható európai benchmarkkal rendelkező speciális gazdasági ágazatok esetében mérlegelni lehetne a tagállami csökkentési célon kívüli közösségi szintű kiosztást, illetve célmeghatározást, melynek során minden piaci résztvevő egyforma mértékben részesedne a termelési egységenkénti kibocsátási egységekben;

24. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy mérlegelje, szükséges-e megfelelő eszközök – például a strukturális alapokból – alkalmazása a legkülső régiók kompenzálására, amennyiben azokat viszonylag súlyosan érinti a légiközlekedés ETS-be való felvétele;

25. üdvözlí minden olyan kezdeményezést, amelynek célja az európai kibocsátáskereskedelmi rendszer összehangolása a harmadik országok hasonló kezdeményezéseivel. Megfelelő intézkedések, például kiegyenlítő járulékok segítségével meg kell akadályozni a versenytorzulásokat, amelyek a hasonló kibocsátáskereskedelmi rendszerrel nem rendelkező országok termelői számára előnyösek;

26. üdvözlí azt a javaslatot, hogy a kibocsátáskereskedelmi rendszert terjesszék ki más gázokra és ágazatokra, mivel ez mind az eredményességet, mind pedig a rendszer hatékonyságát növeli;

27. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy gondosan mérlegelje a kibocsátáskereskedelmi rendszer kis, azonban energiaigényes kibocsátói előtti megnyitásának lehetőségét, mivel ez valószínűleg enyhítené csökkentési költségeiket;

28. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a kibocsátáskereskedelmi rendszert a légi közlekedésre is ki kellene terjeszteni, mivel ez az ágazat az üvegházhatást okozó gázkibocsátás gyors ütemben növekvő forrása, és sürgeti az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe az ágazat éghajlatváltozásra gyakorolt összes lehetséges hatását;

29. kéri az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe a légi közlekedési ágazat sajátos helyzetét a kibocsátási egységek kiosztásának keretén belül, és különösképp foglalkozzon azzal a körülménnyel, hogy a légi közlekedésből származó kibocsátások (szén-dioxid és víz) jobban befolyásolják az éghajlatváltozást, mint a felszínen folytatott tevékenységek;

30. határozottan ellenzi a kormányzati repülőjáratok javasolt kivételezett helyzetét, mivel a kormányzatoknak élen kellene járniuk a jó példával a nyilvánosság e politika iránti támogatásának megnyerése érdekében;

31. csak szigorú nyomon követési és biztonsági követelmények esetében ért egyet azzal, hogy a szén-dioxid-megkötés és a szén-dioxid földalatti tárolása az európai kibocsátáskereskedelmi rendszerhez tartozzon. Ezt megelőzően bemutató létesítmények segítségével kell bebizonyítani, hogy ezek a technológiák milyen mértékben, illetve milyen költségek árán járulnak hozzá az üvegházhatású gázok kibocsátásának elkerüléséhez;

Tekintettel az éghajlat-politika egyéb eszközeire

32. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki olyan rendszereket, melyek a tagállamok és régiók számára lehetővé teszik a megújuló energia és az energiahatékonyság terén kitűzött célok költséghatékony teljesítését;

33. azt a nézetet képviseli, hogy az olyan tagállamoknak, melyek csak korlátozott lehetőségekkel rendelkeznek megújuló forrásokból történő energiatermelésre, lehetőséget kell biztosítani arra, hogy megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseiket kereskedelemmel ériék el, vagy egy EU-szintű zöldenergia-tanúsítvány rendszerén belül, vagy a többi, nagyobb megújuló-energia-tartalékkal rendelkező országgal való kétoldali szerződésen keresztül. A cél az, hogy csökkenjenek a megújuló energiára vonatkozó célok elérésének általános költségei;

34. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az energiahatékonyságra vonatkozó célt összességében határozza meg (azaz a gazdaság egésze energiaigényének tekintetében), figyelembe véve az ágazati szerkezetben mutatkozó regionális különbségeket is. Ez a tagállamok és a régiók számára megadná azt a rugalmasságot, hogy szélesebb körű intézkedéseket alkalmazhatnának a célkitűzések elérésére, beleértve a (regionális) gazdaság ipari struktúrájának és apparátusának energiafogyasztására vonatkozó intézkedéseket is;

35. üdvözlözi az Európai Bizottság arra irányuló célkitűzését, hogy az EU-ban értékesített új személygépkocsik átlagos CO₂-kibocsátását 2012-től 120 g/km-re csökkentse, valamint felkéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen meg mindent ennek érdekében, például azáltal, hogy támogatja a kutatást ezen a területen annak érdekében, hogy 2020-ig el lehessen érni a 95 g/km-es CO₂-kibocsátást;

36. felkéri az Európai Bizottságot, hogy az új politikai eszközök létrehozásakor alaposan vegye figyelembe a szubszidiaritás elvét. A regionális és helyi önkormányzatok megfelelő helyzetben vannak ahhoz, hogy hatékony intézkedéseket tudjanak hozni a tömegközlekedés, a közlekedési infrastruktúra, az energia-infrastruktúra, a területfejlesztési politika, valamint az energiahatékonyság és a nyilvánosság tájékoztatása terén;

Tekintettel a régiók szerepére az európai éghajlat-politikában

37. meg van győződve arról, hogy a regionális és helyi szint nélkülözhetetlen a hatékony európai éghajlat-politika szempontjából;

38. úgy véli, hogy a régiók szintén fontos szerepet játszanak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén. Az RB adott időben e tárgyban véleményt készít majd;

39. megjegyzi, hogy a régiók és a helyi önkormányzatok már jelenleg is számos módon hozzájárulnak az európai éghajlat-politikához, például a következők által:

- a. a nyilvánosság tájékoztatása – például iskolákban – arról, hogy lépéseket kell tenni az éghajlat további változásának elkerülésére;
- b. annak elérése, hogy az éghajlat- és az energiapolitika a területfejlesztés egyik mozgatórugója legyen;
- c. a biomassza- és bioüzemanyag-töltőállomások infrastruktúrába történő befektetések ösztönzése;
- d. az olyan hőinfrastruktúrákba történő beruházás ösztönzése, amelyek összekapcsolják a hőellátást (maradék hő, geotermikus hő, a talajban lévő hűtő- és hőtárolók) a kereslettel;
- e. a közlekedésen belül végbemenő egyensúly-eltolódás megerősítése, például a területfejlesztési politika segítségével;
- f. a regionális tömegközlekedés ösztönzése, például helyi-érdekű vasútpályák kialakításával;
- g. gyalogutak és a nem motorizált közlekedést szolgáló további utak fokozott tervezése és kiépítése;
- h. a tiszta technológiák népszerűsítése a tömegközlekedésben, környezetbarát közbeszerzési eljárások által;
- i. a megújuló energiával kapcsolatos projektek engedélyeztetési eljárásainak egyszerűsítése;
- j. a helyi és regionális önkormányzatok által az energiahatékonyság szabályozásában játszott szerep megerősítése szakértői központok létrehozása révén;
- k. nemzetközi partnerségek létrehozása egyrészt az éghajlatváltozás elleni nemzetközi koalíció kiterjesztése, másrészt energiatakarékos technológiáknak a kevésbé fejlett országok számára történő átadása érdekében;
- l. a technológiákra irányuló kutatás és fejlesztés megerősítése regionális „energiavölgyek” létrehozásával;
- m. az energiahatékonysági, illetve megújuló energiával kapcsolatos célok összekapcsolása a regionális célokkal, úgymint a foglalkoztatás, innováció és szociális politika;
- n. ambiciózus célok kitűzése, beleértve olyan, a helyi és regionális kibocsátások csökkentésére irányuló cselekvési terveket, mint a „klímasemleges területek” vagy a „klímasemleges tömegközlekedés és épületek”;
- o. közbeszerzési eljárások alkalmazása az energiafelhasználás csökkentésének és az energiahatékonyság növelésének eszközeként az áruk és a szolgáltatások terén egyaránt;

- p. az organikus anyagok és nyersanyagok kezelésének ösztönzése a regionális és helyi szinten, mivel a szállítás csökkenése javítja a szén-dioxid-mérleget.
40. azáltal felvállalja *saját* felelősségét, hogy az ilyesfajta intézkedéseket a következő három cselekvéstípussal regionális és helyi szinten határozottan támogatja:
- a. az éghajlattal kapcsolatos, költséghatékony intézkedésekre vonatkozó ismeretek terjesztésének javítása;
- b. az EU régiói közötti együttműködés ösztönzése;
- c. az EU régiói és a világ egyéb részeinek régiói, például az Egyesült Államok, Kína és India régiói közötti együttműködés ösztönzése, részben az ezek a régiók között már meglévő kapcsolatok intenzívebbé tétele által;

41. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy rendezzen konferenciát a regionális és helyi éghajlat-politikáról a legjobb gyakorlatok európai régiók közötti terjesztésének érdekében, valamint abból a célból, hogy megvitassa, az Európai Bizottság miként támogathatja hatékonyan a regionális és helyi éghajlat-politikákat;

42. ösztönözni fogja egy olyan ambiciózus helyi és regionális önkormányzatokból álló állandó hálózat kialakítását, amelyek készek az információcsere megerősítésére és egy olyan platform létrehozására, amely új ötleteket dolgoz ki az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának költséghatékony csökkentésével kapcsolatban;

43. felajánlja tevékeny részvételét az európai éghajlat-politika kialakításának további folyamatában.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 10-én.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Michel DELEBARRE

A Régiók Bizottsága véleménye – Helyi és regionális önkormányzatok Ukrajnában és az EU-Ukrajna közötti együttműködés fejlesztése

(2007/C 305/05)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- megjegyzi, hogy a 2004. végi „narancssárga forradalomhoz” vezető eseményeket követően Ukrajna nagyszabású reformokat tartalmazó programot indított el, amely arra szolgál, hogy az országban megszilárdítsák a demokráciát és a piacgazdaságot, illetve hogy Ukrajnát közelítsék az EU felé; mindazonáltal tudomásul veszi, hogy ezek a reformok még nagyon sérülékeny fázisban vannak;
- üdvözli, hogy az EU és Ukrajna 2007. márciusában tárgyalásokat kezdett egy új, megerősített megállapodásról;
- érdeklődéssel várja az ukrán Adminisztratív Reformkoncepció következő lépéseinek megvalósítását, különös tekintettel a területi önkormányzatok hatáskörére, a fiskális decentralizációra és a területi reformra;
- üdvözli a megerősített megállapodásról folyó tárgyalások fényében az uniós és az ukrán civil társadalmi szereplők konzultációjának megkönnyítésére szolgáló intézményi platform létrehozására tett javaslatot, ugyanakkor sajnálatát fejezi ki, hogy nem gondoskodtak a határokon átvéelő és a regionális együttműködés szereplői közötti hasonló szintű konzultáció biztosításáról. Felkéri ezért az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre hasonló intézményiplatform-bizottságot az uniós és az ukrán helyi és regionális önkormányzatok képviselői számára;
- javasolja, hogy az Európai Bizottság gyakorlati segítségével, az EU és Ukrajna között aláírt Partnerségi és Együttműködési Egyezmény betartása mellett, Ukrajna és a tagállamok területi önkormányzataival együttműködve kidolgoz egy keretmegállapodást, amely az EU-tagállamok területi önkormányzatai és Ukrajna azonos jellegű önkormányzatai közötti konkrét együttműködés alapja lehetne;
- emlékeztet rá, hogy az EU keleti határainál megvalósuló határokon átnyúló együttműködésre fordított alapok az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköznek csupán 5 %-át teszik ki; úgy véli, hogy az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköz egészében véve nem jut elegendő alaphoz és kéri, hogy az ENPI-alapoknak legalább 10 %-át szánják a határokon átnyúló együttműködési programok támogatására.

Előadó: SÉRTŐ-RADICS István (HU/ALDE) Uszka polgármestere, a RELEX szakbizottság alelnöke

Politikai ajánlások

Az EU és Ukrajna közötti kapcsolatok stratégiája és főbb kihívásai

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. ezzel a saját kezdeményezésű véleménnyel **szeretne hozzájárulni** az ukrainai demokrácia támogatásához mind regionális, mind pedig helyi szinten. Tovább szeretné ösztönözni, és új lendületet kíván adni a stratégiai partnerségnek és az Európai Szomszédsági Politika (ESZP) keretében már folyamatban levő EU-Ukrajna szomszédsági cselekvési tervnek, illetve az ezek kapcsán elért nyilvánvaló sikereknek. Ennek a saját kezdeményezésű véleménynek ezáltal főként a közös problémák megoldásának lehetőségeire kellene összpontosítania az EU és Ukrajna helyi és regionális önkormányzatai közötti határokon átvíelő és regionális együttműködés növelése révén;

2. **úgy véli**, Ukrajna politikai stabilitása és gazdasági fejlődése stratégiai szempontból nagy jelentőséggel bír az EU számára, de a két entitás közötti szorosabb kapcsolatok kérdése a bővítést és az Ukrajnával közös szárazföldi vagy tengeri határokkal rendelkező két új ország csatlakozását követően még fontosabbá vált. Ukrajna általános fejlődését bizonyára elősegíti, hogy az ország egyrészt az uniós exportok és beruházások prosperáló piacává, másrészt stabil, kiszámítható és együttműködő partnerré váljon a béke és biztonság érdekében Európában. Ezek a tényezők mind-mind jelentősen befolyásolják a stabilitást, a biztonságot és a prosperitást az Európai Unióban;

3. **emlékeztet arra**, hogy Ukrajnában jelenleg önkormányzati reform zajlik, így az uniós tagállamok nyújtotta gyakorlati példák és minták minden bizonnyal szívesen látottak. A következő fontos lépés ugyanakkor annak feltérképezése, hogy mennyire stabilan és átláthatóan valósul meg a jogszabályok végrehajtása. Ide értendő az intézményi kapacitásépítés, mely nélkülözhetetlen a demokrácia fejlődésének biztosításához, illetve a jó kormányzás, valamint a szubszidiaritás, a polgárok közeli és a partnerség európai elveinek alkalmazása. Mindezek sarkalatos fogalmak a fenntartható gazdasági fejlődés vonatkozásában, amely mind Ukrajna, mind az Európai Unió célkitűzései között szerepel;

4. **emlékeztet arra**, hogy az EU-val közös határa jelentős meghosszabbodásával Ukrajna – a többi NIS országgal egyetemben – még kiemelkedőbb és stratégiai szempontból fontosabb szomszédja lett az Uniónak, és hogy fontos, hogy az EU jó és kiegyensúlyozott kapcsolatokat építsen ki Ukrajnával – második legnagyobb szomszédjával –, ezért ösztönöznie kell a jó kormányzást és a demokráciát ebben az országban, nem csupán nemzeti, hanem regionális és helyi szinten is. Gyakorlati és egyértelmű lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy választ adjunk a tíz plusz két új tagállam uniós csatlakozása jelentette dinamikus változásokra és új kihívásokra, amelyek jelentősen befolyásolják az Európai Unió kapcsolatát Ukrajnával;

5. **hangsúlyozza**, hogy az EU-bővítés hatása nem csupán az Ukrajna és a jelenlegi uniós tagállamok közötti kapcsolatokra, hanem Ukrajnának a többi NIS országgal és Oroszországgal fenntartott kapcsolataira is kiterjed. Ezért újra kell értékelni a jelenlegi együttműködési struktúrák és egyéb hálózatok helyzetét, és azon oly módon kell javítani, hogy ne zavaróan hassanak, hanem elsősorban a demokratikus stabilizáció, a

valódi decentralizáció és a területi kohézió terén kézzelfoghatóbb előrelépések váljanak lehetővé. Ezen túlmenően fontos megjegyezni, hogy az új országok csatlakozása rendkívüli mértékben megváltoztatja a Fekete-tengerrel határos területek perspektíváit. Politikai és gazdasági szempontból is foglalkozni kell ezekkel az új kihívásokkal;

6. **kiemeli**, hogy az EU az elmúlt időszakban segítséget nyújtott a helyi demokrácia és a hatékony helyi közigazgatás fejlesztéséhez több közép- és kelet-európai országban. Így történt ez például a TACIS program és az ikerintézményi együttműködési programok keretében. A programok közötti koordináció azonban nem bizonyult kielégítőnek, ezért az RB az új uniós külső támogatási programok – így az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI) és az új Szomszédsági Befektetési Alap – kezelése esetében hatékonyabb megközelítést szorgalmazna. Kíváncsún lenné a helyi és regionális önkormányzatok szemszögéből tisztázni a korábbi és az újonnan elfogadott politikák egésze és különösen a hozzájuk kapcsolódó programok és pénzügyi eszközök közötti kapcsolatot;

7. **emlékeztet arra**, hogy az EU kiemelten elismeri a helyi és regionális önkormányzatok közötti ikerintézményi együttműködést, amely hasznosnak bizonyult a közigazgatási hatékonyság és az emberek közötti kapcsolatok javításában. Ennélfogva kíváncsún tartja ezeknek a partnerségi struktúráknak a folytatását és lehetőség szerinti kibővítését annak érdekében, hogy azok megfeleljenek a helyi és regionális intézmények megerősítésével kapcsolatos sajátos igényeknek Ukrajnában és ebben a földrajzi régióban. Ezen túlmenően a helyi és regionális demokrácia kulcsfontosságú eszköze az ukrainai demokratikus intézmények továbbfejlesztésének és a kapacitásépítésnek, és sugallnia kellene az 1985. október 15-én elfogadott „Helyi Önkormányzatok Európai Chartája” elveivel való összhangot. A vitába ezért minden érintett felet be kell vonni, köztük a helyi és regionális szervezeteket, illetve a szubnacionális szerveket;

8. **úgy véli**, egy hiteles partnerségnek stratégián és egy gyakorlati érdekérvényesítési programon kell alapulnia a meghirdetett politikai célok megvalósítása érdekében. Ehhez konkrét gyakorlati intézkedéseket kell elfogadni, melyekkel választ lehet adni az új, kibővített Európa és Ukrajna fenntartott kapcsolatainak változásaira és új kihívásaira. Helyi és regionális szinten fontos a növekedés biztosítása, mert ez a jövő jólétének alapja, és a fejlesztést a területi önkormányzatok különböző feladataihoz kell igazítani. A közoktatás, a környezetvédelem, a közlekedés, a vállalatok fejlődése az állami és magánszektor együttműködése révén, a szociális juttatások és az egészségügy a legfontosabb elemei annak a regionális fejlődésnek, amelynek a növekedést kell szolgálnia Ukrajnában és az EU-ban, és erősítenie kell az együttműködést a területi önkormányzatok között;

9. **azt ajánlja**, hogy az EU is különösen figyeljen oda azokra a régiókra, ahol rendkívül nagy a szükség a növekedésre és fejlődésre, így Ukrajna gazdaságilag depresszív régióiban az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszközzel segíteni kell az elmaradott térségek felzárkózását. Fontos továbbá kihangsúlyozni az európai strukturális és kohéziós politika alapelveinek adaptálását a helyi adottságokhoz igazítva, figyelemmel az életkörülmények javítására, valamint a fenntartható fejlődés és a területi versenyképesség követelményeire;

10. **emlékeztet rá**, hogy azokat a területeket szándékozik előnyben részesíteni, amelyek a területi önkormányzatok hatáskörébe tartoznak. A nemzeti hatóságok a társadalom egészét érintő általános kérdéseket szabályozzák, miközben a területi önkormányzatok tevékenységüket azokra a területekre koncentrálják, amelyek a társadalom egyes részei számára fontosak, és amelyek az állampolgárok mindennapi élete közelében helyezkednek el;

11. **megjegyzi**, hogy a projektszintű szoros együttműködéssel az EU hozzájárulhat a közigazgatási és közszolgáltatási reform kiegyensúlyozott bevezetéséhez, mind a nemzeti, mind a regionális és helyi szinten. Az EU így a projektek szintjén elősegítheti a humántőke erősödését az egyes szektorok belsejében végrehajtott átalakítások révén. Az EU-nak folytatnia kell a személyes kapcsolatok kiépítését ezen a téren, különösen a közoktatás területén létesített partnerségi kapcsolatok útján.

Az EU és Ukrajna közötti kapcsolatok legfrissebb fejleményei

12. **megjegyzi**, hogy a 2004. végi „narancssárga forradalomhoz” vezető eseményeket követően Ukrajna nagyszabású reformokat tartalmazó programot indított el, amely arra szolgál, hogy az országban megszilárdítsák a demokráciát és a piacgazdaságot, illetve hogy Ukrajnát közelebb hozza az EU felé; mindazonáltal **tudomásul veszi**, hogy ezek a reformok még nagyon sérülékeny fázisban vannak;

13. **megállapítja**, hogy az 1998. áprilisi Partnerségi és Együttműködési Egyezményben és a 2005 februárjában elfogadott EU-Ukrajna cselekvési tervben (EU-Ukraine Action Plan) megfogalmazott politikai célok változatlanul fontos alapját jelentik az EU és Ukrajna közötti együttműködés fejlődésének. Az Egyezmény meghatározza a kétoldalú együttműködés kereteit és felállítja a legszükségesebb vitafórumokat és döntéshozatali intézményeket a közös ügyek minden szinten történő intézése, az információcseré és a konfliktusok megoldása érdekében;

14. **üdvözli**, hogy az EU és Ukrajna 2007 márciusában tárgyalásokat kezdett egy új, megerősített megállapodásról. Az EU-Ukrajna kapcsolatok fejlesztésének stratégiai jelentőségét tükrözve az új, megerősített megállapodás fő célkitűzése, hogy Ukrajnát közelebb hozza az EU-hoz, megerősítse a politikai együttműködést, fokozza a kereskedelmet és a befektetéseket és hogy ezáltal hozzájáruljon az ukrán gazdasági fejlődéshez és az ország prosperitásához;

15. **üdvözli** a megerősített megállapodásról folyó tárgyalások fényében az uniós és az ukrán civil társadalmi szereplők konzultációjának megkönnyítésére szolgáló intézményi platform létrehozására tett javaslatot, ugyanakkor **sajnálattal fejezi ki**, hogy nem gondoskodtak a határokon átvéelő és a regionális együttműködés szereplői közötti hasonló szintű konzultáció biztosításáról. **Felkéri** ezért az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre hasonló intézményiplatform-bizottságot az uniós és az ukrán helyi és regionális önkormányzatok képviselői számára;

16. **kijelenti**, hogy az új európai szomszédsági politika (ENP) keretébe tartozó együttműködést elkülönítve vizsgálja az EU csatlakozási folyamattól, vagyis az együttműködés önmagában nem prejudikálja az EU-tagságot, de az új ENP keretében folyta-

tott fokozott együttműködés (enhanced co-operation) segítheti Ukrajna reformfolyamatait, valamint a kapcsolatok jövőbeli, hosszú távú stratégiájának kialakítását, ami hozzájárulhat ahhoz, hogy közelebb hozza az országot az EU-hoz;

17. **kész** konstruktívan részt venni a közös területek létrehozásában és fejlesztésében, ahogy azt az EU és Ukrajna közötti 2005. decemberi, valamint a 2006. októberi csúcstalálkozón meghatározták, beleértve a közös gazdasági térség, a szabadság, a biztonság és az igazságosság közös területét, valamint a közös együttműködést a külső biztonság területén, továbbá a kutatást, a közoktatást és a kultúrát is;

18. **úgy ítéli meg**, hogy a közös területeken számos elemre természetes igény van a területi önkormányzatok részéről, és felajánlja, hogy közvetlenül társul a közös területek fejlesztési munkáihoz azokon a területeken, amelyek közvetlenül a hatáskörébe tartoznak és azokon a területeken, amelyeket a nyílt koordináció módszerével igazgatnak;

19. **érdeklődéssel várja** az ukrán Adminisztratív Reformkoncepció következő lépéseinek megvalósítását, különös tekintettel a területi önkormányzatok hatáskörére, a fiskális decentralizációra és a területi reformra, és előrehaladást vár az EU és Ukrajna területi önkormányzatai közötti együttműködés lehetőségeit illetően;

20. **bízik abban**, hogy az 1985 októberében elfogadott Helyi Önkormányzatok Európai Chartája elveit is beépítik a soron lévő jogszabályi javaslatokba;

21. **megelégedését fejezi ki**, hogy fontosságot kapott az EU és Ukrajna területi önkormányzatai közötti együttműködés, mert így elsőbbséget kapnak a területi önkormányzati szintű, az állampolgárokhoz közeli közös problémák megoldási lehetőségei;

22. **azon az állásponton van**, hogy a helyi és regionális szintű információcseré és a legjobb gyakorlati tapasztalatok átadása elősegíti a demokráciát és a társadalmi-gazdasági fejlődést;

23. **megelégedéssel állapítja meg**, hogy az EU és Ukrajna területi önkormányzatai által közösen megvalósított projektek pozitív eredményei megerősítik azt a szándékot, hogy kedvező feltételek mellett folytassák az együttműködést és **kiemeli**, hogy a projektek keretében a közös projektgazda szerep a területi önkormányzatok közötti tartós együttműködés egyik szükséges és fontos előfeltétele.

Helyi és regionális szintű döntéshozatali folyamat és főbb prioritások

24. **nyomatékosan felkéri** az EU és Ukrajna területi önkormányzatait az együttműködésre a közös érdekszférákban, mivel az együttműködésnek számos területe létezik: a kultúra, a szociális ügyek, a regionális gazdaság, a környezetvédelem, a közlekedés, a mezőgazdaság, a vállalati kutatás és fejlesztés konkrét kezdeményezések tárgyai lehetnek azokon a területeken, amelyek általában elsődleges fontosságúak a területi önkormányzatok helyi és regionális fejlesztési hatáskörében;

25. **úgy értékeli**, hogy az egészségügy és nagymértékben az egészségügyi ellátás a fő elemei egy társadalom növekedési potenciáljának, és ennek következtében a területi önkormányzatok hatáskörének fontos szektorát képezik, amely kapcsolódik a szociális területhez és közvetlenül vagy közvetve kihat más szektorokra is, emiatt fő alkotórésze lett más szektoroknak is és hozzájárul a társadalom stabilitásának létrehozásához és fenntartásához;

26. **javasolja**, hogy az Európai Bizottság gyakorlati segítségével, az EU és Ukrajna között aláírt Partnerségi és Együttműködési Egyezmény betartása mellett, Ukrajna és a tagállamok területi önkormányzataival együttműködve kidolgoz egy keretmegállapodást, amely az EU-tagállamok területi önkormányzatai és Ukrajna azonos jellegű önkormányzatai közötti konkrét együttműködés alapja lehetne;

27. **kedvezően nyilatkozik** az információcsere és a legjobb gyakorlati tapasztalatok átadásának elősegítéséről az akcióterületeken, ha az a társadalom egésze számára kedvező feltételekkel történik; szívesen részt venne rendszeres vitafórumok szervezésében Ukrajnáról annak érdekében, hogy értékelni lehessen az EU és Ukrajna közötti együttműködést és viszonyt, és ezek a viták kivételes helyet foglalnának el a területi önkormányzatok hatáskörébe tartozó területeken;

28. **úgy értékeli**, hogy az a tapasztalat- és információcsere, amelyet az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytat, hozzájárulhat ahhoz, hogy az EU és Ukrajna jobban megértsék egymást a közös érdekeltégi területeken, továbbá javíthatja az Ukrajna felé lehetséges konkrét kezdeményezéseket együttes műhelymunkák, szemináriumok, értekezletek és konferenciák formájában, mivel mind a két partner azt óhajtja, és ahhoz akar hozzájárulni, hogy az EU és Ukrajna között megerősödjön az együttműködés.

Határokon átnyúló és regionális együttműködés

29. **felhívja a figyelmet** az új szomszédsági program 2007–2013 között megvalósításra kerülő második fázisára, amelyről azt lehet várni, hogy az EU és Ukrajna közötti jobb és optimálisabb határon átnyúló együttműködéshez nyitja meg az utat, és konkrét eredményekre vezet;

30. **kedvezően fogadja és támogatja az elképzelést**, hogy a 2007–2013 közötti időszakra – az EU és a közös határ túloldalán fekvő szomszédos partnerországok közötti állandó, határokon átnyúló és interregionális együttműködés érdekében – nagyobb technikai és politikai támogatást kell biztosítani, és az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI) felhasználásánál kiemelten támogassák a területi kooperációs célkitűzések megvalósítását;

31. **üdvözli** az Európai Bizottság által az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköz (ENPI) keretében a 2007–2013-as időszakra készített, Ukrajnára vonatkozó ország stratégiai dokumentumot (CSP), amely emlékeztet rá, hogy a határokon átnyúló együttműködés kulcsfontosságú eleme a szomszédok közötti együttműködésnek; **hangsúlyozza**, hogy ez az együttműködési forma a legjobb módja a schengeni határok bevezetése miatt érzett aggodalmak eloszlításának, és függet-

lenül az EU keleti területein fekvő határ menti régiók jelenlegi fejlettségi szintjétől, mindkét oldalon nagy haszonnal jár a határ menti régiókban;

32. **emlékeztet rá**, hogy az EU keleti határainál megvalósuló határokon átnyúló együttműködésre fordított alapok az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköznek csupán 5 %-át teszik ki; **úgy véli**, hogy az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköz egészében véve nem jut elegendő alaphoz és **kéri**, hogy az ENPI-alapoknak legalább 10 %-át szánják a határokon átnyúló együttműködési programok támogatására;

33. ennek fényében **úgy véli**, hogy a szinergiák maximalizálása és az alapok célszerűtlen elosztásának elkerülése érdekében nagyon körültekintően kell megfogalmazni a határokon átnyúló együttműködés prioritásait; ilyen csekély pénzüsszeget nem a határ menti régiók általános gazdasági és szociális fejlesztési programjaira kellene fordítani; az az elvárás sem reális, hogy egy ilyen korlátozott pénzügyi keret képes az olyan egyéb kiemelt EU-s célkitűzések megvalósítására, mint a hatékonyan működő és biztonságos határok biztosítása. Ezeket más EU-s politikák alá kell besorolni;

34. a határokon átnyúló együttműködés alábbi három prioritásának megerősítését **ajánlja**: a) a közös határ problémáinak megoldása, ideértve a közös helyi infrastruktúrát és az integrált regionális fejlesztést, b) emberek közötti kapcsolatok, c) a határ menti régiókban a humán erőforrás fejlesztése és az oktatás, a tudomány és a kutatás támogatása;

35. **kijelenti**, hogy – különösen a kultúra és az oktatás terén – előnyös a helyi és regionális kultúrákra jellemző tevékenységekre és tradíciókra épülő együttműködésben való érdekeltiség ösztönzése és fejlesztése;

36. **várakozással tekint** az európai területi együttműködési csoport (EGTC) jövőbeni, a fenti területeken és különösen a közegészségügy, tömegközlekedés, katasztrófavédelem, illetve a turizmus transznacionális struktúráinak kialakítása terén jogi eszközként betöltött lehetséges szerepére. Az EGTC-k további eszközként szolgálhatnak majd a köz-magán társulási stratégiák végrehajtására; ezért felkéri Ukrajna és a szomszédos uniós tagállamok illetékes nemzeti hatóságait, hogy tegyék meg a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy az 1082/2006/EK rendelet értelmében lehetővé tegyék az ukrán partnerek részvételét a jövőbeli EGTC-kben;

37. **fontosnak tartja**, hogy az EU erősítse a financiai együttműködést Ukrajnával, különösen az ENPI felhasználásával, továbbá más eszközök, például a Szomszédsági Befektetési Alap (Neighbourhood Investment Fund) bevezetésével, amelyet a tagállamok fejlesztési finanszírozási intézményei vehetnének igénybe az ENP országokba történő befektetések ösztönzése érdekében, egyúttal javasolja, hogy Ukrajna járuljon hozzá egy közös finanszírozási egyezmény megkötéséhez, amelynek a végrehajtását egy közösen létesített alap biztosítaná;

38. **kiemeli** a területi és regionális szintű ikertelepülések létesítésének és a twinning-programoknak a fontosságát a specifikus akcióterületeken történő tapasztalatcsere érdekében;

39. **üdvözl**i, hogy nemzeti szintű támogatás biztosítása során az Európai Bizottság továbbra is kitart a helyi részvétel fontossága mellett, a jobb együttműködés kiépítése kapcsán azonban azt **javasol**ja, hogy az EU-Ukrajna szomszédsági cselekvési terv keretében vegyék figyelembe a kétoldalú programok végrehajtását is.

A közvetlenül az EU-val határos régiók speciális helyzete

40. **hangsúlyozza**, hogy az EU-val közvetlenül határos ukrán régiók elsődlegesen érintettek az EU és Ukrajna közötti nemzetközi kapcsolatokban; így ezeken a területeken a fokozottabb együttműködést támogatja az interregionális kapcsolatokban és a helyi önkormányzatok partnerségében;

41. az Ukrajna és a határos tagállamok közötti, kétoldalú megállapodások gyors megkötését **sürgeti**, az 1931/2006/EK rendelet által bevezetett kishatárforgalmi rendszer megvalósítása érdekében;

42. **felhívja a figyelmet** a gazdaságilag depresszív, elmara-dott régiók felzárkóztatásának fontosságára, s ehhez szüksé-

gesnek tartja az európai regionális politika alapelveinek megfelelő kormányzati stratégia, illetve eszköz- és intézményrendszer kialakítását Ukrajnában, amihez a tagállamok régiói a tudás-transzfer eszközeivel járulhatnak hozzá, amelynek keretében valamennyi érdekelt félnek lehetősége van részt venni az EU-Ukrajna szomszédsági cselekvési tervben szereplő egyes területekre kiírt konkrét projektekben, együttműködésekben, valamint a legjobb gyakorlat átadásában. Rendkívül fontos, hogy pénzeszközök álljanak rendelkezésre az EU-Ukrajna szomszédsági cselekvési terv konkrét tartalmainak megvalósításához, hogy ezek a finanszírozások könnyen hozzáférhetőek legyenek;

43. **felhívja a figyelmet** a multikulturális régiókban az emberek közötti kapcsolatok (people-to-people contacts) fontosságára, különösen a kulturális és oktatási területeken, illetve az ifjúsági együttműködésekkel illetően. Éppen a tapasztalatok és a tudás megosztása ösztönözheti ugyanis a határokon átnyúló együttműködést és segíthet Ukrajnának a nélkülözhetetlen reformok végrehajtásában.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 11-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE

A Régiók Bizottsága véleménye – Európai kutatási térség: Új perspektívák

(2007/C 305/06)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- megerősíti, hogy az Európai Kutatási Térség létrehozásának folyamatát fel kell gyorsítani, ha el szeretnénk érni azt a célt, hogy Európa vezető tudásalapú társadalommá és a világ legdinamikusabb gazdaságává váljon; a régiók kutatási politikáik keretében, támogatást jelentő tervezési, strukturális és jogalkotói keretfeltételek révén lényegesen hozzájárulnak a dinamikus Európai Kutatási Térség kialakításához;
- támogatja a regionális, tagállami és uniós kutatási programok és prioritások koordinálásának gondolatát; a szubszidiaritás elvére utalva azonban hangsúlyozza a tagállamoknak, valamint a regionális és helyi önkormányzatoknak a tudománnyal és a kutatással szembeni felelősségét, és továbbra is elutasítja az európai szinten központosított és megtervezett kutatást;
- az Európai Kutatási Térség szempontjából különösen jelentősnek tartja a kutatók mobilitása terén elért haladást, beleértve a tartózkodási jog és a nyugdíjak szükséges jogalkotói kiigazításait, valamint az ezt kísérő családbarát támogató intézkedéseket;
- hangsúlyozza a szellemi tulajdon védelmét szolgáló szabványok és oltalmi jogok létrehozásának szükségességét; az állami kutatóintézetekből és felsőoktatási intézményekből eredő szellemi tulajdon kezelését szabályozó európai charta kifejlesztése jelentősen hozzájárulhat az Európai Kutatási Térség kialakításához és az együttműködési hálózatok ösztönzéséhez;
- arra ösztönzi a felsőoktatási intézményeket, hogy új utakat járjanak a közintézmények és a magán-szektor együttműködésében, pl. közös állami és magán innovációs alapok keretében. A felsőoktatási intézményeket régiókban az innováció ösztönzőinek kell tekinteni és támogatni kell őket.

Referenciaszövegek

Zöld könyv – Európai Kutatási Térség: új perspektívák

COM(2007) 161 final

A kutatóintézmények és az ipar közötti tudásátadás hatékonyságának javítása Európában: a nyitott innováció felkarolása – a lisszaboni menetrend megvalósítása jegyében című közlemény

COM(2007) 182 final

Előadó: Michael SCHROEREN (DE/EPP), Észak-Rajna–Vesztfália tartományi gyűlésének tagja

Politikai ajánlások**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. megerősíti, hogy az Európai Kutatási Térség létrehozása nagy jelentőségű Európa gazdasági és társadalmi fejlődése és innovációs képessége, a lisszaboni cél elérése, a fenntartható és kiegyensúlyozott növekedés, Európa régióinak sikeressége, valamint polgárai életminőségének javítása szempontjából;
2. támogatja azt a nézetet, amely szerint az Európai Kutatási Térség létrehozásáról szóló határozatot követően az Európai Tanács 2000. márciusában Lisszabonban jelentős intézkedéseket hozott ennek megvalósítása céljából; e folyamatot azonban fel kell gyorsítani, ha el szeretnénk érni azt a célt, hogy Európa vezető tudásalapú társadalommá és a legdinamikusabb gazdasági térséggé fejlődjön;
3. ezért üdvözli az Európai Bizottság kezdeményezését, amely a zöld könyvvel az Európai Kutatási Térség 2000-es létrehozása óta történt haladást, sikereket és kudarccokat szándékozik felmérni, valamint új ötleteket vet fel és ír le az újabb fejlemények figyelembevételével;
4. az Európai Kutatási Térség szempontjából különösen jelentősnek tartja a kutatók mobilitása terén elért haladást, beleértve a tartózkodási jog és a nyugdíjak szükséges jogalkotói kiigazításait, valamint az ezt kísérő családbarát támogató intézkedéseket. A fokozott koordináció, valamint a tagállamoknak és régióknak a kutatási programokra vonatkozó együttműködése emellett szinergiahatásokhoz és ezáltal az Európai Kutatási Térség többletértékéhez vezet, ezzel erősíti Európa versenyképességét a tudás világméretű piacán. Ennek kapcsán sürgősen szükséges a tudásátadás fokozása, többek között az innovációs csoportosulások keretében való együttműködés révén. Az EU kutatási programjait, különösképpen a nyolcadik kutatási keretprogramot, ennek megfelelően kell kiépíteni és súlyozni, az utóbbit pedig a korábbiaknál hatékonyabban kell összekapcsolni az európai strukturális alapokkal;
5. hangsúlyozza a régiók kiemelkedő jelentőségét, amelyek kutatási politikáik keretében, támogatást jelentő tervezési, strukturális és jogalkotói keretfeltételek révén lényegesen hozzájárulnak a kutatás terén az európai többletérték megteremtéséhez és az Európai Kutatási Térség kialakításához, valamint tartalommal töltik meg ezeket. Európai szintű jogi keretfeltételeket csak ott kell meghatározni, ahol ez elengedhetetlennek tűnik az Európai Kutatási Térség létrehozásához és a koordinációs intézkedések nem elegendőek, a nyílt koordinációs módszer keretében sem. Az ezen túlmenő európai szintű központosító tervek továbbra is elutasítandók;
6. szeretné felhívni a figyelmet a városoknak és régióknak az innovatív környezet kialakításában betöltött nagy jelentőségére. Tevékenységük egyrészt jelentős hatást gyakorol az európai kutatási térség létrejöttére a kutatók mobilitását tekintve – csak a sokoldalú, toleráns és innovatív környezet vonzza a kutatókat –, másrészt a városok lényeges központjai a kutatási infrastruktúra fejlesztésének. Fontosak a helyi innovációs politikák, a technológiai központok, a vállalatindítási támogatások, a tudományos parkok és a kockázati tőke;
7. hiányolja az Európai Kutatási Térségről szóló zöld könyvben azt a szemléletmódot, hogy az államilag finanszírozott kutatás és a többi társadalmi szereplő közötti szorosabb együttműködés a helyi és regionális önkormányzatokat is érinti. Bizonyos esetekben nem csak az ipar érintett, számos tagállamban a helyi és regionális hatóságok illetékesek a közjő fontos területeiért. Ki kell építeni a felsőoktatás és a közszereplők közötti együttműködést, hiszen nagy igény jelentkezik „szociális innovációkra”, főként azért is, hogy megfeleljenek a jelentős társadalmi kihívásoknak, és hogy ezáltal elősegítsék a lisszaboni stratégia megvalósítását.

A kutatók mobilitására vonatkozóan

8. támogatja azt a nézetet, amely szerint a kutatók tematikus, földrajzi és intézményi mobilitása nagy jelentőségű a tudás fejlesztése és továbbadása szempontjából, ezért manapság a szakmai pályafutás és karrier magától értetődő részévé kellene, hogy váljék;

9. osztja azt a felfogást, hogy a kutatók ilyen mobilitását manapság még gyakran akadályozzák az elégtelen jogalkotói és intézményi keretfeltételek, valamint a rossz munkafeltételek és a karriert akadályozó tényezők;

10. hangsúlyozza a kutatók képzésének fontosságát az Európai Unió különböző részeiben, beleértve az új tagállamokat is. A kutatók Unió-szerte megvalósuló képzése hozzájárul majd az egyenlő esélyek biztosításához, többek között a kutatóképzéshez való hozzáférés tekintetében, vagyis biztosítva az európai tehetségnek az egész Unió érdekében történő optimális hasznosítását. Ez a perspektíva kiemeli az egyetemek és kutatóintézetek EU-s és nemzeti eszközökkel, valamint helyi és regionális önkormányzati intézkedések révén történő finanszírozásának fontosságát;

11. arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy tegyék meg az ő felelősségi körükben lehetséges intézkedéseket a mobilitás fokozása érdekében minden területen, főként a tudomány és az ipar között. Nagy jelentőségű ebben a vállalatok, felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek közötti, valamint a helyi, regionális és tagállami szintű politikai szereplőkkel és közigazgatással folytatott szoros, európai szintű együttműködés. Tartósan növelni kell a nők arányát a tudományos pályákon. Ebben az összefüggésben kiemelkedően fontosak a pályafutást és munkaidőt illető rugalmas szabályozások, a nyugdíjosultságok hordozhatóságának szabályozása, de az igényeknek megfelelő gyermekfelügyeleti lehetőségek és egyéb családbarát kísérő intézkedések (pl. a házasság- vagy élettárs munkavállalásának segítése) is;

12. hangsúlyozza, hogy Európán kívülről is ide kell vonzani kiváló kutatókat; ezért különösen jelentősek az EU mobilitási programjai, mint a Marie Curie-program, valamint üdvözlő az olyan támogató intézkedéseket, amelyeket egyes régiókban tettek a kutatók visszatérésére irányuló programok keretében;

13. ebben az összefüggésben alapvetően egyetért a regionális és helyi K+F-programok nagyobb nyitottságának szükségességével, úgy látja azonban, hogy magyarázatot igényel a konkrét megvalósítás;

14. megerősíti az EU-nak azt a szerepét, hogy a nyílt koordináció módszerével a régiókban megvalósuló legjobb gyakorlatokat bemutatva és átláthatóságukat megteremtve ösztönözze a regionális és tagállami testületek mobilitásfokozó intézkedéseinek jobb összehangolását.

A kiváló kutatási infrastruktúra létrehozására vonatkozóan

15. megerősíti azt a meggyőződését, hogy szükséges egy modern, teljesítőképes európai kutatási infrastruktúra létrehozása, főként modern virtuális hálózatok és adatbankok létreho-

zása révén, valamint támogatja azt a felfogást, amely szerint ehhez az európai erőforrások mellett regionális, tagállami és magánforrások idevonása is elengedhetetlen. A GDP 3 %-ával kapcsolatos cél elérése a magánszektor 2/3-os arányával ebben az összefüggésben jelentős szerepet kap;

16. megerősíti azt a nézetét, hogy az Európai Kutatási Térség nemzetközi versenyképességének biztosításához ösztönözni kell a meglévő kutatóintézetek hálózatokba szerveződését és továbbfejlődését. Az európai strukturális alapok jelentősen hozzájárulhatnak az új kutatási infrastruktúrák létrehozásához és finanszírozásához. Emellett szorosabb kapcsolatra kell törekedni a kutatási keretprogrammal. Ezt az aspektust, illetve a strukturális alapoknak az Európai Kutatási Térség létrehozásában betöltött szerepét a zöld könyv eddig kevésbé világította meg;

17. vitára ösztönöz ennek kapcsán az ESFRI európai stratégiai fórum által előterjesztett európai kutatási ütemterv – az Európai Kutatási Térség létrehozásának fontos mérföldköve – megvalósításának és finanszírozásának kérdésében. A megvitatás során az egyértelmű, átlátható döntési folyamatokat és a kiválóság kritériumát előtérbe kell helyezni;

18. ezért üdvözlő a különböző régiók arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a felsőoktatási intézmények fokozott autonómiája nagyobb magán-szerepvállalást tegyen lehetővé, és kifejezetten ösztönzi őket arra, hogy új utakat járjanak a közintézmények és a magánszektor együttműködésében, pl. közösségi innovációs alapok keretében, amelyek példaértékűek lehetnek az állami erőforrások fenntartható felhasználása és biztosítása számára is. A felsőoktatási intézményeket régióikban az eddigieknél nagyobb mértékben kell az innováció ösztönzőinek tekinteni, támogatni kell őket, valamint regionális, országos és európai szinten is be kell vonni őket az ezzel kapcsolatos vitafolyamatokba;

19. osztja azt a nézetet, hogy az EU-tagállamok állami és magán, valamint kutatási és fejlesztési tevékenységeinek fokozott összehangolása szükséges; a nyílt koordináció módszerét e területen alkalmas eszköznek tartja a szinergiahatások elérésére.

A kutatóintézetek erősítésére és a kiválóság előtérbe helyezésére vonatkozóan

20. hangsúlyozza a felsőoktatási intézmények és az egyetemen kívüli kutatóintézmények jelentőségét az alapkutatás és az alkalmazott kutatás – mint a regionális és régiók feletti összefüggés, kulturális és gazdasági fejlődés hajtóereje – szempontjából. Az RB ebben az értelemben az innováció fogalmának átfogó értelmezése mellett foglal állást, amely túlmutat a pusztán gazdasági jelentőségen;

21. hangsúlyozza a felsőoktatási intézmények és a kutatóintézetek egyetemeken kívüli ipari, gazdasági, közigazgatási és kulturális partnerekkel, valamint más társadalmi csoportokkal való határokon átnyúló együttműködésének jelentőségét;

22. támogatja a virtuális kompetenciaközpontok létrehozása érdekében tett erőfeszítéseket, és ebben az összefüggésben kiemeli a régiók erőfeszítéseit a szereplők – többek között virtuális – klaszterekben történő együttműködésének fokozása érdekében;

23. üdvözli az EU tevékenységeit, melyeknek célja ezen intézkedések erősítése erre alkalmas támogatási programok, illetve az ilyen programok részét képező – pl. a hetedik kutatási keretprogramhoz tartozó – támogatások révén, valamint a megfelelő programok célirányos továbbfejlesztését szorgalmazza az említett intézmények és szereplők szorosabb együttműködésére való tekintettel a szükséges kritikus tömeg elérése és kiváló, nemzetközileg elismert csoportosulások létrehozása érdekében;

24. a kutatóintézetek szintjén a kritikus tömeg elérésére való törekvéssel kapcsolatban megjegyzi, hogy a kritikus tömeg a vizsgálat tárgyától, a kutatási területtől és a résztvevőktől függ. Nem szabad univerzális („one size fits all”) megközelítést alkalmazni minden kutatási területre vagy minden támogatási formára vonatkozóan;

25. üdvözli a zöld könyvben kitűzött célt, amely szerint megfelelő egyensúlyt kell találni az intézményi és a piaci finanszírozás között. Korábban kifejtett nézeteivel összhangban a Régiók Bizottsága az intézményi és a piaci finanszírozás megfelelő egyensúlyáról szóló vita folytatására szólít fel. Az egyensúly elérésének módja nagyon fontos a rendszer dinamikájára nézve;

26. Mint már korábban említettük, a Régiók Bizottsága jobban bízik abban, ha a kutatók és kutatócsoportok maguk választják ki az érdekes, hasznos kutatási témákat és önkéntesen (alulról felfelé) szerveződnek hálózatokba, mint a nehézkesen, felülről irányított folyamatokban és az ezekkel együtt járó ritualizált együttműködésben;

27. hangsúlyozza ugyanakkor annak szükségességét, hogy a kiválóság és a csúcsteljesítmények támogatása mellett minden régióban mindenki számára elérhető legyen a jó képzés és szakképzés, ami az egyéni és társadalmi jólétnek, valamint a régiók innovációs képességének alapja.

A demokratikus és hatékony tudásátadásra vonatkozóan

28. egyetért annak kifejtésével, hogy milyen nagy jelentőségűek a digitális médiák a tudás és a tudományos felismerések

demokratikus, határokon átnyúló és célcsoport-orientált terjesztése szempontjából, és támogatja az ilyen tudásnak a nemzetközi hálózatok révén is történő terjesztését;

29. a nemzetközi együttműködés fényében hangsúlyozza a szellemi tulajdon védelmét szolgáló szabványok és oltalmi jogok létrehozásának szükségességét, amelyek nélkül az intézményeken és határokon átnyúló összefüggésekben, pl. klaszterekben és kiválósági központokban, lényegesen nehezebb lenne a bizalomteljes együttműködés;

30. megerősíti azt a nézetét, hogy ennek érdekében ösztönözni kell az európai és nemzetközi szabványok szisztematikus fejlesztését és alkalmazását, valamint a – különösen az ipar és az állami kutatás közötti tudásátadás terén megvalósuló – legjobb gyakorlat példáinak közzététele révén támogatni kell ezt. Ennek kapcsán az állami kutatóintézetekből és felsőoktatási intézményekből eredő szellemi tulajdon kezelését szabályozó európai charta kifejlesztése jelentősen hozzájárulhat az Európai Kutatási Térség kialakításához és az együttműködési hálózatok ösztönzéséhez;

31. nyomatékosan utal arra, hogy a nagyobb uniós együttműködési projektek, mint pl. az Európai Technológiai Intézet esetében is biztosítani kell a régiók és a kkv-k bevonását és együttműködési lehetőségeit.

A kutatási programok és prioritások koordinálására vonatkozóan

32. támogatja a regionális és nemzeti kutatási programok és prioritások koordinálása és egyeztetése gondolatát az Európai Kutatási Térségre és kutatási piacra tekintettel, valamint a tagállami kutatási tevékenységek jobb egyeztetésének célját és az Európai Kutatási Térség létrehozásának közös céljára való erősebb összpontosítást. A szubszidiaritás elvére utalva azonban hangsúlyozni kell a tagállamoknak, valamint a regionális és helyi önkormányzatoknak a tudománnyal és a kutatással szembeni felelősségét, és továbbra is elutasítandó az európai szinten központosított és megtervezett kutatás;

33. megerősíti azt a nézetét, amely szerint az Európai Kutatási Térség és a tartalmilag összehangolt kutatás létrehozását jelentős mértékben támogathatja, ha a helyi és regionális önkormányzatok jó keretfeltételekkel rendelkeznek a kutatáshoz. Ez a 7. kutatási keretprogramhoz hasonló uniós támogatási programok révén történik, előmozdíthatják azonban a strukturális alapok megfelelően összehangolt és kialakított operatív programjai is, amelyek lehetővé teszik a strukturális és a kutatásfejlesztés közötti szinergiákat;

34. szem előtt tartja azt a felismerést, hogy az egyes régiókban sikeres kutatási és innovációs modelleket nem lehet egyszerűen lemásolni és más régiókra, illetve politikai testületekre alkalmazni. Az adott strukturális, társadalmi és kulturális jellemzőket figyelembe véve azonban az említett modellek példaként szolgálhatnak más, többek között a hátrányosabb helyzetben lévő régiókban a megfelelő modellek kialakításához;

35. osztja azt a nézetet, hogy a regionális és európai kutatási programok összehangolására irányuló ERA-NET program megfelelőnek bizonyult, ezért tovább kell fejleszteni;

36. utal arra, hogy az EU-szintű teljesítményértékelést a régiók csak akkor fogadják el, ha az figyelembe veszi az adott régió speciális fejlődési feltételeit, szakaszait és követelményeit is. A sikeres EU-s teljesítményértékeléshez ezért olyan mutatókat és vizsgálati módszereket kell kifejleszteni, amelyek ténylegesen lehetővé teszik a régiók összehasonlítását és megvalósítható eredményekhez vezetnek. A teljesítményértékelés jövőbeli sikeréhez elengedhetetlen, hogy a régiókat bevonjuk ebbe a fejlesztési folyamatba;

37. az Európai Kutatási Térségről szóló zöld könyvben hiányolja az úgynevezett „társadalmi platformokról” szóló gondolatokat. Ennek az innovatív ötletnek gyakorlatilag az a célja, hogy a jelentős társadalmi kihívások fényében stratégiai kutatási menetrendeket fogalmazzon és valósítson meg, például a környezetvédelem, a népesség előregedése és az integráció területén. Öröndetes, hogy a 2006. decemberi munkaprogram társadalomtudományi és humán területen folytatott együttműködésről szóló részében utalnak a városok számára kialakított

társadalmi platformokra és a társadalmi kohézióra. Az Európai Bizottságnak azonban tovább kell bővítenie ezt az innovatív módszert jövőbeli kutatási témák meghatározása során, ami többek között a kutatókkal, közszereplőkkel, vállalkozásokkal és a civil társadalommal folytatott párbeszéd révén már folyamatban van.

Az Európai Kutatási Térségnek a világ felé való nyitottságára vonatkozóan

38. támogatja a tudomány és a kutatás átfogó nemzetköziségének felfogását, és hangsúlyozza az EU-n túlmenő együttműködésnek, valamint a tudás átadásának és a kutatók cseréjének szükségességét;

39. üdvözli a tagállamok arra irányuló tevékenységét, hogy ezt a nemzetközi együttműködést az ösztönző keretfeltételek megteremtése – mint például a bevándorlási jog megfelelő módosítása – révén erősítsék, és szoros együttműködésre ösztönzi a tagállamokat e téren.

A további eljáráshoz

40. üdvözli az Európai Bizottságnak a Régiók Bizottsága bevonásával zajló átfogó nyilvános vitára irányuló kezdeményezését, amely vita során konkretizálni kell és tovább kell fejleszteni a javasolt, prioritást jelentő témákat és az Európai Kutatási Térség létrehozására szolgáló intézkedéseket a kutatási területen érvényes szubszidiaritási elv figyelembevételével.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 11-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE

A Régiók Bizottsága előrettekintő véleménye – A helyi és regionális szervezetváltási stratégiák sikeréhez hozzájáruló tényezők

(2007/C 305/07)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA AJÁNLÁSAI

- Alapvető, hogy a városokban és régiókban zajló szervezetátalakítási folyamatokat gazdasági és társadalmi életünk állandó kísérőjelenségének tekintsük. A szervezetváltást esélynek kell tekinteni a létező és jövőbeli gazdasági problémák megoldására.
- Az RB azt ajánlja, hogy az ilyen folyamatokat az érintett felektől független szervezetek folyamatosan kísérjék figyelemmel szerte az EU-ban. Az Európai Uniónak és a tagállamoknak ösztönözniük kellene a helyi és regionális szintű partnerségek létrejöttét a közigazgatási intézmények, a gazdasági szereplők és a szociális partnerek között, ilyen módon is támogatva globalizált világunkban a helyi fejlődés érdekében folytatott együttműködést – különösen a külső területeken, ahol fennáll a kulturális örökség elvesztésének veszélye.
- A regionális és helyi szintű szervezetváltásnak biztosítania kell a közösségi politikák céljainak megvalósítását, fenntartva egyben a megfelelő életszínvonalat biztosító magas szintű foglalkoztatást. A korszerű szervezetátalakítás egyben a jövőorientált, tudáson és innovációs képességen alapuló gazdaság létrehozására irányuló modernizációs folyamat kezdetét is kell, hogy jelentse. Ez a cél azonban csak az emberi erőforrásba való fokozottabb beruházás révén érhető el.
- A vidéki területeken végbemenő szervezetátalakításokra irányuló átfogó koncepció segítségével biztosítható (vagy biztosítható kellene, hogy legyen) az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat érintő alapellátás annak érdekében, hogy a vállalatok vonzzák a képzett munkaerőt, és megszűnjön az elvándorlás. Ennek során értelemszerűen ügyelni kell arra, hogy az ERFA, az ESZA és az EMVA eszközei a megújulást szolgálják, ne pedig a fennálló helyzet megőrzését jelentő intézkedésekre használják fel őket. A szervezetátalakítás révén közvetlenül felmerülő problémák kezelésének egyik fontos eszköze a globalizációhoz való alkalmazkodás elősegítését célzó európai alap.

Előadó: Witold KROCHMAL, Wołów polgármestere (PL/UEN-EA)

Politikai ajánlások

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A vélemény társadalmi-gazdasági és politikai háttere

1. 2006. október 16-án az Európai Bizottság előrettekintő vélemény kidolgozására kérte fel a Régiók Bizottságát a városi és regionális szerkezetátalakítások sikerét elősegítő stratégiákról. Az Európai Bizottság úgy látja, hogy az RB-vélemény alapvetően hozzájárul az arra a kérdésre adandó válaszában megfogalmazásához, miként kell kezelni az európai gazdaságban elkerülhetetlen szerkezetátalakítási folyamatokat.

2. Az Európai Unióban jelenleg valóban mélyreható gazdasági változásokat figyelhetünk meg, amelyek lényege a régiók és városok teljes gazdasági szerkezetének átalakulása. Ez az önkormányzatok számára további kihívásokat jelent, amelyekkel a szociális, a gazdasági és a környezetvédelmi terület egyensúlyának megőrzése mellett kell szembenézniük.

3. A szerkezetátalakítást esélynek kell tekinteni a létező és jövőbeli gazdasági problémák megoldására, illetve ezek nem kívánatos következményeinek enyhítésére és elkerülésére. A regionális és helyi szint – tekintettel a helyi valósághoz való közelségére és arra, hogy képes a megfelelő, gyors és rugalmas válaszok megtalálására – a leghatékonyabb a szerkezetátalakítási politikák végrehajtásához, különösen, ha ezek a folyamatok nem felelnek meg a szerkezeti problémáknak.

4. A szerkezetátalakításoknak regionális és helyi szempontból úgy kell végbemenniük, hogy garantálva legyen a közösségi politikák céljainak megvalósítása, tehát az uniós polgárok megfelelő életszínvonaláról gondoskodó magas szintű foglalkoztatás fenntartásával biztosítaniuk kell a verseny- és az innovációs képességet.

5. Az ilyen kihívások különösen azon régiók, városok vagy települések esetében merülnek fel, amelyeknek jó lehetőségeik vannak arra, hogy a stratégiai irányvonalakat konkrét cselekvésre váltsák, és magukkal ragadják a helyi társadalmi és gazdasági szereplőket.

6. Ezen vélemény célja, hogy a gazdasági-társadalmi életünk állandó és elkerülhetetlen kísérőjelenségéről, vagyis a szerkezetátalakítási folyamatokról szóló vitát helyi és regionális szempontú elemekkel gazdagítsa.

7. A szerkezetátalakítások fő okai, amelyekkel a hatóságoknak helyi, regionális és tagállami szinten meg kell birkózniuk, sőt lehetőleg előre kell látniuk őket és fel kell készülniük rájuk, a következők:

- a globalizáció térhódítása,
- biztonság, valamint a terrorizmus elleni küzdelem,
- éghajlatváltozás és energia,
- a nemzetgazdaságok világszerte tapasztalható nyitása a nemzetközi kereskedelem felé,

- az EU belső piacának fejlődése,
- új, innovatív technológiák bevezetése,
- szigorúbb környezetvédelmi normák,
- az általános érdekű szolgáltatások jelentőségének növekedése,
- a fogyasztói kereslet változása.

8. Szerkezetátalakítás különböző szinteken és területeken hajtható végre, nevezetesen:

- ágazatközi szinten,
- ágazati szinten,
- vállalati szinten.

9. A szerkezetátalakítási folyamatokat az ágazati és szektorális szempontok mellett főként területi szempontból kell nézni, mivel a szóban forgó folyamatok hatásai leginkább a helyi és regionális önkormányzatok szintjén mutatkoznak meg.

10. A szerkezetátalakításra kényszerítő tényezők megjelenésének sebességét tekintve az ilyen folyamatok igen gyakran hirtelen indulnak, mivel a vállalatoknak gyorsan kell igazodniuk a globalizált gazdaság követelményeire és a fogyasztói piac alakulásához.

11. Az egyre inkább globalizált gazdaság miatt a vállalkozásokat és ágazatokat sújtó válságokhoz és versenyképességi hiányossághoz hasonló, előre nem látható, konjunkturális jelenségek egyre nagyobb jelentőséggel bírnak, és azáltal, hogy állandó jellegűvé válnak, súlyosan károsíthatják egy adott régió gazdasági arculatát.

12. Ugyanezen oknál fogva egyre gyakrabban figyelhető meg a vállalatáthelyezés jelensége, vagyis egy gazdasági tevékenység egyik régióból hirtelen egy másikba történő áthelyezése. E váratlan döntések alapjául stratégiai, pénzügyi és költségekkel összefüggő kritériumok szolgálnak, amelyeket azonban néha a regionális ösztönzők és a beruházásokat vonzó politikai döntések segítenek elő.

13. A szerkezetátalakítás imént vázolt, hevenyészett módja nem vezet kielégítő eredményre annak ellenére sem, hogy a munkavállalók számos országban megfelelő jogi és szakmai eszközökkel rendelkeznek. A folyamat nem zárja ki a társadalmi és területi körülmények súlyos romlását, és oda vezet, hogy a maradandóbb, tartósabb megoldások helyett a rövid távú megoldások részesülnek előnyben. Egy ilyen eljárásból gyakran komoly társadalmi és területi problémák származnak. A vállalatáthelyezéseknél a vállalatok számára adódó előnyök gyakran mélyreható változásokkal járnak együtt azokban a régiókban, amelyekből az áthelyezés történik.

14. A feladat nem az, hogy lassítani kell az elkerülhetetlen szerkezetátalakítást, inkább fel kell vállalni, mégpedig oly módon, hogy a régiók, települések és az érintettek minél tovább mentesüljenek a negatív következményektől, és hosszú távon esélyeket kapjanak.

15. Az elsietett szerkezetátalakítások különösen nagy mértékben érintették az EU-hoz 2004-ben és 2007-ben csatlakozott országokat. Ez főként az EU-27 országai között a gazdaság fejlettségi szintjében, valamint az új technológiák és az innováció területén történő előrehaladásban észlelhető különbségekre vezethető vissza. Sok esetben sikerült elérni a kívánt gazdasági hatásokat, de nem maradtak el a kedvezőtlen szociális következmények, amelyek elsősorban a szerkezetátalakítások gyors végrehajtásából adódtak.

16. Alapvetően be kell látni, hogy szerkezeti átalakítások újra és újra jelentkeznek, emellett azonban elemezni kell a korábbi EU-15 országaiban lezajlott azon folyamatokat, amelyek igyekeztek előkészíteni a szerkezetváltást annak érdekében, hogy idejében felismerjék a várható nehézségeket, és elkerüljék vagy minimalizálják a kedvezőtlen következményeket.

17. A szerkezetátalakítás sikere és különösen a váltás előkészítése nagymértékben a vállalatok, a harmadik szektor, a munkavállalók és szervezeteik (például a szakszervezetek), a helyi és regionális önkormányzatok, a magasabb szintű oktatási intézmények és a kutatóintézetek, valamint a közigazgatási intézmények (például regionális fejlesztési ügynökségek) párbeszédétől függ. Igen gyakran e párbeszéd minőségén múlik a szerkezetátalakítás hatása és sikere.

18. A folyamatban kiemelt szerepet játszik a regionális és helyi szint. Ha küszöbön áll a szerkezetátalakítás, háromféleképpen léphetnek fel:

- erősítik és szükség esetén diverzifikálják a helyi gazdasági és szociális szerkezetet, valamint az infrastruktúrát,
- biztosítják a főbb munkaadók ottmaradását, és erősítik a kkv-ket, amelyek a foglalkoztatás motorjai,
- fokozzák a régió, város vagy település vonzerejét.

Ezekhez az intézkedésekhez – csakúgy mint a szerkezetátalakítási folyamathoz – megfelelő statisztikai adatokra, tájékoztatási alapra, valamint célzott stratégiára van szükség az információ összegyűjtése és a szerkezetátalakításban érintettekhez történő továbbítása érdekében.

19. A tájékoztatási politikának különösen figyelembe kell vennie a kkv-kat, amelyek specifikus szerkezeti jellegzetességeik miatt esetleg nehezen szerzik meg a piaci változások korai felismerését lehetővé tevő információkat.

20. A kkv-ágazat kiemelt védelmet érdemel mind a szerkezetátalakítási folyamat során, mind pedig az előrelátható változások vonatkozásában. Pontosan ebben a fázisban van a legnagyobb szükség a beavatkozásra a családi vállalkozás hagyományos modelljéből kilépő, a nemzetközi verseny szintjének megfelelő ellenőrzési és igazgatási rendszert bevezető kkv-k növekedésének támogatása érdekében foganatosítandó irányítási, szervezeti és stratégiai kompetenciák és kapacitások megerősítése és fejlesztése céljából. A vizsgált példák azt mutatták, hogy leginkább az alvállalkozóknak adott megbízások stratégiája vált be, de csak azokban az esetekben, amelyekben sikerült túllépni a

megszokott piaci cserén és elérni, hogy a vállalatok partnerségi alapon, illetve az egymással kapcsolatban lévő cégek regionális szinten együttműködjenek.

Következtetések

21. A vizsgált szerkezetátalakítási folyamatok azt mutatják, hogy a folyamat nem egy egységes minta szerint alakul, hanem igen nagy mértékben a következő tényezőkhöz múlik: területi szint (régió, város, település), gazdasági ágazat, az adott terület jellege – többek között fekvése szempontjából (külső területek) –, gazdasági szerkezet (mezőgazdaság, könnyű vagy nehézipar) és a gazdasági fejlettség szintje abban az országban, amelyben a szerkezetváltás által érintett terület található.

22. A korszerű szerkezetátalakítás egyben a jövőorientált, tudáson és innovációs képességen alapuló gazdaság létrehozására irányuló modernizációs folyamat kezdetét is kell, hogy jelentse. Ez a cél azonban csak az emberi erőforrásba való fokozottabb beruházás, valamint az általános és szakképzés szintjének megemlése révén érhető el. Ehhez a regionális és helyi munkaerőpiacon célirányos, hatásos befektetésekre van szükség, amelyek segítségével fel lehet készülni a komoly szerkezetátalakítások gazdasági és szociális hatásaira.

23. Az emberi erőforrásokba való beruházások kibővítése és megnövelése, valamint az általános és szakképzésnek a szerkezetátalakításból adódó új szakképzettségi követelmények alapján történő átformálása többletköltségekhez vezet. Megfelelő eszközökkel gondoskodni kell arról, hogy ezeket a költségeket a vállalatok, az állam és az érintettek egyaránt vállalják. Különösen ösztönözni kell az olyan átfogó képzési koncepciókat, amelyek biztosítják, hogy a munkavállalók rendelkezzenek a tudáson és innovációs készségen alapuló gazdaságban szükséges képzettséggel. A szerkezetátalakítás sikeréhez elengedhetetlen a tapasztalatcseré – vagy még inkább a régiók és a városok partnerségi együttműködése – az általános és szakképzés terén.

24. A gyakorlat megmutatta, hogy a városi és vidéki területeken zajló szerkezetátalakítások, illetve az ilyen területek újrélénkítése szempontjából döntő jelentőségűek az emberi erőforrásba való beruházásokkal kapcsolatos intézkedések. Ez a helyi szintű szerkezetátalakításokban részt vevő intézmények egyik alapvető feladatköre. A szakmai és gazdasági mobilitás támogatását szolgáló kezdeményezések mellett a szerkezetátalakítások sikeréhez döntően fontos a helyi munkaerőpiacra jellemző kereslet és kínálat szimmetriájának biztosítása. A munkát keresők és a munkanélküliség által fenyegetettek mobilitását különösen az alacsonyan képzett munkavállalók esetében a munkahely, gyakornoki hely stb. keresésében nyújtott testre szabott segítséggel, illetve olyan tanfolyamokkal kellene támogatni, amelyek keretében a munkát keresők és a munkanélküliség által fenyegetettek a helyi munkaerőpiacon kereslettel rendelkező képesítéseket szerezhetnek meg. Kiemelten fontos mindez a fiatalok számára, mivel nekik különösen nehéz bejutni a munkaerőpiacra.

25. A képzési szakaszból a munkaerőpiacra való átmenet megkönnyítését szolgáló intézkedések a szerkezetátalakításokban érintett területeken megfelelnek a szakmai tanácsadással, kiegészítő képzettségek megszerzésével, valamint a megfelelő képzések rendelkezésre bocsátásával foglalkozó Európai Ifjúsági Program alapelveinek.

26. Ilyen jellegű intézkedésekkel minden bizonnyal van esély a városi és a vidéki területek fejlődésbeli félresiklásai, például a vidékről való elvándorlás elleni küzdelemre. Az elvándorlás annyiban jelent veszélyt, hogy következményeképpen a falusi népesség képtelen lesz működésben tartani a helyi közösséget – a települést –, és ez a kultúra, a hagyományok és a helyi jelleg elvesztésével járhat, sőt, a hidrogeológiai egyensúlyt is veszélyezteti. Ezzel a tendenciával leginkább és leghatásosabban az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap (ESZA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által támogatott intézkedésekkel szállhatunk szembe. A vidéki területeken végbemenő szerkezetátalakításokra irányuló átfogó koncepció segítségével biztosítható (vagy biztosítható kell, hogy legyen) az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat érintő alapellátás annak érdekében, hogy a vállalatok vonzzák a képzett munkaerőt, és megszűnjön az elvándorlás. Ennek során értelemszerűen ügyelni kell arra, hogy az ERFA, az ESZA és az EMVA eszközei a megújulást szolgálják, ne pedig a fennálló helyzet megőrzését jelentő intézkedésekre használják fel őket.

27. A szerkezetátalakítás révén közvetlenül felmerülő problémák kezelésének egyik fontos eszköze a globalizációhoz való alkalmazkodás elősegítését célzó európai alap, amely rövid távú segítséget nyújt azoknak a régióknak, amelyeket a gazdasági tevékenység globalizáció miatti áthelyeződése sújt. A Régiók Bizottsága üdvözölte ennek az eszköznek a létrehozását, és összegének évi 1 milliárd euróra emelését javasolta. Azt várja, hogy az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap által 2007-ben elért eredményekről szóló első éves jelentés (melyet 2008-ban adnak ki) alaposan elemzi majd, hogy az 1927/2006/EK rendelet 2. cikkében rögzített intervenciók kritériumok biztosítják-e az Alap megfelelő felhasználását, és felajánlja hozzájárulását az ezen kritériumok esetleges felülvizsgálatáról szóló bármilyen jövőbeli vitához.

28. Számos terület a szerkezetátalakítások következtében egyre inkább rá van utalva a turizmusra. A természeti értékek és a kulturális örökség kiaknázására irányuló átfogó koncepció célja a minőségbiztosítás, amely elsősorban a fogyasztók elégedettségét kell, hogy szavatolja. A siker szempontjából döntő jelentőségű a kommunikáció fejlesztése a szerkezetátalakítások által sújtott területeknek a főbb országos és európai hálózatokra való csatlakoztatása révén, az új technológiák, köztük a széles-sávú internet-kapcsolat kihasználása annak érdekében, hogy a szó szoros és átvitt értelmében kapcsolat jöjjön létre, és kommunikálni lehessen, valamint a megfelelő oktatási és képzési lépések.

29. A szóban forgó folyamatok során éppen a kulturális gazdagság és a természeti kincsek azok, amelyeket leginkább ki kell használni. Gyakran ezek tekinthetők a legfontosabb adunak

a szerkezetváltásban érintett területeken, különösen a ritkán lakott külső régiókban. Elősegíthetik a helyi fejlődésre ösztönzően ható idegenforgalom gyors fellendülését.

30. Az uniós népesség mintegy 60 %-a 50 000 lakosnál többet számláló városokban él. Ezért a munkahelyeknek, vállalatoknak, közép- vagy felsőfokú képzési intézményeknek, valamint a társadalmi és gazdasági élet egyéb intézményeinek a nagy része városokban és városok környékén található. A városok számos lehetőséget kínálnak, de veszélyeket is rejtnek magukban. A szerkezetátalakítás az európai városokban a tisztán gazdaságorientált intézkedések mellett a város és környéke általános újraélnéklítésére is törekszik.

31. A gyakorlat megmutatta, hogy a lakosság és a városi közigazgatás által megkívánt, az EU által pedig elfogadott hatások csak a gazdasági, szociális és területrendezési gondok megoldására irányuló sokrétű stratégiák segítségével érhetők el. Habár a városokban könnyebb a szerkezetátalakításban részt vevő partnerek helyzete, a folyamatok csak akkor vezetnek sikerre, ha az állami, a magán- és a harmadik szektor partnerségén alapulnak, és különféle finanszírozási forrásokat használnak fel.

32. Az olyan városok, amelyek az adott régióban betöltött vezető helyüket – például nagyságuk vagy történelmük alapján – biztosítani tudták, a szerkezetátalakítások keretében a megújítási stratégiákat tekintették a régió mozgatórugójának. Pozíciójuknak köszönhetően az egész régióban támogatathatják a szerkezetátalakítást, még hozzá egyrészt közvetlen partnerségek, másrészt az adott városban működő intézmények révén.

33. A versenyképesség erősödését, valamint a vállalkozások támogatását szolgáló intézkedések, a szolgáltatások fejlesztése és az innovációk révén sikerült a magasan képzett munkaerőt a városokban tartani, illetve odacsalogatni. Ez a lakossági szolgáltatások minőségének és kínálatának egyértelmű javulását eredményezte. A városon belüli területek megfelelő tervezésével, felhasználásával és karbantartásával sikerült csökkenteni a városi bűnözést, aminek folytán vonzóbbak lettek az utcák, a parkok és a játszóterek. A szerkezetátalakítások sikeréhez döntő jelentőségű a jó minőségű városi környezet: hiszen munkahely, életvitel és befektetések szempontjából egyaránt vonzó helyet kell kínálnunk.

34. A gyakorlat megmutatta, hogy azok a városok, amelyek a klaszterek kialakításának stratégiáját választották, jelentősen erősíteni tudták versenyképességüket. Fontos, hogy a megfelelő szinten megmaradjanak a városi és vidéki területek közötti kapcsolatok, mégpedig a fejlődési körülmények esélyegyenlőségének megteremtése révén, ami csökkenti a városi és vidéki területek közötti különbségeket.

35. A szerkezetátalakítás regionális és helyi szempontból megfelelő megközelítését olyan hálózatoknak kellene ellenőrizniük, amelyek csoportba gyűjtik a hasonló szerkezetváltási jellemzőket felmutató területeket (ilyen hálózat foghatja például össze a külső vagy a hegyvidéki területeket).

36. Fontos továbbá, hogy a szereplők – tehát a szerkezetátalakításban részt vevő felek – könnyebben hozzáférjenek a finanszírozási forrásokhoz. A megfelelő EU-alapokból származó támogatások és eszközök mellett olyan eszközöket is rendelkezésükre kellene bocsátani, mint például a bankgaranciák, a kölcsönös garanciák, a kölcsönök és a mikrohiteltek. Ennek vonatkozásában fontos szerep hárul az Európai Beruházási Bankra és az Európai Beruházási Alapra.

37. Nincs olyan egységes módszer, amely garantálja a szerkezetváltás sikerét. Azonban a szerkezetátalakítási folyamatok különbözősége ellenére is megállapíthatók bizonyos, a sikeres szerkezetváltásra jellemző tényezők:

- a gazdaság alakulásának állandó nyomon követése a szerkezetváltásra való korai felkészülés érdekében,
- nem elegendő, ha a felkészülés mindössze az előrelátásra és előrejelzésre korlátozódik: ki kell dolgozni valószerűsíthető, a végrehajtás előkészítését szolgáló forgatókönyveket is,
- szervezett szociális és civil párbeszéd létezése. Ilyen lehet például a szerkezetátalakításban érintettek közötti információcsere,
- egy olyan struktúra létezése, amely kapcsolatot teremt a felsőfokú oktatási intézmények, a tudományos és kutatóintézetek, az ipar, valamint a különböző közigazgatási szinteken működő hivatalok között,
- könnyen hozzáférhető és jó minőségű képzési és oktatási struktúrák megléte,
- a megvalósított tevékenységek minőségének, hatékonyságának és eredményeinek rendszeres és nyilvános értékelése,
- a szerkezetátalakítási folyamatok finanszírozásához szükséges sokféle – és minden érintett számára elérhető – forrás megléte, ami növeli az intézkedések hatékonyságát,
- a régióknak vagy városoknak képesnek kell lenniük egy olyan területi politika megvalósítására, amely a gazdasági szereplők számára továbbra is lehetővé teszi az ártermelést és a szolgáltatást, illetve az áru/szolgáltatás értékesítését,
- a helyi közösségnek tudatában kell lennie a folyamatos, regionális vagy helyi identitást kifejező átalakulás szükségességének. Ez biztosítja a gazdasági, szociális és ökológiai szempontból kiegyensúlyozott fejlődés integrált szemléletét, ezáltal szintén olyan tényező, amely vonzza az új beruházásokat,
- a regionális és helyi önkormányzatok különösen proaktív hozzáállása, amely a jó vezetői képességen és a rendelkezésre álló versenyképességi és pénzügyi eszközökön alapul,
- saját, globális jellegű, de a helyi valósághoz igazított projekt megléte, amely esettől függően más-más arculatot ölt: gazdasági fejlődés, oktatás, társadalmi beilleszkedés, kultúra, városrendezés stb.

A Régiók Bizottsága ajánlásai

38. Alapvető, hogy az Európai Bizottság a városokban és régiókban zajló szerkezetátalakítási folyamatokat gazdasági és társadalmi életünk állandó kísérőjelenségének tekintse.

39. A regionális és helyi önkormányzatoknak saját területük vonatkozásában hatásos előkészítő intézkedéseket kellene kidolgozniuk, amelyek lehetővé teszik a gazdasági tendenciák nyomon követését, támogatják a meglévő gazdaságot, és annak idevonatkozó tevékenységeit beépítik egy regionális, illetve helyi stratégiába, a várost és régiót egyaránt érintő nagyszabású projektek alapján.

40. Az RB ezért azt ajánlja, hogy az ilyen folyamatokat az érintett felektől független szervezetek – a vállalatok, a szociális partnerek, valamint a helyi és regionális önkormányzatok mind földrajzi, mind szektorális szempontból történő részvételével – folyamatosan kísérik figyelemmel szerte az EU-ban. A rendszernek lehetővé kell tennie az országos, regionális és helyi szintű társadalmi és gazdasági változások elemzését – a vidéki, külső és hegyvidéki területek figyelembevételével –, valamint a munkaerőpiac fejlődési kilátásainak vizsgálatát.

41. Közzé kell tenni a szerkezetátalakításoknál bevált gyakorlatokat, hogy más uniós régiók és városok is hasznosíthassák őket. Közzétételkor a legjobb gyakorlatokat a szerkezetváltás szempontjából hasonló jegyeket felmutató területek (mezőgazdasági régiók, külső területek, könnyű- vagy nehézipar, bányászat vagy textilipar által fémjelzett régiók, illetve városi területek) szerint kellene osztályozni.

42. Az Európai Uniónak és a tagállamoknak pénzügyi eszközökkel kellene ösztönözniük a helyi és regionális szintű partneriségek létrejöttét a közigazgatási intézmények, a gazdasági szereplők és a szociális partnerek között, ilyen módon is támogatva globalizált világunkban a helyi fejlődés érdekében folytatott együttműködést. Ez jelentősen megkönnyítheti a szerkezetátalakítási folyamatok előkészítését.

43. A Régiók Bizottsága kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy különös figyelmet fordítsanak az EU finanszírozási mechanizmusai – főként az ESZA – rugalmasságára, biztosítandó, hogy pénzalapok álljanak rendelkezésre a minden előjel nélkül, hirtelen fellépő helyzetek esetén a gyors reagálásra. Ilyen esetekben azonnal szükség van inkubátorházak alapítására, munkaerő-toborzási tevékenységekre, az induló vállalkozások támogatására és tanácsokkal való segítésére, illetve a célzott képzésre. A szerkezetátalakítás miatt a munkahelyüket elveszítőeknek három hónapon belül van a legnagyobb esélyük arra, hogy új munkát találjanak; az esélyek ezt követően jelentősen csökkennek. A különböző uniós szintű eszközök alkalmazási mechanizmusainak figyelembe kell venniük ezt a gyors reagálási igényt. A szerkezetváltás folytán előadódó nehézségek esetén történő gyors reagálást szolgáló intézkedések körébe bele kell tartoznia az érintett személyek azonnali szociális igényei (lakhatás, egészségügyi ellátás, tanácsadás stb.) kielégítésére irányuló segítségnyújtásnak is. A szerkezetátalakítás által hátrányosan érintett személyeknek szociális támogatásra van szükségük, hogy új tevékenységbe kezdhessenek, és alkalmazkodhassanak a szerkezetátalakításhoz.

44. A szerkezetátalakítási folyamatban ki kellene használni az adott régió vagy város határmenti fekvését. Ennek érdekében minden olyan eljárásbeli akadályt fel kell számolni, amely a munkaerő és a tőke mobilitásának útjában áll, és megnehezíti a szerkezetátalakítást.

45. Az Európai Bizottságnak az EU strukturális alapjai által biztosított lehetőségek keretében integrált koncepciót kellene előterjesztenie a szerkezetátalakítási folyamatok közösségi forrásokból történő pénzügyi támogatására. Ez nemcsak a gazdasági gondok, hanem a szociális és társadalmi nehézségek megoldását, egyben a közösségi politikák megvalósítását is lehetővé tenné.

46. A tagállamoknak fel kellene számolniuk a köz- és magán-szféra közötti partnerségek (PPP) létrehozását nehezítő jogi és egyéb akadályokat, a PPP-k ugyanis tevékenyen és sikeresen támogatják a szerkezetátalakítási folyamatokat.

47. Az Európai Bizottságnak és a szerkezetátalakítást pénzügyileg támogató egyéb intézményeknek jobban kellene ügyelniük a kiutalt eszközök hatékonyságára, különösen az ESZA-ból származó úgynevezett „puha eszközök” vonatkozásában.

48. Az Európai Uniónak a jelenlegi közösségi politikákban és az új politikák kialakításakor figyelembe kellene vennie a szerkezetátalakítással összefüggő szempontokat, a folyamat előkészítésétől egészen a lezárulásáig.

49. A tagállamoknak az uniós jogszabályokkal összeegyeztethető pénzügyi eszközöket kellene biztosítaniuk a szerkezetátala-

kítási folyamatokban érintettek számára, különösen a külső területeken, ahol fennáll a kulturális örökség vagy a helyi, illetve területi identitás elvesztésének veszélye, valamint ott, ahol a kkv-k számára különösen nehéz az átállás.

50. A Régiók Bizottsága elvárja, hogy az Európai Bizottság a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló, 2009-ben érvényét veszítő közösségi iránymutatás 2007–2008-ban esedékes felülvizsgálata során kikérje a véleményét.

51. A tagállamoknak és a szerkezetátalakításban érintetteknek kiemelt figyelmet kell fordítaniuk a helyi hagyományok és kultúra megőrzésére, ezek ugyanis fontos szerepet játszanak a folyamatban lévő vagy jövőbeli szerkezetátalakítás során.

52. Az Európai Bizottság „Régiók a gazdasági változásért” elnevezésű új kezdeményezése és a kezdeményezés keretében, az Európai Regionális Fejlesztési Alap pénzügyi támogatásával létrejövő város- és régióközi hálózatokat ki kell használni a szerkezetátalakítási folyamatok előkészítésére és az olyan gyakorlatok terjesztésére, amelyek a régióknak és városoknak a globalizációval összefüggő változásokhoz való alkalmazkodása során beváltak.

53. Az RB azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy különleges körülménnyel járjon el a regionális ösztönzőknek a vállalatátalakítási folyamatokhoz való alkalmazása tekintetében.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 11-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE

I. MELLÉKLET

A városokat és régiókat érintő szerkezetátalakításra gyűjtött példák rövid bemutatása

Az, ami az 1970-es és 80-as években átmeneti alkalmazkodási válságnak tűnt, a mai Európa gazdasági-társadalmi életében minduntalan visszatérő motívumnak bizonyul. Állandó folyamattá vált, amelynek során a vállalatoknak és környezetüknek alkalmazkodniuk kell a változó piaci körülményekhez, más szóval folyamatos szerkezetátalakítási folyamat indult el. A városokban és régiókban zajló szerkezetátalakítási folyamatokról az Európai Bizottság kérésére kidolgozandó vélemény érdekében elemeztük az ilyen jellegű folyamatok lezajlásáról szóló, az RB-hez eljuttatott vagy számos dokumentumban fellelhető információkat. Ezek képezik a véleményben megfogalmazott gondolatok és ajánlások alapját.

Skócia (Nagy-Britannia) – A sikeres világpiaci helytállás példája

2002 és 2006 között az iparban foglalkoztatottak száma 276 000-ről 227 000-re csökkent, az exporttermelés pedig mintegy 36 %-kal esett vissza. A vállalatok többsége az új EU-tagállamokba vagy Indiába és Kínába helyezte át a termelést. Skócia jelenlegi gazdasági fejlesztési terve (FEDS) a termelékenység és a versenyképesség világpiaci biztosítására irányul. A PACE (*Partnership Action for Continued Employment*) programmal Skócia olyan kezdeményezést dolgozott ki, amely a köz- és a magánszféra minden szereplője számára lehetővé tette, hogy tevékenyen hozzájáruljon a tömeges elbocsátások elkerüléséhez. A szerkezetváltás komoly csapást jelentett a skót munkaerőpiac, különösen az ipar számára. Azonban a foglalkoztatás növekedése a szolgáltatások és a vállalkozási tevékenységek terén azt eredményezte, hogy Skócia az EU-ban az egyik legmagasabb foglalkoztatási rátát mondhatja magáénak, és a munkanélküliség aránya 30 éve nem volt ilyen alacsony. A skót gazdaság mindemellett a globalizációból is hasznot húz. A skót bankok kiterjesztették külföldi tevékenységeiket, ami megerősítette versenyhelyzetüket.

Baszkföld (Spanyolország) – Egy régió és városai szerkezetének átalakítása

A nyolcvanas években hanyatlani kezdett a három fő területre – a hajógyártásra, kohászatra és nehéziparra – támaszkodó gazdaság. A baszk kormány, a munkaadók és a szakmai szervezetek az ipari ágazatok átalakítása és korszerűsítése mellett döntöttek. Kilenc gazdasági klaszter jött létre és termelte meg Baszkföld GDP-jének 45 %-át. A klaszterek a mai napig erősen ösztönzik az ipart. 20 évvel a folyamat megindulása után Baszkföld a GDP szempontjából – Luxemburg és Írország mögött – harmadik helyen áll Európában. Az 1990-ben 25 %-os munkanélküliség ma 4,5 % körül mozog. Sok tőkét ruháznak be innovációs szempontból kedvező területeken, ennek 66 %-a magánészköz (Spanyolországban ez az arány átlagosan 48 %, míg Európában 54 %). A szerkezetátalakítással együtt járt, hogy felélénkülték a régió városai, köztük a főváros, Bilbao. A folyamat kezelésében fontos szerepet játszott a kultúra és a helyi identitás, könnyebben elfogadtatva a lakossággal a változásokat.

Kréta (Görögország) – A parasztgazdaságtól az idegenforgalmi szolgáltatásig

Kréta nemzeti és uniós eszközökből finanszírozott szerkezetátalakítása a vállalatok és kutatóintézetek (a kréti egyetem és az Iraklion kutatóközpont) együttműködésére épített. A törekvés az volt, hogy a mezőgazdaságban foglalkoztatottak a gazdaságilag erős szolgáltatási ágazatba lépjenek át. A célt csak részben sikerült elérni. Ennek fő oka valószínűleg a vertikális szerkezet és a lépések felülről elrendelt jellege volt. E tényezők a már amúgy is erős központoknak kedveztek, míg a félreeső helyeken, a sziget belsejében fekvő területek alig részesedtek a haszonból, ami tovább mélyítette a részterületek közötti szakadékot, és nem vezetett a versenyképesség fokozódásához.

Tavira (Portugália)

A szerkezetátalakítás az ágazati befektetések növelése révén az idegenforgalmi vonzerő növekedésében megmutatkozó felélénkülésre épít. A felélénkülés megteremti a történelmi-régészeti örökség megőrzéséhez szükséges forrásokat, ami aztán az idegenforgalom javára válik, és vonzza a magántőkét. Az eszközök a PITER, URBCOM, INTERREG és a PROALGARVE alapból származnak.

Osztrák régiók

A szerkezetváltás középpontjában az egyetlen ágazatra összpontosító gazdaságról egy sokoldalú ipari szervezetre történő átállás áll, amely K+F-projektekre, valamint az idegenforgalmi ágazatra és a vállalkozásközi szolgáltatások területére támaszkodik. A folyamatot erőteljesen támogatja az általános és szakképzési ajánlat folyamatos javítása.

Porto (Portugália)

A nemrégiben beindított szerkezetátalakításra egyrészt a népesség fogyása és a hagyományos kiskereskedéseknek a hipermarketek felfutásából adódó hanyatlása miatt, másrészt pedig azért volt szükség, mert különböző közigazgatási intézmények és gazdasági üzemek a fővárosba települve elhagyták a várost. A szerkezetátalakítás célja a belváros felélénkítése, a kulturális élet kibontakoztatása és az épületek felújítása. 2004-ben indult útjára a PortoVivo kezdeményezés, amely magánberuházásokat hivatott a városba vonzani. Ez a nagyszabású szerkezetátalakítási és újraelétkítési terv 20 évre készült. Ezalatt több mint 5 000 épület felújítását tervezik, ami elősegítené egyfelől az értékes történelmi-kulturális örökség megmentését, másfelől a szolgáltatási ágazat kiépítését és ezáltal számos új munkahely létrejöttét.

Liberec (Cseh Köztársaság)

A politikai rendszer változása által előmozdított szerkezetátalakulások célja az, hogy a gazdaság elérje az uniós szintet. A szükséges eszközöket túlnyomórészt az államháztartás, a régió háztartása és EU-alapok biztosítják. A szerkezetátalakítás támogatja a kkv-ágazatot és a PPP-k létrejöttét. A főbb gondokat az eladósodás és az államkassza helyzete jelenti.

Wrocław/Boroszló (Lengyelország)

Az elmúlt 17 évben a város nemcsak gazdasági életét, hanem külsejét is felfrissítette. A belváros és néhány más városrész fellendítésében jelentős részt vállaltak a magánbefektetők. Új szállodák és éttermek nyíltak. A városvezetés nyitott politikája, a partnervárosokkal, a régióval és az állami vezetéssel folytatott együttműködés, valamint a város és a környező települések összjátéka meghozta gyümölcsét: a város köré új iparágak települtek. Létrejött a boroszlói technológiai park, a városi főiskolák és az iparágak pedig számos K+F-kezdményezést indítottak. Ilyen körülmények között a munkanélküliség 18 %-ról 6 %-ra csökkent. Nem kívánt következmény azonban, hogy növekedtek a városban lakók költségei, az ingatlanok ára például 400 %-kal emelkedett.

A Régiók Bizottsága véleménye – „Hatékonyabb jogalkotás 2005 és 2006” csomag

(2007/C 305/08)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- úgy ítéli meg, hogy az Európa előtt álló gazdasági, társadalmi, környezeti és demokratikus kihívásokra tekintettel feltétlenül szükséges valódi partnerség útján megerősíteni az Európai Unió, a tagállamok és a helyi és regionális önkormányzatok fellépését annak érdekében, hogy az hatékonyabb legyen, mindezt a különböző hatalmi szintek hatásköreinek tiszteletben tartása mellett,
- a tényleges többszintű európai kormányzás előmozdítása érdekében prioritásként kezeli a szabályozási környezet javulását, a közösségi vívmányok egyszerűsítését, a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazását, valamint a konzultációs és hatásvizsgálati módszerek megerősítését,
- sajnálattal állapítja meg, hogy kevés utalás történik a helyi és regionális szempontokra a „Hatékonyabb jogalkotás” csomagban, noha az európai kormányzásról 2001-ben elfogadott fehér könyv kiemelte a különböző hatalmi szintek közötti jobb partnerség kiépítésének szükségességét, tekintettel arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok széles körben valósítják meg – sőt, hatáskörüktől függően átültetik – a közösségi jogszabályokat,
- kíváncsnak tartja, hogy a folyamatban lévő alkotmányozási folyamat keretében zajló intézményi rendezés megőrizze az Európai Alkotmányt létrehozó szerződésben foglalt rendelkezéseket a helyi és regionális önkormányzatok és a Régiók Bizottsága vonatkozásában, főként a szubszidiaritás és az arányosság elvének a meghatározása, megvalósítása és ellenőrzése tekintetében,
- támogatja, hogy az Európai Bizottság, valamint a nemzeti és regionális parlamentek mielőbb állítsanak fel egy, a szubszidiaritás elvét ellenőrző mechanizmust, amely már a jogalkotási folyamat igen korai szakaszában lehetővé tenné az EU jogalkotási javaslatainak alapos vizsgálatát,
- elkötelezettségének megerősítése mellett érvelve a nagyobb közösségi politikák területi hatásának értékelésében, felkínálja tapasztalatait az Európai Bizottság számára, hogy ezáltal hozzájáruljon az erős területi hatással rendelkező, új jogalkotási javaslatok hatáselemzéséhez,
- kíváncsnak tartaná, ha a „hatékonyabb jogalkotás” kezdeményezést a tájékoztatást és kommunikációt célzó, megfelelő intézkedések kísérnék a közösségi jogalkotás végrehajtásának szereplői – az esetek legnagyobb részében a helyi és regionális önkormányzatok – és a közösségi jogalkotás hasznélvezői, nevezetesen az európai polgárok irányába.

Referenciaszövegek

Hatékonyabb jogalkotás 2005 – jelentés

COM(2006) 289 fin; SEC(2006) 289

Az Európai Unión belüli jobb szabályozás stratégiai felülvizsgálata

COM(2006) 689 final

A Bizottság munkadokumentuma – Az elért eredményekről szóló első jelentés a szabályozási környezet egyszerűsítésére vonatkozó stratégiáról

COM(2006) 690 final

A Bizottság munkadokumentuma – Az adminisztratív költségek mérése és az adminisztratív teher csökkentése az Európai Unióban

COM(2006) 691 final

Az adminisztratív terhek csökkentésének cselekvési programja az Európai Unióban

COM(2007) 23 final, SEC(2007) 84, SEC(2007) 85

Hatékonyabb jogalkotás 2006 – jelentés

COM(2007)286 final, SEC(2007) 737

Előadó: Luc VAN DEN BRANDE (BE/EPP), a flamand parlament képviselője

Politikai ajánlások**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA***Általános ajánlások*

1. úgy ítéli meg, hogy az Európa előtt álló gazdasági, társadalmi, környezeti és demokratikus kihívásokra tekintettel feltétlenül szükséges valódi partnerség útján megerősíteni az Európai Unió, a tagállamok és a helyi és regionális önkormányzatok fellépését annak érdekében, hogy az hatékonyabb legyen, mindezt a különböző hatalmi szintek hatásköreinek tiszteletben tartása mellett;

2. a tényleges többszintű európai kormányzás előmozdítása érdekében prioritásként kezeli a szabályozási környezet javulását, a közösségi vívmányok egyszerűsítését, a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazását, valamint a konzultációs és hatásvizsgálati módszerek megerősítését;

3. a jogalkotási javaslatok kodifikálására és átdolgozására irányuló európai bizottsági erőfeszítések összefüggésében hangsúlyozza, hogy a „hatékonyabb jogalkotásnak” nem kell kizárólag „kevesebb jogalkotást” jelentenie, mivel minden európai bizottsági jogalkotási javaslat visszavonását indokolni kell a jogalkotási javaslat valódi európai többletértékének vizsgálatával. Határozottan kéri az Európai Bizottságot, hogy teljes mértékben gyakorolja az európai integráció folyamatában játszott központi előrevívő szerepét, és emlékeztet arra, hogy egy konkrét politikai intézkedésekben megnyilvánuló, hosszú távra előrettekintő, következetes politikai látásmód előfeltétele a „hatékonyabb jogalkotásnak” és a „hatékonyabb szabályozásnak”;

4. támogatja az Európai Bizottság „Hatékonyabb jogalkotás”-ra irányuló azon erőfeszítéseit, melyekkel – minden alkalommal, amikor ez a szubszidiaritás elve szempontjából helyesnek bizonyul – visszavonja a folyamatban lévő jogalkotási javaslatokat, és kéri az Európai Bizottságot, hogy ezen az úton haladjon tovább;

5. sajnálattal állapítja meg, hogy kevés utalás történik a helyi és regionális szempontokra a „Hatékonyabb jogalkotás” csomagban, noha az európai kormányzásról 2001-ben elfogadott fehér könyv kiemelte a különböző hatalmi szintek közötti jobb partnerség kiépítésének szükségességét, tekintettel arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok széles körben valószínűsítik meg – sőt, hatáskörüktől függően átültetik – a közösségi jogszabályokat, következésképpen jobban be kellene vonni őket a „Hatékonyabb jogalkotás” kezdeményezés egészébe, például az RB-nek a különböző intézményközi koordinációs csoportokban való részvétele révén;

6. kíváncsún tartja, hogy a helyi önkormányzatokat, a regionális parlamenteket és a regionális gyűléseket a rájuk bízott hatáskörökkel összhangban, a döntéshozatali folyamat demokratikus legitimitásának megerősítése érdekében bevonják a közösségi jogszabályok kidolgozásába és megfogalmazásába;

7. támogatja az Európai Bizottság 2007. évi munkaprogramjában bejelentett, a szabályozási környezet javítását célzó prioritást, mely többek között a lisszaboni stratégia versenyképességi és növekedési, foglalkoztatási és fenntartható fejlődési célkitűzéseit, és ezáltal a jobb életminőség biztosítását szolgálja az európai polgárok számára;

8. kedvezően fogadja a „Hatékonyabb jogalkotás 2006” csomagot, amely figyelembe veszi arra vonatkozó elvárásait, hogy kérjék ki véleményét és vonják be a jogalkotást megelőző szakaszba elsősorban a szubszidiaritás és az arányosság elvének a hatásvizsgálatok során történő tiszteletben tartására vonatkozólag. Kiemeli ugyanakkor azt, hogy a jövőben fokozni kell az ezzel kapcsolatos erőfeszítéseket a következő területeken: a különböző hatalmi szintekkel való együttműködés, a közösségi döntéshozatalról való kommunikáció, valamint a közösségi jogalkotás hatálya, illetve pénzügyi és adminisztratív hatása a helyi és regionális önkormányzatokra;

A szubszidiaritás és az arányosság elveinek alkalmazását illetően

9. újfent megismétli a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkotmányos szempontjai melletti elkötelezettségét, és hangsúlyozza, hogy az Európai Alkotmányt létrehozó szerződés hiányában mennyire fontos a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a Régiók Bizottsága számára a jegyzőkönyvek, illetve azoknak a nemzeti parlamentek EU-ban betöltött szerepére, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazására vonatkozó tartalmának mihamarabbi megvalósítása;

10. kívánatosnak tartja, hogy a jelenlegi kormányközi konferencia keretében zajló intézményi rendezés megőrizze az Európai Alkotmányt létrehozó szerződésben foglalt rendelkezéseket a helyi és regionális önkormányzatok és a Régiók Bizottsága vonatkozásában, főként ennek a két elvnek a meghatározása, megvalósítása és ellenőrzése tekintetében;

11. hangsúlyozza, hogy a szerződés jelenlegi formájában a szubszidiaritás és arányosság elve a többszintű kormányzás előmozdítóiként szerepel, ennél fogva ezen elvek alkalmazásának megvalósítása megosztott felelősséget jelent, amely egy valódi szubszidiaritási kultúra kialakítását teszi szükségessé az Európai Unióban;

12. kedvezően fogadja a 2007. március 25-i, a Római Szerződések aláírásának 50. évfordulójára született Berlini Nyilatkozatot, amely kiemeli, hogy a megoldandó feladatokat meg kell osztani az Európai Unió, a tagállamok, valamint a regionális és helyi önkormányzatok között, vagyis elismeri a többszintű kormányzás szükségességét;

13. kéri a többi európai intézményt, hogy a szubszidiaritás és arányosság elvének helyi és regionális szempontjait rendszeresen és szisztematikusan vegyék figyelembe a jogalkotási folyamat minden szakaszában;

14. ennek érdekében rendelkezésre kívánja bocsátani tapasztalatait, például a szubszidiaritást ellenőrző hálózat révén az eddig elvégzett két kísérleti teszt következtetései és értékelései alapján;

15. nyomatékosan kéri a regionális parlamenteket, hogy állítsanak fel parlamenti bizottságokat a szubszidiaritási elv alkalmazásának ellenőrzésére, amelyek ebből kifolyólag kitüntetett partnerek lennének a fent említett hálózat számára;

16. kedvezően vélekedik az Európai Bizottság azon kezdeményezéséről, mely szerint minden új jogalkotási javaslattal és konzultációs anyaggal kapcsolatban közvetlenül tájékoztatja a nemzeti parlamenteket, illetve ez utóbbiak véleményét kéri a politikák kidolgozási folyamatának javítása érdekében, főként a szubszidiaritás és arányosság elve, valamint a javaslat tartalma vonatkozásában, illetve kéri, hogy ezt a gyakorlatot terjesszék ki a szubnacionális jogalkotói szervekre az egyes tagállamokban meglévő hatáskörmegosztásnak megfelelően;

17. amellet érvel, hogy azokban a tagállamokban, ahol a hatáskörök megoszlanak a nemzeti és a regionális szint között,

a felek kössenek egy kötelező érvényű megállapodást a szubszidiaritási elv betartásának ellenőrzésére a „korai riasztási” mechanizmus keretében;

18. következőképpen egy olyan elektronikus rendszer létrehozását kéri az Európai Bizottságtól, amely révén a helyi és regionális önkormányzatok a jogalkotási folyamat minden szakaszában hozzáférhetnek a szükséges információkhoz;

19. támogatja, hogy az Európai Bizottság, valamint a nemzeti és regionális parlamentek mielőbb állítsanak fel egy, a szubszidiaritás elvét ellenőrző mechanizmust, amely már a jogalkotási folyamat igen korai szakaszában lehetővé tenné az EU jogalkotási javaslatainak alapos vizsgálatát; hangsúlyozza továbbá, hogy a mechanizmus létrehozása érdekében meg kellene vizsgálni az RB-vel való együttműködés módjait, hogy ezáltal kihasználhassuk a meglévő szinergiák nyújtotta előnyöket. Az RB készen áll a szubszidiaritásfigyelő hálózatán keresztül szerzett tapasztalatok megosztására;

A konzultációs folyamatot és a strukturált párbeszédet illetően

20. az Európai Unió helyi és regionális önkormányzatai intézményes képviselőjeként, illetve az Európai Bizottság intézményes partnereként fontosnak tartja a vele való konzultációt a jogalkotási folyamat keretében; meggyőződése, hogy a konzultáció bármilyen megerősítése nyitottabbá, teljesebbé, működőképesebbé és demokratikusabbá teszi a döntéshozatali folyamatot azért, hogy a döntések meghozatalát az európai polgárokhoz legközelebbi szinten teszi lehetővé;

21. megismétli az Európai Bizottsággal 2005 novemberében aláírt együttműködési jegyzőkönyv keretében vállalt kötelezettséget, amelyek alapján a jó kormányzás elvéhez kapcsolódva az RB-nek feltétlenül közvetítő szerepet kell játszania a területi önkormányzatok szövetségeivel folytatott párbeszédben, az Európai Bizottságnak pedig biztosítania kell az RB teljes mértékű bevonását a közösen szervezett ülések politikai előkészítésébe, továbbá örömmel veszi tudomásul, hogy 2004 óta az Európai Bizottság testületének kilenc tagja, továbbá közel 80, a helyi és regionális önkormányzatokat képviselő európai szövetség vett részt a strukturált párbeszédben;

22. úgy ítéli meg, hogy a területi önkormányzatok szövetségeivel folytatott strukturált párbeszéd használandó eszköz az Európai Bizottság jogalkotási munkájának előkészítő szakaszában;

23. a strukturált párbeszédben részt vevő partnerek további vitájához néhány javaslatot tesz a strukturált párbeszéd módjainak javítására, illetve kezdeti célkitűzései és a Régiók Bizottsága politikai és intézményi szerepének biztosítására:

– „strukturált párbeszéd” ülés szervezése az év alkalmas időszakaiban, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szövetségei és az Európai Bizottság megfelelő párbeszédet tudjon folytatni a munka prioritásairól, mielőtt az Európai Bizottság elfogadja éves jogalkotási munkaprogramját,

- a strukturált párbeszéd éves programjának és az ülések napirendjének kidolgozása az RB és a területi önkormányzatok európai és nemzeti szövetségei közötti szoros együttműködésben,
- kapcsolatok kialakítása a helyi és regionális médiával, a helyi és regionális önkormányzatok szövetségeivel együttműködve,
- a területi önkormányzatok számára annak lehetővé tétele, hogy benyújthassanak írásbeli megjegyzéseket és javasolhasanak őket érintő, az Európai Unió politikai napirendjével összhangban lévő témákat, és azokra választ kapjanak,
- álljon rendelkezésre egy beszámoló, amelyet az Európai Bizottság illetékes szolgálatai készítenek el minden egyes ülést követően,
- a strukturált párbeszéd nyomon követésének megerősítésén legyen a hangsúly, melyre rendszeres értékelés formájában a Régiók Bizottságával, valamint helyi és regionális önkormányzatokat képviselő országos és európai szövetségekkel szorosan együttműködve kerülne sor,

24. ezenkívül nagyobb felelősséget szeretne vállalni a strukturális párbeszéd szervezésében, és kíváncsian tartaná, ha a folyamatot nagyobb átláthatóság jellemezné;

25. újfent megismétli a „Hatékonyabb jogalkotás 2004” című éves jelentésről szóló véleményében foglalt ajánlásokat, melyek a helyi és regionális önkormányzatokkal folytatott konzultáció rendszeresítését célozzák az európai jogszabályok kidolgozásának korai szakaszában, és úgy ítéli meg, hogy ezen konzultációk hatékonyságáról és figyelembevételéről elengedhetetlenül fontos meggyőződni;

A közösségi jogszabályok és politikák hatékonyabb helyi és regionális szintű átültetése és alkalmazása tekintetében

26. felhívja a figyelmet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok nagymértékben függnek a közösségi jogszabályok jó vagy rossz nemzeti szintű átültetésétől; a nemzeti szint és a területi önkormányzatok közötti hatékonyabb együttműködés fontosságát hangsúlyozza;

27. megismétli a partnerségi elv konkrét megvalósításának szükségességét a közösségi jogszabályok és politikák kidolgozási és végrehajtási szakaszában egyaránt;

28. emlékeztet arra, hogy az Európai Bizottság beindította és továbbfejlesztette a célzott háromoldalú szerződések és egyezmények gondolatát, újfent megismétli ezen eszközök felülvizsgálatára vonatkozó javaslatát, és a háromoldalú egyezmények Európai Bizottság által kezdeményezett kísérleti szakaszának tanulságaival felvértve javasolja az Európai Területi Paktumok létrehozását;

29. hangsúlyozza, hogy a különböző kormányzati szintek közötti strukturált együttműködésnek köszönhetően az Európai Területi Paktumok az európai területi együttműködési csoportosulásokhoz hasonlóan növelnék a területi koherenciát és az erős területi hatással bíró politikák rugalmasságát a helyi, regionális,

nemzeti és európai szintek között közösen meghatározott célok megvalósítása érdekében; az ehhez az eszközhöz való folyamodás továbbra is önkéntes marad;

30. hangsúlyozza, hogy valódi partnerség csak akkor jöhet létre, ha mindegyik szerződő fél pénzügyi hozzájárulást nyújt a közös célkitűzések megvalósításához; javasolja, hogy az Európai Területi Paktumok finanszírozásának kérdésekor azokra a lehetséges szinergiákra összpontosítsunk, amelyek egyfelől az adott területeken európai szinten meglévő költségvetési források és a strukturális alapok, másfelől a helyi, regionális és nemzeti szinteken rendelkezésre álló költségvetési források között állnak fenn. Mindezt a közösségi regionális politika számára létrehozandó, vagy bármely más, e célra felállítandó pénzügyi eszköz nélkül képzeleli el;

31. célszerűnek tartja az Európai Bizottság, az Európai Unió Tanácsa, az Európai Parlament és a Régiók Bizottsága közötti egyeztetés fokozását az Európai Területi Paktumok meghatározása és megvalósítása érdekében;

32. biztosítja az Európai Bizottságot arról, hogy proaktív szerepet kíván játszani az Európai Területi Paktumok megkötésének ösztönzésében, és minden érdekelt szereplő számára megbízható partnerként kíván működni;

33. nagyobb támogatást kér azonban az Európai Bizottság részéről a helyi és regionális önkormányzatoktól érkező kezdeményezésekkel kapcsolatban; emellett annak fontosságát hangsúlyozza, hogy nagyobb figyelmet kell fordítani a meglévő projektekre, amelyeket nem lehet félretenni a kísérleti szakaszt követően;

A hatáselemzés és az adminisztratív és pénzügyi terhek felmérése tekintetében

34. kedvezően fogadja az Európai Bizottság javaslatát egy hatáselemzésekkel foglalkozó, az elnök felügyelete alatt működő független bizottság létrehozására az ellenőrzés megerősítése céljából, a „Hatékonyabb jogalkotás 2004” tárgyban készített véleményben foglalt ajánlásával összhangban;

35. a Régiók Bizottsága elkötelezettségének megerősítése mellett érvel a nagyobb közösségi politikák területi hatásának értékelésében; egyébiránt kiemeli azt a meghatározó szerepet, amelyet a jogalkotási aktusok kidolgozásába megfelelően bevont helyi és regionális önkormányzatok játszhatnak azok átültetésében és végrehajtásában;

36. támogatja, hogy közös módszert találjunk a hatáselemzések esetében, illetve közös metodikát dolgozzunk ki az európai jogalkotással járó adminisztratív költségek felmérésére; javasolja, hogy ez a metodika a helyi és regionális szinthez igazodjon annak érdekében, hogy a leghatékonyabban mérhessük fel a helyi és regionális önkormányzatokra nehezedő pénzügyi és adminisztratív terheket, és e téren teljes mértékben részt kíván venni az intézményközi együttműködésben;

37. kedvezően fogadja az Európai Bizottságnak az Európai Unióban jelentkező adminisztratív terhek csökkentése érdekében kidolgozott cselekvési programját, valamint a 2007. március 8–9-i Európai Tanács által javasolt célkitűzést, mely szerint az Európai Uniónak és a tagállamoknak 2012-re 25 %-kal kellene csökkenteniük ezeket a terheket; ugyanakkor emlékeztet arra, hogy figyelembe kell venni a helyi és a regionális dimenziót, csakúgy mint a helyi és regionális önkormányzatok szerepét e célkitűzés elérésében;

38. a 2005. novemberi együttműködési megállapodás szellemében felkínálja tapasztalatait az Európai Bizottság számára, hogy ezáltal hozzájáruljon az erős területi hatással rendelkező új jogalkotási javaslatok hatáselemzéséhez;

39. vállalja, hogy ezzel kapcsolatban kísérleti tapasztalatgyűjtést végez a Régiók Bizottsága lisszaboni stratégiát nyomon követő platformjának keretében, ezzel is hozzájárulva egyrészt a kidolgozási szakaszban lévő európai jogszabályokról a helyi és regionális önkormányzatokkal folytatott konzultáció rendszerezéséhez, másrészt ahhoz, hogy az említett jogalkotás által a helyi és regionális önkormányzatokra gyakorolt hatás elemzésének közös módszerét megtalálhassuk; ezért célszerűnek és a lisszaboni célkitűzések sikerre vitele melletti elkötelezettségével összhangban lévőknek tartja, hogy képviseltesse magát a tavaszi Európai Tanácson.

A közösségi jogalkotás egyszerűsítése, az átláthatóság és a tájékoztatás tekintetében

40. megismétli arra vonatkozó kérését, hogy a jogalkotás egyszerűsítését célzó nemzeti cselekvési tervekben regionális alfejezet kerüljön beiktatásra;

41. üdvözlí az Európai Bizottságnak az átláthatóság előmozdítására irányuló kezdeményezését, és ezzel kapcsolatban felhívja a figyelmet arra, hogyha az EU valóban szeretné növelni demokratikus legitimitását, akkor jobban be kell vonnia a helyi és regionális szereplőket a jogalkotási és döntéshozatali folyamatokba; következésképpen sajnálja, hogy e kezdeményezésben nem történik utalás a helyi és regionális dimenzióra, és kéri az Európai Bizottságot, hogy azt jobban vegye figyelembe;

42. kíváncsún tartaná, ha a „hatékonyabb jogalkotás” kezdeményezést a tájékoztatást és kommunikációt célzó megfelelő intézkedések kísérik a közösségi jogalkotás végrehajtásának szereplői – az esetek legnagyobb részében a helyi és regionális önkormányzatok – és a közösségi jogalkotás hasznélvezői, nevezetesen az európai polgárok irányába; a közösségi jogszabályokat ugyanis nem lehet megfelelően végrehajtani, ha az érintett szereplők nem értik azokat, vagyis a jogalkotást megelőző szakaszba történő bevonás mellett a tájékoztatási és kommunikációs tevékenység fejlesztésére is szükség van;

43. ezzel kapcsolatban felhívja az Európai Bizottság figyelmét arra, hogy az Európai Unió minden hivatalos nyelvére biztosítani kell minden elfogadott jogalkotási javaslat lefordítását még a közösségi jogalkotási szakasz hivatalos megkezdése, így a Régiók Bizottsága felkérése előtt;

44. kiemeli a szubszidiaritást ellenőrző hálózatában rejlő lehetőségeket, melyek révén a hálózat hatékony információs és kommunikációs eszközzé válhat a közösségi jogalkotási folyamat során.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 11-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE

A Régiók Bizottsága véleménye – Átfogó migrációs politika alkalmazása az Európai Unió déli tengeri külső hatáira és az Európai Unióval szomszédos keleti és délkeleti régiókra

(2007/C 305/09)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- azon az állásponton van, hogy az európai migrációs politika és az Európai Unió külső határainak igazgatása az Európai Unió és az egyes tagállamok felelősségi körébe tartozik, amelyeknek azonban az emberi jogok és az európai migrációs politika teljes tiszteletben tartása mellett szolidáris és kölcsönös bizalmon alapuló viszonyban kell együttműködniük;
- úgy ítéli meg, hogy a regionális és helyi önkormányzatok a migrációs politika „frontvonalában” működnek, legyen szó akár az illegális migráció okozta problémákról (az érkezések fogadása és kezelése, illegális foglalkoztatás, bűnözés és városi biztonság), akár az olyan lakossági szolgáltatásokról, amelyek a helyi önkormányzatok illetékességi körébe tartoznak (lakhatás, egészségügy, oktatás stb.);
- azonnali intézkedéseket sürget a jogszabályi harmonizáció céljából annak érdekében, hogy véget lehessen vetni az emberkereskedelemnek és fel lehessen számolni az emberkereskedelmet végző bűnszervezeteket;
- rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok jelentős szerepet játszanak a partnereikkel folyó együttműködési és ikerintézményi programok ösztönzésében, és emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szaktudásukkal és tapasztalatukkal hozzájárulnak a decentralizált együttműködéshez. Ezt az európai bevándorlási politika fejlesztésében is módszeresen figyelembe kell venni;
- kéri az Európai Bizottságot, hogy ösztönözze a déli tengeri külső határok igazgatásának megerősítéséhez szükséges gyakorlati megoldások meghatározását, és vegyen részt abban, valamint növelje a Közösség, a tagállamok és azok helyi és regionális önkormányzatai kapacitását az olyan kritikus helyzetek kezelése esetére, mint az illegális bevándorlók tömeges beáramlása;
- ezzel egyidejűleg arra ösztönzi a helyi és regionális szereplőket, hogy projektjeikhez vegyék igénybe a rendelkezésre álló alapokat, és kiemeli, hogy ezeknek az alapoknak késedelem nélkül rendelkezésre kell állniuk;
- ajánlja, hogy – különösen a tagjelölt országokban, de a partnerországokban is – a helyi és regionális önkormányzatokat és azok nemzeti szövetségeit szorosabban vonják be az EU által finanszírozott programokba, például a képzés, a bűnüldöző szervek állományának csereprogramjai, a Frontex-szel való együttműködés, a tisztviselők szociális védelme és munkaügyi képzése, az embercsempészet áldozatainak rehabilitációja, az adatgyűjtés és a migrációs áramlások figyelemmel kísérése terén.

Referenciaszövegek

„A migrációval kapcsolatos általános megközelítés egy év távlatában: helyzetértékelés az átfogó európai migrációs politikáról”

COM(2006) 735 final

„A déli tengeri külső határok igazgatásának megerősítése”

COM(2006) 733 final

„A migrációval kapcsolatos általános megközelítés alkalmazása az Európai Unióval szomszédos keleti és délkeleti régiókra”

COM(2007) 247 final

Előadó: Ian MICALLEF (MT/EPP), önkormányzati képviselő, Gzira helység tanácsa

Politikai ajánlások

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános ajánlások

1. azon az állásponton van, hogy az európai migrációs politika és az Európai Unió külső határainak igazgatása az Európai Unió és az egyes tagállamok felelősségi körébe tartozik, amelyeknek azonban az emberi jogok és az európai migrációs politika teljes tiszteltben tartása mellett szolidáris és kölcsönös bizalmon alapuló viszonyban kell együttműködniük;

2. támogatja az Európai Unió erőfeszítéseit, melyek keretében 1999 óta egy sor kezdeményezést tett egy átfogó európai migrációs politika kialakítása felé, és arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy ebben az irányban folytassa tevékenységét, megnyitva az utat az EU és a harmadik országok közötti szorosabb együttműködés és koordináció felé is; továbbá külön örömmel fogadja, hogy az Európai Tanács június 21–22-i ülésének következtetései újlag megerősítik ennek a politikának a közös célkitűzését;

3. úgy ítéli meg, hogy a regionális és helyi önkormányzatok a migrációs politika „frontvonalában” működnek, legyen szó akár az illegális migráció okozta problémákról (az érkezések fogadása és kezelése, illegális foglalkoztatás, bűnözés és városi biztonság), akár az olyan lakossági szolgáltatásokról, amelyek a helyi önkormányzatok illetékességi körébe tartoznak (lakhatás, egészségügy, oktatás stb.);

4. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális szervek kulcsfontosságú szerepet játszanak mind a származási országokkal tartott kapcsolatok révén megszerzett tapasztalataik, mind pedig a migránsok beilleszkedését segítő intézkedéseik révén, melyek elsősorban az egészségügy, a lakhatás, az oktatás és a foglalkoztatás területét érintik;

5. kéri az Európai Bizottságot, hogy a nemzeti, helyi és regionális önkormányzatokkal együttműködésben indítson tájékoztató és tudatosító kampányokat a legális bevándorlás politikáiról, illetve azok pozitív hatásairól a polgárok megnyugtatása érdekében. Ezzel egyidejűleg kéri az Európai Bizottságot, hogy támo-

gassa a származási országokat a legális migrációs lehetőségekről szóló tájékoztató és tudatosító kampányok beindításában, melyek az illegális bevándorlás veszélyeit is kiemelik;

6. sürgeti, hogy az Európai Bizottság tegyen javaslatot olyan mechanizmusokra, amelyek biztosítják, hogy az illegális bevándorlók státusának jövőbeli rendezése a közös bevándorlási és menekültügyi rendszer keretében, összehangolt módon történjen. Ennélfogva üdvözlí az Európai Bizottság javaslatát, mely szerint 2007-ben tanulmányt kíván kiadni a státusrendezési gyakorlatokról és azoknak a tagállamokban tapasztalható, illetve a helyi és regionális önkormányzatokra gyakorolt hatásairól;

7. támogatja az Európai Bizottság javaslatát, amely azon esetekben, amikor a régió tagállamai olyan kritikus helyzettel szembesülnek, mint például a migránsok tömeges beáramlása, a jövőbeli partiőrség-hálózat kapacitásának megerősítését irányozza elő;

8. üdvözlí az Európai Parlament arra vonatkozó döntését, hogy jelentősen meg kívánja növelni a Frontex számára rendelkezésre álló költségvetést, illetve hogy jóváhagyta a gyors reagálású határvédelmi csapatok költségvetését; javasolja, hogy a gyors reagálású határvédelmi csapatok feladata terjedjen ki a tagállamok és egyéb érdekelt felek közötti együttműködésre is, ideértve a javasolt, a déli tengeri külső határokon⁽¹⁾ létrehozandó parancsnoki központokkal folytatott kommunikációt is, illetve azon regionális közigazgatások bevonását, melyeket a migránsok beáramlása leginkább érint;

9. támogatja egy, a tagállamok szakértőiből álló team létrehozását, amely rövid idő alatt bevezethető bármely komoly kapacitási nehézségekkel küzdő tagállamban, az egyedi eseteknek az érkezési helyeken történő gyors első értékelése céljából – ideértve azon személyek azonosítását, akiket vissza lehet küldeni származási vagy tranzitorszárukba –, valamint az egyedi esetek ezt követő hatékony kezelése céljából, ideértve a bevándorlók és menekültek egészségügyi állapotának, valamint bármilyen velük kapcsolatos járványügyi helyzetnek az értékelését, valamint a kísérő nélküli kiskorúak és egyéb veszélyeztetett csoportok különleges helyzetének kezelését;

⁽¹⁾ COM(2006) 733, 23. pont.

10. javasolja, hogy a tagállamok közigazgatási szakértőiből álló csoport a lehető legnagyobb mértékben igazodjon a helyi és regionális önkormányzatok igényeihez, kívánság esetén az érintett területek regionális és helyi közigazgatási szervei vagy a nemzeti vagy regionális önkormányzati szövetségek képviselőinek bevonása mellett, illetve hogy álljon fenn az a lehetőség, hogy a helyi és regionális közigazgatási szervek kérhessék a szakértők bevonását saját területükön, mivel az illegális bevándorlók érkezése – bármely tagállamról legyen is szó – közvetlen hatást gyakorol az érintett helységekre és/vagy régióra;

11. egyetért a Bel- és Igazságügyi Tanács arra vonatkozó javaslatával, hogy a migráció és a fejlesztés területén partnerségi megállapodások kötelezzék a partnerországokat a demokrácia és a jogállamiság elveinek elismerésére, valamint az emberi jogok védelmére;

12. azonnali intézkedéseket sürget a jogszabályi harmonizáció céljából annak érdekében, hogy véget lehessen vetni az emberkereskedelemnek és fel lehessen számolni az emberkereskedelmet végző bűnszervezeteket;

13. egyetért az Európai Bizottság tagállamokhoz szóló kérésével, hogy tegyenek további erőfeszítéseket azon intézkedések gyors végrehajtásának biztosítása érdekében, amelyekről már megegyezés született, és saját kezdeményezéseikkel egészítsék ki az uniós fellépést;

14. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat érdekelt feleként kell kezelni és minden ilyen típusú párbeszédbe, így a származási és tranzitországokkal folytatott párbeszédbe is be kell vonni, elsősorban a Régiók Bizottsága révén;

15. kiemeli „A városok integrálása: európai politikák, helyi gyakorlatok” elnevezésű, a bevált gyakorlatok cseréje és a régiók közötti együttműködés erősítése jegyében 2006-ban megrendezett konferencia jelentőségét, és hangsúlyozza, hogy aktív résztvevője kíván lenni a hasonló konferenciáknak a jövőben. Javasolja, hogy az EU aknázza ki az Unió tengeri határait alkotó régiókban rejlő lehetőségeket, és ezt platformként használja a harmadik országokkal kölcsönösen előnyös kapcsolatok kialakítására;

16. rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok jelentős szerepet játszanak a partnereikkel folyó együttműködési és ikerintézményi programok ösztönzésében, és emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szaktudásukkal és tapasztalatukkal hozzájárulnak a decentralizált együttműködéshez egészségügyi és oktatási szolgáltatásaik, városi szolgáltatásaik és a területi gazdasági fejlesztés révén, a helyi igazgatásban történő intézményi támogatás, valamint a helyi és regionális demokrácia és a demokratikus intézmények működtetése terén szerzett tapasztalatuk nyújtása mellett. Ezt az európai bevándorlási politika fejlesztésében is módszeresen alkalmazni kell;

17. kéri az Európai Bizottságot, hogy ösztönözze a déli tengeri külső határok igazgatásának megerősítéséhez szükséges gyakorlati megoldások meghatározását, és vegyen részt abban, valamint növelje a Közösség, a tagállamok és azok helyi és regionális önkormányzatai kapacitását az olyan kritikus helyzetek kezelése esetére, mint az illegális bevándorlók tömeges beáramlása;

18. hangsúlyozza, hogy 2007. februári, CdR 258/2006. sz. véleményének ⁽²⁾ megfelelően egyöntetűen kiáll egy olyan ügynökség felállítására mellett, amely kifejezetten az illegális migrációval, illetve harmadik országok állampolgárainak menedékjogkérésével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozna, és székhelye Máltán volna;

19. kéri, hogy megkülönböztetett figyelmet kapjanak az Európai Unió mediterrán és atlanti térségbeli régiói, amelyeket már érintett az illegális migránsok jelentős beáramlása, és amelyeknek nincsenek meg az eszközeik a nagyszámú bevándorló megfelelő, humanitárius módon történő kezelésére. Azonnali és határozott lépések megtételét sürgeti helyi, regionális, nemzeti és európai szinten annak érdekében, hogy elkerülhetőek legyenek a további tragédiák az illegális migránsok körében, akik nagy számban veszítik életüket, mikor megkísérlik elérni az Európai Unió partjait, és hogy megelőzhetőek legyenek az egész EU biztonságát és kohézióját érintő következmények; ennél fogva hangsúlyozza, hogy rövid távú politika szükséges az illegális bevándorlók hullámai által okozott problémák sürgős és hatékony kezelésére, és sürgeti egy, kifejezetten a komolyabb bevándorlási célpontként azonosított térségekre és az illegális migránsok tömeges érkezése által leterhelt tranzitzőnákra irányuló pénzügyi eszköz létrehozását;

20. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak szolidaritást kell mutatniuk a gyakorlatban azáltal, hogy konkrét intézkedéseket hoznak a frontvonalbeli országokra és régiókra a folyamatos és tömeges migrációs hullámok által gyakorolt nyomás enyhítése érdekében, lehetővé téve az ilyen migránsok saját területükre történő áttelepítését és ideiglenes befogadását mindaddig, amíg a migránsok státusáról végleges döntés nem születik;

21. ezzel egyidejűleg arra ösztönzi a helyi és regionális szereplőket, hogy projektjeikhez vegyék igénybe a rendelkezésre álló alapokat, azaz a Külső Határok Alapot, a Hazatelepítési Alapot, az Európai Menekültügyi Alapot, illetve az Integrációs Alapot, és kiemeli, hogy ezeknek az alapoknak késedelem nélkül rendelkezésre kell állniuk. Az RB aggodalommal jegyzi meg, hogy ezeknek az alapoknak 2007 januárjától már igénybe vehetőnek kellene lenniük, míg a Hazatelepítési Alap legkorábban 2008-ban fog rendelkezésre állni;

22. kéri a tagállamokat, hogy a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat a migrációs politikák kialakításába és a nemzeti integrációs és foglalkoztatási tervek kidolgozásába, melyek meghatározzák a nemzeti területekre befogadott külföldi munkavállalók számát is; továbbá úgy ítéli meg, hogy a helyi és a regionális területet szem előtt kell tartani az európai bevándorlási politikák meghatározására irányuló elemzésekben, statisztikákban és jelentésekben.

Az Afrikával fenntartott kapcsolatokat illetően

23. támogatja azt a megközelítést, mely az Afrikával a migrációs kérdések terén folytatott párbeszéd és együttműködés fokozására irányul, felölve a migrációs kérdések teljes spektrumát, a legális és illegális migrációtól kezdve a menekültek védelmének erősítésén át a migrációs politika és a fejlesztési politika közötti kapcsolatok hatékonyabb kiaknázásáig;

⁽²⁾ A Régiók Bizottsága véleménye az alábbi témában: Az Európai Unió jövőbeni tengerpolitikája felé. (Egyhangúlag elfogadva az RB 2007. február 13–14-én tartott, 68. plenáris ülésén, a február 13-i ülésnapon).

24. emlékeztet arra, hogy az észak-afrikai országok vonatkozásában az együttműködésnek a kétoldalú, regionális szintű megállapodások előmozdításával és gyarapításával történő továbbfejlesztése a cél az európai szomszédsági politika (ENP), valamint a legkülső régiók és a Szaharától délre fekvő afrikai szomszédos országok közötti nagyszomszédsági politika keretén belül, amely figyelembe veszi a migrációs kérdéseket is. Folytatni kellene az EUROMED keretében végzett munkát, valamint a mediterrán partnerekkel folytatott kétoldalú együttműködés további erősítését is a helyi és regionális önkormányzatok e keretek közé történő bevonása révén;

25. hangsúlyozza, hogy e kétoldalú együttműködés keretében mindenképpen ki kell aknázni egyes régiók, például a legkülső régiók által szerzett tapasztalatokat, mivel ezek különleges földrajzi elhelyezkedésükből és elismert tapasztalataikból adódóan egyedi fórumot biztosítanak az Unió számára a szomszédos országokkal való együttműködés terén;

26. támogatja az Unió és Afrika közötti együttműködést az EU Afrikára irányuló stratégiájában meghatározottak alapján, melyek elsősorban a millenniumi fejlesztési célok megvalósítását célozzák a fenntartható fejlődés, a biztonság és a felelősségteljes kormányzás ösztönzésének vonatkozásában, a Cotonoui Megállapodás 13. cikkében előírt programon alapuló, az AKCS-országokkal való állandó párbeszéd folytatása révén;

27. megjegyzi, hogy a Cotonoui Megállapodás 13. cikke rögzíti, hogy „valamennyi AKCS-állam az érintett tagállam kérésére minden további formáság nélkül elfogadja bármely, az Európai Unió valamely tagállama területén illegálisan tartózkodó állampolgárának hazatérését és visszafogadását. A tagállamok és az AKCS-államok ilyen célokra megfelelő személyazonossági okmányokat bocsátanak állampolgáraik rendelkezésére”;

28. hangsúlyozza, hogy az EU-nak elő kell mozdítania e cikk végrehajtását, és sokkal több erőfeszítést kell tennie annak érdekében, hogy a származási országok eleget tegyenek azon kötelezettségüknek, hogy visszafogadják azokat a bevándorlókat, akik nem jogosultak menedékjogra, de megkísérlik az illegális belépést;

29. tudomásul veszi az afrikai országokat, az EU tagállamait és a nemzetközi szervezeteket tömörítő migrációs és fejlesztési együttműködési platformok létrehozására irányuló javaslatot a migráció mindenki érdekét szolgáló hatékonyabb igazgatását célzó erőfeszítések keretében; és úgy ítéli meg, hogy a helyi és regionális önkormányzatok – különösen a közvetlenül érintettek – többek között nemzeti és regionális szövetségeik révén megvalósuló részvétele ezekben az együttműködési platformokban és az AKCS-országokkal folytatott párbeszédben minden érintett fél számára előnyös lenne;

30. támogatja az Európai Bizottságnak a nagy munkaerő-igényű iparágakba történő beruházások ösztönzésére irányuló kezdeményezését azokban az afrikai régiókban, ahol jelentős mértékű a migráció, illetve a tagállamoknak szóló azon felkérését, hogy ebben ők is működjenek közre, szem előtt tartva azonban azt, hogy e beruházásokat a magánszféra megfelelő részvétele nélkül nem lehet előmozdítani, ezért létre kellene hozni az ilyen befektetéseket elősegítő eszközöket;

31. támogatja az Európai Bizottság javaslatát az egyes érdekelt fejlődő országok migrációs profiljainak összeállítására, valamint a tagállamok szakértőiből álló migrációs támogató

csoportok (MIST) létrehozására, amelyek megadhatnák a szükséges segítséget a rászoruló afrikai államok számára. Támogatja továbbá a migrációs „megfigyelőpontok” és/vagy migrációs kutatóintézetek pánafrikai hálózatának létrehozását elősegíteni hivatott európai bizottsági kezdeményezéseket, hangsúlyozza azonban, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak rendelkezniük kell a megfelelő szakudással, és ezen túlmenően kiemeli, hogy a régiókból és a városokból érkező szakértők biztos többségét képezik ezen csoportok munkájához;

32. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális közigazgatások hozzájárulhatnak a Bevándorlási Portál, az Európai Foglalkoztatási Mobilitás Portál, az EURES-hálózat, valamint az Európai Kutatói Mobilitás Portál keretén belül bemutatott információk összegyűjtéséhez, melyek – mint a fentiekben már kifejtettük – tájékoztatást nyújtanának az afrikai országoknak az Európán belüli legális munkalehetőségekről, többek között specifikus információs kampányok révén, illetve megkönnyítve az idegymunkások kezelését, a diákok és kutatók cseréjét és a személyek egyéb legális áramlásait.

Az illegális bevándorlás elleni küzdelmet és az integrációs intézkedések megerősítését illetően

33. támogatja az illegális bevándorlókat foglalkoztató személyekre bírság kiszabását előirányzó új jogszabályokra tett javaslatot, valamint azokat a kezdeményezéseket, melyek során az EUROPOL az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem elleni küzdelemre összpontosít majd;

34. hangsúlyozza továbbá, hogy törekedni kell minden szükséges intézkedés elfogadására az emberkereskedelem megszüntetése, az azért felelős személyek és/vagy bűnszervezetek megfékezése és az effajta tevékenységeket előidéző fekete gazdaság elleni küzdelem érdekében;

35. támogatja az Európai Bizottságot az integrációs kérdéskörrel kapcsolatos tevékenységeinek megerősítésében, melynek keretében olyan eszközöket dolgoz majd ki, melyek lehetővé teszik a különböző érdekelt szfélesek körű részvételét, ideértve magukat a migránsokat is, így járulva hozzá a hatékony integrációs stratégia ösztönzéséhez; illetve meggyőződése, hogy a regionális és helyi önkormányzatokat érdekelt felekként kell kezelni, és be kell vonni őket minden ilyen típusú párbeszédbe;

36. megjegyzi, hogy ezek az eszközök magukban foglalják a) egy integrációs platform létrehozását, ahol az adott partnerek rendszeres eszmecserét folytathatnak; b) a helyi önkormányzatok által betöltött szerep megszilárdítását; és c) egy integrációs internetes lap létrehozását, valamint az integrációs kézikönyv új kiadásait, illetve a migrációról és a az integrációról szóló éves jelentést.

A Frontex vonatkozásában

37. javasolja a Frontex létrehozásáról szóló 2007/2004/EK rendelet 7. cikkének aktiválását, mivel ez fontos szolidaritási intézkedést jelent a tagállamok között azáltal, hogy lehetővé teszi az ügynökség kezelésében lévő tagállami műszaki eszközök önkéntes egyesítését, melyek a Frontex által elvégzett szükséglet- és kockázateértékelést követően az azokat igénylő egyéb tagállamok rendelkezésére bocsáthatók;

38. megjegyzi, hogy ahhoz, hogy a Frontex képes legyen mind célzott, mind pedig általános kockázatelemzések készítésére a kritikus helyzetek megelőzése és hatékonyabb kezelése érdekében, az ügynökségnek hozzáféréssel kellene rendelkeznie a tagállamok bevándorlási összekötő tisztviselőinek hálózata keretében gyűjtött információkhoz;

39. támogatja az Európai Bizottság javaslatát a bevándorlási összekötő tisztviselők hálózatának létrehozásáról szóló 377/2004/EK rendelet módosítására annak érdekében, hogy a Frontex hozzáférést kapjon az információkhoz, valamint lehetővé tegye a Frontex részvételét a hálózat keretében szervezett üléseken, mivel az ilyen információk hasznos forrást jelenthetnek, és ezért a hozzájuk való hozzáférés támogatandó;

40. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az Európai Bizottság biztosítsa, hogy a Frontex a teljes időszak alatt, amikor a tenger nyugodt – főként a tavaszi időszak közepétől az őszi időszak közepéig – szervezzon őráratokat a tengeri határok mentén – különösen a Kanári-szigetek környékén és a földközi-tengeri térség középső részén – annak érdekében, hogy megelőzhetőek legyenek a további bevándorlási hullámok az EU tagállamaiba;

41. arra biztatja az Európai Bizottságot, hogy javasoljon olyan intézkedéseket, amelyek arra ösztönözhetik az észak-afrikai államokat, hogy működjenek együtt az Európa földközi-tengeri partvidékén folyó emberkereskedelem megakadályozásában. Hosszú távú eredmény elérése érdekében azonban a legjobb megoldást a származási országokban megvalósított fejlesztési politikák jelentik.

Az Európai Unióval szomszédos keleti és délkeleti térségek vonatkozásában

42. megjegyzi, hogy az EU-val szomszédos keleti és délkeleti térségekre vonatkozó átfogó megközelítés alkalmazásának fő célja a politikák összhangjának megőrzése, valamint az EU külkapcsolati politikájának általános kontextusában a migrációval és a vele összefüggő kérdésekkel kapcsolatban már megkezdett párbeszéddel és együttműködési kezdeményezésekkel való komplementaritás biztosítása;

43. támogatja az Európai Bizottság azon véleményét, hogy a tagjelölt és partnerországok hatóságaival való párbeszéd arra is terjedjen ki, hogy a migráció fejlesztő hatása miként erősítheti a stabilitást és mozdíthatja elő a fejlődést a térségben. Ide tartozik

az agyelszívást akadályozó politikák támogatása, így a képzésbe és a kapacitásépítésbe történő beruházás a munkakörülmények javítása és a munkalehetőségek számának növelése érdekében;

44. szorosabb együttműködést javasol az Európa Tanács kebelén belül működő Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusával az ET-tagországok vonatkozásában annak érdekében, hogy fejleszteni lehessen a partnerországok kapacitását az illegális migránsok nemzetközi normáknak megfelelő fogadására és az emberkereskedelem áldozatává vált, illetve más veszélyeztetett személyek igényeinek ellátására;

45. ajánlja, hogy – különösen a tagjelölt országokban, de a partnerországokban is – a helyi és regionális önkormányzatokat és azok nemzeti szövetségeit szorosabban vonják be az EU által finanszírozott programokba, például a képzés, a bűnüldöző szervek állományának cseriprogramjai, a Frontex-szel való együttműködés, a tisztviselők szociális védelme és munkaügyi képzése, az embercsempészet áldozatainak rehabilitációja, az adatgyűjtés és a migrációs áramlások figyelemmel kísérése terén;

46. üdvözlí azt a javaslatot, hogy a Frontex kapjon kiemeltebb szerepet, többek között az Oroszországgal, Ukrajnával, Moldovával, Grúziával, a Nyugat-Balkánnal és az ázsiai országokkal való együttműködés fejlesztésében, hangsúlyozza azonban, hogy ennek az ügynökségnek először jelenlegi tevékenységét és kockázatelemző munkáját kellene megerősítenie, mivel ezek az év folyamán későn kezdődtek el, és nyáron, amikor Európa déli részére különösen nagy számban érkeznek illegális bevándorlók, felfüggesztették őket;

47. támogatja azt a javaslatot, hogy mélyítsék el az átfogó párbeszédet Oroszországgal minden migrációval kapcsolatos kérdésben, beleértve a menekültügyet, az országon belül lakhelyüket elhagyni kényszerült személyek nemzetközi normáknak megfelelő védelmét, az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem elleni küzdelmet, a munkaerő-migrációt, továbbá a migráció valamennyi fontos társadalmi vonatkozását;

48. megismétli, hogy azok az országok, amelyek kételkedtek az említett közös őráratok hatékonyságában, hajlandóbbak arra, hogy forrásokat bocsássonak a Frontex rendelkezésére, nemcsak a tehermegosztás szellemében, hanem saját jól felfogott érdekében is, hiszen az illegális bevándorlás összeurópai probléma, amely nem csak a Földközi-tengerrel szomszédos országokat érinti.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 11-én.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Michel DELEBARRE

A Régiók Bizottsága előzetes véleménye – A bevándorló nők helyzete az Európai Unióban

(2007/C 305/10)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- hangsúlyozza, hogy a bevándorló nők és férfiak sikeres beilleszkedése nevelői szerepükre való tekintettel is döntő fontosságú, következésképpen – figyelembe véve a nőknek a társadalom fejlődésében játszott szerepét – a külföldi származású állampolgárok második és harmadik generációjának hatékony beilleszkedéséhez is elengedhetetlen,
- hangsúlyozza, hogy az integráció az egyének alapvető jogaiban és kötelességeiben való részesedést, illetve ezen jogok tiszteletben tartását jelenti, amelyek a közösségi joganyag részét képezik,
- kiemeli a közszolgáltatások alapvető szerepét, főként helyi és regionális szinten, valamint arra való képességüket, hogy hálózatokat hozzanak létre a szolgáltatások között, illetve a helyi önkormányzatokkal, a migráns nők szövetségeivel és az önkéntes szektorral,
- aggodalmát fejezi ki a sikertelen iskoláztatás és az iskolából való kimaradás magas aránya miatt a külföldi származású lányok körében, akiket képzési és munkaválasztási lehetőségeikben a kulturális előítéletek és a nehéz gazdasági körülmények mellett családi kötöttségeik is gyakran hátrányosan érintenek és néha korlátoznak. A bevándorló családokból származó lányok (valamint fiúk) oktatási rendszerben tapasztalható esélyegyenlőségének biztosítása érdekében lényegesnek tartja, hogy a szülők megismerjék az oktatási rendszert, és ezáltal képesek legyenek jól megalapozott döntéseket hozni gyermekeik, főleg a lányok képzési módját illetően, amely a nemi alapú sztereotípiákon túllépve a gyermekek egyéni képességeit és kívánságait veszi figyelembe. Továbbá szükségesnek tartja az összes érintett tudatosításának és részvételének fokozását célzó olyan intézkedések hozatalát, amelyek elősegítik a tényleges esélyegyenlőséget.

Előadó: Sonia MASINI (IT/PES); Reggio Emilia megye elnöke

Politikai ajánlások

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság előzetesítő vélemény kidolgozására kérte fel, az esélyegyenlőség európai évével, valamint a kultúrák közötti párbeszéd európai évével (2008) összefüggésben is;

2. újólág megerősíti, hogy olyan integrált európai bevándorlási politikára van szükség, amely a tagállamok és a helyi és regionális közösségek által koordinált eszközöket, valamint a legális bevándorlás kérdéséhez kapcsolódó, koherens intézkedéseket is tartalmaz azon bevándorlók beilleszkedésének elősegítése céljából, akik a befogadó ország törvényeit tiszteletben tartják, továbbá az illegális bevándorlás és a szabálytalanságok elleni küzdelem céljából;

3. emlékeztet az Európai Bizottságnak A *beilleszkedés közös programja* című közleményére, amely elismeri, hogy valamennyi fellépésnek figyelemmel kellene lennie a nemek közötti egyenlőség szempontjára, valamint a bevándorló fiatalokra és gyerekekre;

4. hangsúlyozza, hogy a bevándorló nők és férfiak sikeres beilleszkedése nevelői szerepükre való tekintettel is döntő fontosságú, következésképpen a külföldi származású állampolgárok második és harmadik generációjának hatékony beilleszkedéséhez is elengedhetetlen;

5. emlékeztet arra, hogy a legális bevándorlással kapcsolatos cselekvési tervről szóló véleményében már említette a helyi és regionális önkormányzatok nemek közötti egyenlőség kérdésével kapcsolatos aggodalmát, amely szerint figyelemmel kell lenni azokra a hátrányos megkülönböztetésekre, amelyeknek a nők nemük, etnikai hovatartozásuk és földrajzi származásuk, valamint a hátrányos megkülönböztetésnek az EK-Szerződés 13. cikkében említett egyéb okai miatt vannak kitéve;

6. emlékeztet annak fontosságára, hogy a hátrányos megkülönböztetés ellen hatékony jogi védelmet biztosítsunk; hogy a jelenlegi szabályozási keret kiegészítéseként jövőbeni intézkedéseket mérlegeljünk; hogy a hátrányos megkülönböztetés elutasítása és az egyenlő esélyek elve az uniós politikák szerves részét képezzék; hogy előmozdítsuk az innovációt és a bevált gyakorlatokat; hogy növeljük az érintett felek, valamint a befogadó népesség tudatosságát, és fokozzuk a velük folytatott együttműködést; hogy szembeszálljunk a hátrányos megkülönböztetéssel és a társadalmi kirekesztéssel, amelynek számos etnikai kisebbség áldozata;

7. úgy ítéli meg, hogy az integráció kétirányú folyamat: egyaránt érinti a befogadó közösséget és magukat a bevándorló nőket mint egyéneket és mint nemzeti közösséghez tartozó személyeket is, valamint hogy a tudatosságot mind a bevándorló, mind a befogadó közösség körében szükséges növelni;

8. hangsúlyozza, hogy a beilleszkedéshez hozzátartozik az európai jogi örökséget képező alapvető személyi kötelezettségek és jogok felvállalása és tiszteletben tartása is, melyeket az emberi

jogokról szóló európai egyezmény, a tagállamok közös alkotmányos hagyományai, az Európai Unió Alapjogi Chartája és az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata is elismernek;

9. tudomásul veszi, hogy különösen a bevándorló nők esetében konfliktushelyzet alakulhat ki az emberi jogok különböző formái, illetve a kulturális és vallási identitáshoz való jog között, és kijelenti, hogy e két utóbbihoz csak azzal a feltétellel van joguk, hogy az azokat kifejező magatartásformák nem sértik az elidegeníthetetlen alapvető jogokat, és hogy a szóban forgó identitás a nők önálló, tudatos választásának eredménye, nem pedig kötelezően fakad a családi kötelékekből vagy saját vagy származásuk szerinti közösségükből;

10. megjegyzi, hogy a regionális és helyi önkormányzatok jelentős tapasztalatra tettek szert a bevándorló nőket érintő befogadás, közvetítés, munkaerőpiacra való bejutás, szociális biztonság terén, továbbá a kizsákmányolás és erőszak különböző formái elleni küzdelem terén, ami az új európai programok és stratégiák kidolgozásánál előnyt jelenthet. A sikeres stratégiák és programok kialakítása érdekében sürgősen szükséges a bevándorló nők egyesületeinek és az érintett bevándorló csoportok más képviselőinek bevonása a regionális és helyi önkormányzatokkal való állandó párbeszédbe, valamint ezen csoportok képviselője a közigazgatásban;

11. ennélfogva az Európai Parlamenttel összhangban felkéri az Európai Unió tagállamait, hogy folytassák ez irányban tett erőfeszítéseiket mind pénzügyi téren, mind emberi erőforrásokkal az információk és bevált gyakorlatok cseréjén keresztül;

12. kifejezett meglegedéssel fogadja a *Szolidaritás és a migrációs áramlások igazgatása* keretprogram elfogadását, és különösen az *Integrációs Alap* előirányozását, amelyek intézkedései figyelembe veszik majd a nemek közötti egyenlőség dimenzióját és a bevándorló, bármilyen életkorú nők, fiatalok és gyermekek sikeres beilleszkedését;

13. megerősíti A *legális bevándorlással kapcsolatos cselekvési terv* tárgyú véleményében kifejezett elvárását, hogy az *Integrációs Alap* kezelése során vegyék figyelembe a regionális és helyi önkormányzatok szükségleteit, és hogy ez utóbbiak aktív és konstruktív módon vegyenek részt a nemzeti programok, illetve a megfelelő operatív tervek kidolgozásában;

14. kiemeli a bevándorló nők szervezett közösségei, valamint az NGO-k rendkívül fontos hozzájárulását;

15. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a nők jogainak előmozdítása céljából a származási országgal közös intézkedéseket hozzanak, és felkéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a regionális és helyi önkormányzatok által ezen országokkal és azok regionális és helyi hatóságaival együttműködésben végrehajtott intézkedéseket a megfelelő mutatók megállapítása érdekében;

16. utal a nemek közötti egyenlőségnek megfelelő nyelvhasználat nagy jelentőségére;

Statistikai háttér

17. kiemeli a bevándorlással kapcsolatos pontos statisztikai adatok hiányát az Európai Unióban, különös tekintettel az illegális bevándorlásra és a rendezetlen munkakörülmények minden fajtájára;

18. lényegesnek tartja, hogy az adatgyűjtési folyamat magában foglalja a nem kötelező jellegű nemek szerinti változót, és hogy dolgozzák ki a nemek közötti esélyegyenlőtlenségek mutatóit;

19. hangsúlyozza a regionális és helyi szinten feldolgozott adatok elemzésére vonatkozó lehetőségeket, amelyek nélkülözhetetlenek a decentralizált politikák gyakorlásához, valamint a migrációs jelenség minőségi megközelítésének biztosításához;

Szociális és egészségügyi ellátás

20. megjegyzi, hogy a szociális-egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés jelenti a bevándorló számára az első kontaktust a közszolgáltatások világával és a befogadó társadalom szabályaival, és elengedhetetlennek véli, hogy leküzdjük az e téren jelentkező hátrányos megkülönböztetéseket, az „egészségügyi egyenlőtlenségek” megszüntetése végett;

21. hangsúlyozza továbbá annak szükségességét, hogy a teljes migráns lakosság érdeklődését keltsék fel a megfelelő szolgáltatók által biztosított ellenőrző és egészségügyi megelőző tevékenységek iránt, továbbá hogy megfelelő szociális és egészségügyi programok létrehozására és finanszírozására van szükség, amelyek specifikus egészségügyi problémákra irányuló objektív felmérések alapján felvehetik a küzdelmet a migráns lakosság körében visszatérő betegségekkel;

22. hangsúlyozza a külföldi származású személyeket és különösen a nőket célzó egészségügyi tájékoztatási és felvilágosító tevékenységek megerősítésének jelentőségét, és fontosnak tartja az egyéni és kulturális körülményekre fokozottan figyelemmel lévő meghallgatási formák felépítését, a nyelvi és kulturális közvetítéshez, valamint az egyének és csoportokon kívül a szervezetekkel folytatott párbeszédhez hasonló eszközök igénybe vételével. A kulturális különbségek tiszteletben tartásának a nők egészséghez és – különösen az egészség és a szexualitás terén – önállósághoz való alapvető jogán kell alapulnia;

23. ennélfogva támogatja az információval, megelőzéssel, támogatással és tudatosítással kapcsolatos célzott intézkedések végrehajtását a diszkriminatív és/vagy megalázó gyakorlatok és hagyományok leküzdése, valamint a különböző tagállamok által és a regionális és helyi szinten végrehajtott olyan intézkedések által, amelyek megelőző, ösztönző, híd/párbeszéd, multidiszciplináris és transzkulturális jellegű, hatékony és minőségi intézkedések (mint például a nyelvi-kulturális közvetítés, a szülésre felkészítő tanfolyamok, a bevándorló nők társadalmi beilleszkedését célzó kezdeményezések, kultúrák közötti konzultáció stb.);

24. kiemeli a közszolgáltatások, különösen a helyi és regionális önkormányzatok e téren betöltött jelentős szerepét (mint pl. a családi tanácsadók), valamint azt a képességüket, hogy hálózatokat alakítsanak ki a szolgáltatások között és helyi szinten a közösségekkel, a bevándorló nők szervezeteivel és az önkéntes szervezetekkel, továbbá a harmadik ágazattal;

25. fontosnak tartja a szociális és egészségügyi ellátás terén bevált gyakorlatok terjesztésének kiszélesítését, és egy valódi európai nyilvántartás létrehozását, amely tartalmazná a különböző kiválósági politikákat és a bevált gyakorlatokat e területen.

Oktatás, ifjúsági politikák és kultúra

26. hangsúlyozza, hogy a fiatal generációk a beilleszkedés kimenetelének meghatározó tényezőjét képviselik, részben azért, mert alapvető szerepet játszanak a felnövésük helyszínét képező társadalom és a származás szerinti családok közötti közvetítésben;

27. megerősíti, hogy különösen a tagállamban történő tartózkodás első időszakában konkrét és megfelelő intézkedésekre (elsősorban nyelvi képzésre) van szükség ahhoz, hogy lehetővé váljon a bevándorlók beilleszkedése a befogadó ország oktatási rendszerébe;

28. hangsúlyozza azon elvárását, amely szerint a különbözőségeket tükröző oktatási programokat kell létrehozni;

29. emlékeztet mindarra, amit már A *legális bevándorlással kapcsolatos cselekvési terv* tárgyú véleményében említett: a külföldi származású fiatalok oktatásának nagyarányú sikertelenségével számos EU-országban, valamint az említett problémák leküzdését célzó konkrét pénzügyi és politikai eszközök létrehozására vonatkozó javaslattal kapcsolatban. Nevezetesen kiemeli, hogy arra kell törekedni, hogy valamennyi fiatal megvalósíthassa saját vágyait és kibontakoztathassa tehetségét, valamint utal arra, hogy különös figyelmet kell fordítani a lányok iskolai teljesítményére és képzési esélyeire; a tanerők és a szülők közötti intenzív párbeszédnek és a képzési rendszerről szóló átfogó információknak biztosítani kell, hogy felismerjék a lányok egyéni képességeit, és kívánságaiknak és igényeiknek megfelelően fejlesszék azokat;

30. kiemeli a bármilyen korosztályhoz tartozó, de különösen a fiatal külföldi származású nők különleges helyzetét, akik néha a családjuktól kapott kulturális identitás és azon társadalom új identitásának vonzása között hányódnak, amelyben felnőnek, és hangsúlyozza, hogy megérdemlik, hogy figyelmünket rájuk irányítsuk, hiszen ők képviselhetik azon valódi erőket egyikét, amelyekre az új Európa épülhet;

31. aggodalmát fejezi ki a sikertelen iskoláztatás és az iskolából való kimaradás magas aránya miatt a külföldi származású lányok körében, akiket képzési és munkaválasztási lehetőségeikben a kulturális előítéletek és a nehéz gazdasági körülmények mellett családi kötöttségeik is gyakran hátrányosan érintenek és néha korlátoznak. A bevándorló családokból származó lányok (valamint fiúk) oktatási rendszerben tapasztalható esélyegyenlőségének biztosítása érdekében lényegesnek tartja, hogy a szülők megismerjék az oktatási rendszert, és ezáltal képesek legyenek jól megalapozott döntéseket hozni gyermekeik, főleg a lányok képzési módját illetően, amely a nemi alapú sztereotípiákon túllépve a gyermekek egyéni képességeit és kívánságait veszi figyelembe, továbbá szükségesnek tartja az összes érintett tudatosításának és részvételének fokozását célzó olyan intézkedéseket hozni, amelyek elősegítik a tényleges esélyegyenlőséget;

32. támogatja az Európai Parlament női bevándorlással kapcsolatos állásfoglalásában szereplő arra vonatkozó felhívást, hogy elő kell segíteni a fiatal bevándorlók számára az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos integrált cselekvési tervhez (2007–2013) való hozzáférést;

33. úgy véli, hogy az ifjúsági politikák kidolgozásakor a külföldi származású fiatalok kulturális és nemi különbözőségeit is magukban foglaló intézkedéseket kell kidolgozni, és ezeket a kultúrák közötti közvetítés forrásaként kellene használni, elősegítve a kulturális konfrontációnak szentelt helyek és női szervezetek létrehozását;

34. hangsúlyozza, hogy a – különösen a médián keresztül – kommunikáció meghatározó szerepet játszik a bevándorló nők integrációjában, és a médiával kapcsolatos olyan kezdeményezések előmozdítására hív fel, amelyek rámutatnának az e területben rejlő potenciálra, valamint csökkentenék a bevándorlók közösségeiben és a befogadók körében az információhiányt, ezáltal leküzdve a sztereotípiákat és negatív előítéleteket;

35. ezzel kapcsolatban megerősíti *A beilleszkedés közös programja* című európai bizottsági közleményről szóló véleményében említett érdeklődését a médiával folytatandó együttműködés formái iránt (az újságírók önkéntes magatartási kódexeinek előmozdítása révén);

Gazdasági integráció

36. megerősíti, hogy elő kell segíteni a bevándorló nők foglalkoztatáshoz és szakmai képzéshez való hozzáférést, akár olyan pozitív intézkedéseken keresztül is, amelyeknek célja a hátrányos megkülönböztetés felszámolása és azon akadályok megszüntetése, amelyek gátolják az esélyegyenlőséget;

37. kiemeli, hogy a migráns nők gyakran átmeneti munkákat vállalnak, alacsony képesséssel és bérrel, az illegális gazdasági ágazatokban vagy jogellenes tevékenységekben, ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy készítsen tanulmányt, amelyben megvizsgálja a kérdést, és ajánlásokat tesz a helyzet legjobb megoldására;

38. hangsúlyozza a nők származási országukban szerzett szakképesítésének és végzettségének vagy szakmai tapasztalatának elismerését célzó intézkedések fontosságát;

39. megerősíti, hogy támogatja az Európai Bizottságot abbéli szándékában, hogy keretirányelvet dolgoz ki a harmadik országokból származó, valamely tagállamban legálisan munkát vállaló állampolgárok jogairól, valamint hogy ezzel összefüggésben foglalkozik a végzettségek és szakképesítések elfogadásával;

40. megjegyzi, hogy különösen egyes tagállamokban a bevándorló nőket nagy számban alkalmazzák a betegápolásban és a beteg otthonában történő gondozásban, és ez módosítja az európai egészségügyi feltételeket, ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tanulmányozza a kérdést és fontolja meg konkrét eszközök kidolgozását;

41. nyomtatékkal hangsúlyozza, hogy a nőket a gazdaság területén is önállóságra és vállalkozói szellemre kell ösztönözni mind a származási, mind pedig a befogadó országban, a mikro-hitelekhez hasonló konkrét intézkedések által;

42. üdvözli a *Kézikönyv az integrációról* második kiadásában a bevándorlók vállalkozói szellemének támogatására irányuló intézkedéseknek szentelt figyelmet, létfontosságúnak tartja az efféle intézkedéseket a nők tényleges önállóságához való hozzájárulás érdekében, és felkéri az Európai Bizottságot, hogy támogassa e kezdeményezéseket, mint pl. a szakmai és nyelvi képzések tartását a származási országokban;

43. rámutat azokra az egyedi problémákra, amelyekkel a gyermekes bevándorló nőknek kell szembenézniük, és hogy ebből adódóan a munka és a családi élet összeegyeztetését elősegítő intézkedésekre van szükség. Hangsúlyozza, hogy regionális és helyi szinten jelentős kezdeményezések megvalósítására került sor, esetenként női vagy önkéntes szervezetek bevonásával, és felkéri az Európai Bizottságot, hogy támogassa ezeket a kezdeményezéseket;

44. tudomásul veszi, hogy számos esetben a nők jogainak tényleges gyakorlását veszélyeztetik azok a nehézségek, amelyekkel a közlekedés és a mobilitás terén találkozhatnak, nevezetesen a származási közösség kulturális kötöttségei miatt, és felkéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a közlekedési önállóságra irányuló tanfolyamokat (pl. vezetői engedély megszerzéséhez szükséges tanfolyamok);

45. hangsúlyozza, hogy az illegális munka elősegíti a nők kizsákmányolását, és támogatja az annak legalizálását és a jelenség megszüntetését célzó intézkedéseket;

46. hangsúlyozza azt az elvárást, amely szerint az illegális foglalkoztatás leküzdésére megfelelő visszatartó erejű intézkedéseket kell hozni, amelyek igazságosan bánnak e helyzetek áldozataival, és tudomásul veszi az Európai Bizottság új kezdeményezését a jogszerűtlenül itt tartózkodó bevándorlókat és jogszerűen itt tartózkodó bevándorlókat jogszerűtlenül alkalmazó munkáltatók elleni azonos szankciók bevezetéséről szóló irányelvvel kapcsolatban;

47. *A legális bevándorlással kapcsolatos cselekvési terv* tárgyú véleményével összhangban megismétli az Európai Bizottsághoz és a tagállamokhoz intézett felhívását, hogy fogadjanak el a bevándorlók hazautalásait megkönnyítő intézkedéseket, és ösztönözzenek arra, hogy a hazautalásokat a származási országban gyümölcsöző beruházásokhoz használják fel;

A kényszerítés formái elleni védelem és részvételi jog

48. megjegyzi, hogy bizonyos bevándorló nők különösen ki lehetnek téve a kizsákmányolás, az alapvető jogok megsértése, a fizikai és pszichológiai kényszerítés különböző formáinak, és egyetért az Európai Parlamenttel, hogy e gyakorlatok semmilyen kulturális vagy vallási indíttatás alapján nem igazolhatók és nem tolerálhatók;

49. ennél fogva csatlakozik az Európai Parlament által a tagállamokhoz intézett felhíváshoz, hogy haladéktalanul és hatékonyan tárják fel és küzdjék le a nők elleni erőszak és bántalmazás valamennyi formáját, saját nemzeti jogszabályaikkal, valamint a nemzetközi és uniós szabályokkal összhangban, valamint lényegesnek tartja az ezen előírásokról és rendelkezésekről való átfogó tájékoztatást, hogy a bevándorlók is tudatában legyenek ezeknek;

50. felkéri az Európai Bizottságot, hogy támogassa ezeket az intézkedéseket, valamint a regionális és helyi szervezetek által tett erőfeszítéseket;

51. említést tesz a családon belüli erőszak jelenségének elterjedtségéről, és felkéri az Európai Bizottságot, hogy derítsen fel a megelőzésére és leküzdésére hivatott hatékony intézkedéseket, és sürgősen dolgozzon ki ilyen intézkedéseket, hogy így fel lehessen venni azokat az EU-jogszabályok közé. A becsület nevében elkövetett bűntettek a családon belüli erőszak speciális formáját jelentik, amelyekre különös figyelmet kell fordítani;

52. hangsúlyozza, hogy a különböző nemzetiségűek közötti házasságkötés (vagy élettársi kapcsolat) állampolgári jog, és lehetőséget kínál a különböző kultúrák, érzékenységek, vallások és törvények sikeres integrációjára, egyidejűleg hangsúlyozza, hogy a nők és a kiskorú gyermekek alapjogainak védelmét a jogi kölcsönösség alapján kell biztosítani;

53. rámutat, hogy a családegyesítés az integrációs folyamat javításának egyre inkább hatásos és pozitív módja, amely rendkívül lényeges a családi élethez való alapvető jog védelméhez, és egyetért az Európai Parlamenttel abban, hogy a 2003/86/EK irányelvet még nem alkalmazzák megfelelően valamennyi tagállamban;

54. kiemeli azt a tényt, hogy a családegyesítés során valamennyi családtag egyéni jogait tiszteletben kell tartani, valamint biztosítani kell, hogy az a nő szabad választása révén jöjjön létre;

55. elítéli a kényszerházasságokat és azokat a gyakorlatokat, amelyek nem tartják tiszteletben az európai törvényeket (pl.: nők genitális csonkítása, poligámia), és felszólítja a tagállamokat, hogy haladéktalanul tegyék meg a megfelelő lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen gyakorlatot tiltó törvényeket teljes mértékben végrehajtsák;

56. az illegális bevándorlás elleni küzdelemről szóló véleményével összhangban hangot ad azon javaslatának, hogy elsődlegesen el kellene fogadni valamennyi intézkedést, amely szükséges az elsősorban a nőket sújtó emberkereskedelem, valamint az emberkereskedelem és a – gyermekeket és serdülőket is érintő – rabszolgaság valamennyi formáját gyakorló szervezetek felszámolásához, ennél fogva megfelelő szabályok és cselekvési tervek elfogadására van szükség, valamint hogy fel kell ismerni, hogy az egyes ilyen áldozatok, még ha illegális bevándorlók is, különleges esetként kezelendők, kiutasításuk bizonyos körülmények közt szélsőséges erőszakhoz vagy akár halálukhoz is vezethet, ha kényszerítik őket a származási országukba való visszatérésre;

57. támogatja az Európai Parlament által a női bevándorlásról szóló állásfoglalásában a tagállamokhoz intézett felhívást, hogy mutassanak különleges érzékenységet a női bevándorlók társadalmi és politikai életben való részvételének a nemzeti jogszabályokkal és azokból eredő lehetőségekkel összhangban történő ösztönzése iránt.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 11-én.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Michel DELEBARRE

A Régiók Bizottsága véleménye – Esélyegyenlőség és sport

(2007/C 305/11)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA A KÖVETKEZŐ AJÁNLÁSOKAT FOGALMAZTA MEG

- a sport kezelni tudja a kirekesztés és a megkülönböztetés – a sportban és a szélesebb társadalomban egyaránt felmerülő – problémáját, továbbá kedvez a társadalmi értékek: a az együttműködés, a tolerancia és a szolidaritás előtérbe helyezésének;
- a helyi és regionális önkormányzatoknak az általuk nyújtott sportkínálat és sportszolgáltatások révén tervszerűen fejleszteniük és támogatniuk kell az egyenlőséget;
- bizonyos társadalmi csoportok jellemzően kevesebbet sportolnak, kisebb arányban képviseltetik magukat a döntéshozatalban, és egyes sportlétesítményekhez nem férhetnek hozzá; továbbá a sportért felelős ügyintézők összetétele több országban nem tükrözi az általuk szolgált közösség sokféleségét;
- a helyi és regionális önkormányzatoknak sporteseményeken való részvételre kellene bátorítaniuk minden közösség tagjait – nézőket és sportolókat egyaránt –, valamint gondoskodniuk kellene a visszaélések és zaklatások elleni védelmükről; megkülönböztetés nélkül hozzáférhetővé kellene tenniük a saját tulajdonukban lévő, valamint az általuk működtetett, finanszírozott, illetve bérelt sportlétesítményeket; továbbá minden közösség tagjait részvételre kellene bátorítaniuk a sporttal kapcsolatos ügyintézés, vezetés és edzői tevékenység minden szintjén – ezekből a tevékenységekből kellene kialakítani a helyi és regionális önkormányzatok átfogó teljesítményének mutatóját;
- a helyi és regionális önkormányzatoknak tanulniuk kellene Európa és a világ más önkormányzatainak tapasztalataiból, a bevált gyakorlatokat pedig helyi és regionális szinten kellene népszerűsíteniük;
- az EU-nak referenciaalapokat (*benchmark*) kellene felállítania az esélyegyenlőségnek a sportban és a sport finanszírozásában való előmozdítása érdekében. Ezzel összefüggésben az RB kiáltványt fogalmazott meg a sportbéli egyenlőségért.

Előadó: Peter MOORE, a Sheffieldi Városi Tanács tagja (UK/ALDE)

„A sport azon kevés dolgok egyike, amely képes összehozni embereket. A sport reményt teremt a kétségbeesésben. A sportban nincsenek faji korlátok, a kirekesztés pedig nevetséges elgondolás csupán. A sport nyelvét minden ember megérti.”

Nelson Mandela

„A sport arca mögött ezer lelkes rajongó rejtőzik, akik azért járnak futball-, evezős, atlétikai vagy hegymászóklubba, hogy másokkal találkozassanak, megosszák élményeiket, elsősorban pedig azért, mert ez a megfelelő terep ahhoz, hogy felkészüljenek a közösségi életre. Ebben a mikrokozmoszban tanulhatják meg, mit jelent felelősséget vállalni, szabályokat követni, egymást elfogadni, konszenzust keresni, demokratikusnak lenni. Ebből a szemszögből nézve a sport nem más, mint a demokrácia ideális iskolája.”

Daniel Tarschys

az Európa Tanács főtitkára

Politikai ajánlások

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. úgy véli, hogy a sport – a társadalmi élet más területeihez hasonlóan – össze is foghatja és meg is oszthatja a társadalmat;

2. úgy véli, hogy a sportban is létezik kirekesztés és megkülönböztetés, de ezeket a – sportban és a szélesebb társadalomban egyaránt felmerülő – problémákat a sport kezelni tudja, továbbá kedvez a társadalmi értékek: a csapatszellem, a tiszta verseny, az együttműködés, a tolerancia és a szolidaritás előtérbe helyezésének;

3. úgy véli, hogy a társadalmi csoportok közötti esélyegyenlőséget – a sporton belül és a sport által – a legjobban az összes kormányzási szint közös és egymást kiegészítő erőfeszítéseivel lehet megvalósítani. A helyi és regionális önkormányzatoknak itt kulcsszerepük van;

4. örömmel fogadja, hogy a 2007. év az Általános Esélyegyenlőség Európai Éve lett. Sajnálatát fejezi ki, amiért az RB és egyes tagállamok nem veszik ki ebből teljes mértékben a részüket, azonban úgy gondolja, hogy ez a vélemény hozzájárulást jelent az Év sikeréhez;

5. utal a 2000. évi nizzai Európai Tanács nyilatkozatára, amely arra szólította fel az EU-t, hogy vegye figyelembe a sport sajátos tulajdonságait, valamint társadalmi, oktatási és kulturális funkcióit. Emlékeztet rá, hogy az Amszterdami Szerződéshez csatolt 29. számú nyilatkozat témája a sport társadalmi jelentősége; örömmel fogadja, hogy az Európai Bizottság 2007. július 11-én fehér könyvet bocsátott ki a sportról, és azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy foglalkozzon a benne foglalt, esélyegyenlőséggel kapcsolatos kérdésekkel;

6. támogatja az Európa Tanács meghatározását a sportra, amely így szól: „sport a fizikai aktivitás minden formája, amely alkalmi vagy rendszeres gyakorlás által a fizikai állóképesség és mentális jóllét kifejezését vagy fejlesztését, szociális kapcsolatok létrehozását vagy versenyeredmények elérését célozza minden szinten.”;

7. azon a véleményen van, hogy az egyenlőségre való törekvés nem csupán az olyan helyzetek megoldását jelenti, ahol jogtalan megkülönböztetéssel lehet találkozni, hanem a szűklátókörűség és az előítéletek leküzdése végett a felfogás és a hozzáállás előrelátó módon történő megváltoztatását, valamint a közösségeinkben rejlő tehetségek lehető legjobb kihasználását, és lehetőséget mindenki számára arra, hogy kibontakoztathassa képességeit;

8. tisztában van vele, hogy a megkülönböztetésnek számos formája létezik: közvetett és közvetlen; intézményi és egyéni; nyílt és burkolt; továbbá szerepet játszik egyes társadalmi rétegek hozzáféréseinek, lehetőségeinek és esélyeinek csökkentésében (vagy éppen növelésében) a társadalmi, a politikai és a gazdasági életben;

9. tisztában van vele, hogy bizonyos társadalmi csoportok különféle okokból jellemzően kevesebbet sportolnak, kisebb arányban képviseltetik magukat a döntéshozatali szinteken, és – számos oknál fogva – egyes sportlétesítményekhez nem férhetnek hozzá. Tisztában van vele, hogy ennek következtében egyes közösségekben aránytalanul nagy mértékben fordulnak elő például a mozgáshiányos életmóddal összefüggő betegségek;

10. tisztában van vele, hogy a sportért felelős ügyintézők összetétele több országban nem tükrözi az általuk szolgált közösség sokféleségét. Úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak foglalkozniuk kellene ezzel a problémával, többek között azáltal, hogy megfelelő képzést nyújtanak az ügyintézők számára annak biztosításaképpen, hogy a megkülönböztetést – legyen az szándékos vagy spontán – felismerjék és kezeljék;

11. utal a Rasszizmus és Idegengyűlölet Európai Megfigyelőközpontjának (EUMC) a *Football Against Racism in Europe* (Labdarúgás az európai rasszizmus ellen – FARE) hálózattal és az UEFA-val karöltve végzett munkájára a labdarúgásban tapasztalható rasszizmus elleni küzdelem terén. Örömmel fogadja az Európai Alapjogi Ügynökség létrejöttét, amely az ügynökség tevékenységi köre kiszélesítésének lehetőségét is magával hozza. Számít arra, hogy az ügynökség az esélyegyenlőséggel és a sporttal is foglalkozik majd. Azt kéri az ügynökségtől, hogy évente számoljon be az RB-nek ezekről a kérdésekről;

12. arra szólítja fel a főbb nemzetközi sportesemények szervezőit, hogy (a) vessék fel a sportágon belüli esélyegyenlőség kérdését, valamint (b) az eseménnyel párhuzamosan rendezzenek szemináriumokat a sportággal kapcsolatos egyenlőségi kérdések megvitatására, és vonják be a helyi és regionális dimenziót is;

Életkor

13. bár a sportpolitika érthető okokból általában a fiatalabb nemzedékeket célozza, tisztában van vele, hogy ahogyan az emberek öregszenek, jelentősen kevesebbet sportolnak, pedig a sportolás meghosszabbíthatja az életet és javíthatja az idősebb korúak életminőségét;

14. úgy véli, hogy az idősebbek számára a sport remek lehetőség az egész életen át tartó tanulásra egyrészt a sportolással kifejlesztett ügyesség és jártasság révén, tágabb értelemben pedig az egész életen át tartó részvétel révén, amelybe az edzői, felelős vezetői és adminisztrátori minősítés is beletartozik;

15. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a sportpolitikáikban és a sporttal kapcsolatos ráfordításaikban az összes korcsoportra egyenlő hangsúlyt fektessenek, és a többivel egy szinten kezeljék a kevésbé mozgásigényes és nem versenysportokat, amelyek űzésére az idősebbeknek nagyobb lehetőségük van;

Fogyatékoság

16. tisztában van vele, hogy a fogyatékkal élők kisebb mértékben sportolnak. Lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy a fogyatékkal élők (idősek, fiatalok, férfiak és nők egyaránt) teljes joggal vehessenek részt a sportnak minden formájában;

17. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a sportpolitikáikban és a sporttal kapcsolatos ráfordításaikban vegyék figyelembe a fogyatékkal élőket, és a többivel egy szinten kezeljék a kevésbé mozgásigényes és nem versenysportokat, amelyek űzésére a fogyatékkal élőknek nagyobb lehetőségük van. Úgy véli, hogy külön ügyelni kell arra, hogy az idősebbeknek is lehetőségük legyen sporttevékenységeket folytatni és sportlétesítményeket látogatni, valamint fizikai és mentális egészségi állapotuknak megfelelő tanácsadásban részesülhessenek;

18. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy kísérjék figyelemmel a fogyatékkal élők sportért felelős ügyintézői és edzői állásokba történő felvételét;

Nem

19. tisztában van vele, hogy egyes tagállamokban a férfiak nagyobb arányban vesznek részt sporttevékenységekben, mint a nők, bár a tapasztalatok azt mutatják, hogy ez a különbség csökken;

20. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy alapvetően szakképzési és oktatáspolitikáik segítségével lehetőleg kerüljék a nemek szerinti sztereotípiák követését akkor, amikor a lányokat bizonyos sportágak űzésére ösztönzik más sportágakkal szemben. Azt kéri, hogy ugyanolyan lehetőségeket biztosítsanak a fiúknak és a lányoknak arra, hogy olyan sportágat űzhessenek, amely érdekli őket. A helyi és regionális önkormányzatoknak a sportlétesítmények előzetes költségvetésének elkészítése, valamint a sportkínálat megtervezése során alkalmazniuk kellene a *gender budgeting* eljárást;

21. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, kísérjék figyelemmel, hogy a sportért felelős ügyintézői és edzői állásokba történő felvétel során ügyelnek-e a nemek egyenlő arányára;

22. úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak külön ügyelniük kell arra, hogy a várandós nőknek és a kismamáknak is lehetőségük legyen sporttevékenységeket folytatni és sportlétesítményeket látogatni, valamint állapotuknak megfelelő tanácsadásban részesülhessenek, hogy a sportlétesítményekben és a sportesemények helyszínein gyermekgondozási szolgáltatásokat nyújtsanak, valamint ezeket a helyszíneket biztonságos, könnyen hozzáférhető és megfizethető tömegközlekedéssel meg lehessen közelíteni;

Faj

23. tisztában van vele, hogy az olyan sportokban, mint például a kosárlabda, a baseball, a futás, a tenisz és a röplabda, mind-mind hasonló jellegű „biológiai energiára” van szükség. Sok jel utal azonban arra, hogy az egyén inkább társadalmi és kulturális, mintsem fizikai okból dönt egy bizonyos sportág mellett;

24. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy a népesség valamennyi csoportja megkülönböztetés nélkül hozzájusson a sporttevékenység minden formájához;

25. örömmel fogadja az Európai Parlament nyilatkozatát a futballban előforduló rasszizmus elleni küzdelemről (2006.03.14.), amelyben arra kéri az érintetteket, hogy tegyenek meg minél többet a rasszizmussal szembeni küzdelem érdekében;

26. úgy véli, hogy a rasszok diverzitásának az élsportban – főként a labdarúgásban – jellemző viszonylag magas szintje a sporttevékenység más szintjein nem tapasztalható. Az, hogy egyes sportok legfelső szintjein nem fehér bőrű sportolók is felbukkannak, azt a látszatot keltheti, hogy a rasszizmusnak vége. A valóságban azonban a professzionális sport viszonylag keveseknek szünteti meg a hátrányos társadalmi helyzetét.

Rasszizmus továbbá akkor is előfordulhat, ha nem fehér bőrű játékosokra sztereotip szerepet osztanak;

27. azt kéri, hogy vegyék elejét a tanárok és edzők részéről esetlegesen tapasztalható rasszista sztereotípiáknak, amelyek hozzájárulhatnak ahhoz, hogy egyes etnikai kisebbségeket bizonyos sportágakra ösztönözzék vagy azokról lebeszélnek;

28. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, kísérjék figyelemmel, hogy a sportért felelős ügyintézői és edzői állásokba történő felvétel során ügyelnek-e a faji és etnikai csoportok megfelelő arányára;

Vallás és meggyőződés

29. tisztában van vele, hogy minden vallásnak és hívőcsoportnak megvannak a maga szokásai (pl. csak azonos neműek fürödhetnek együtt) és gyakorlatai (pl. rítusok, az imák gyakorisága és ideje), amelyek akaratlanul is kirekesztik őket a sportból: így például az iszlám fejkendő (hidzsáb) viselésének betiltása esetleg ellehetetlenítheti a muzulmán nők teljes körű részvételét a labdarúgásban. Úgy véli, hogy bizonyos csoportok kirekesztése az iszlámtól való félelemből, antiszemitizmusból és egyéb főbiákból vagy gyűlöleti formákból is eredhet, ezért arra kéri az EU-t, hogy a megkülönböztetésnek ezt a formáját a rasszizmussal és az idegengyűlölettel egyként kezelje. Ebben az összefüggésben az EU-nak a tagállamok, a régiók, a helyi önkormányzatok mint infrastruktúra-szolgáltatók, illetve a lakosság és a sportszervezetek mint felhasználók körében ösztönöznie és támogatnia kellene a gyakoribb játékos és spontán sporttevékenységeket mint olyan területet, amely mindenki számára egyenlő esélyeket kínál;

30. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy szorgalmazzanak párbeszédet e csoportok és a sportesemények szervezői között, hogy mindkét fél megértse a problémákat, és vizsgálják meg, hogy miképpen lehetne bizonyos szokásokat és gyakorlatokat toleráns és konstruktív módon befogadni, egyben felismerve, hogy nem biztos, hogy minden esetben létezik kivitelezhető megoldás;

Szexuális irányultság

31. úgy véli, hogy a homoszexuális férfiakhoz és nőkhez való viszonyulás a sportban külön ok az aggodalomra. Gyakran nem marad számukra más választás, mint az, hogy vagy letagadják szexuális irányultságukat, vagy pedig sportklubokat és rendezvényeket kell szervezni kizárólag melegek és leszbikusok számára. Az RB észrevételezi, hogy míg Európa lakosságának jelentős hányada homoszexuális, a professzionális futballjátékosok egyike sem nyíltan az. A letagadás és az elkülönülés nem lehet hosszú távú megoldás: azt kell célul kitűzni, hogy szexuális irányultságuktól függetlenül minden férfi és nő előtt minden sportklub ajtaja nyitva álljon;

32. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a helyi és regionális leszbikus, meleg, biszexuális és transzszexuális csoportokkal együttműködve próbáljanak megoldást találni ezekre a problémákra;

33. örömmel fogadja a FARE hálózat 2006-os, a labdarúgásban a homofóbia elleni küzdelemről szóló öt pontos útmutatóját;

Esélyegyenlőség a sportban és a sport finanszírozásában

34. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy szálljanak szembe a sportban és a sport finanszírozásában jelen levő megkülönböztetéssel, és szüntessék meg azt;

35. úgy véli, hogy a kisebbségek sportbéli helyzetéről mélyebb kutatást kellene végezni. Figyelmet kell fordítani a megkülönböztetés minden formájára, amelyek nemcsak országonként és régióként, de sportonként is különbözőek lehetnek;

36. arra kéri az egész EU-ra kiterjedő sportszervezeteket – különösen az UEFA-t –, hogy vezessenek be értelmes és hatékony szankciókat a hatáskörükbe tartozó rendezvényeken előforduló, faji és egyéb megkülönböztetésen alapuló visszaélések esetére, az UEFA-t pedig külön felkéri, hogy pótolja az e téren tapasztalható hiányosságokat, és a 2008. évi európai labdarúgó-bajnokságok után számoljon be az RB-nek;

37. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy bátorítsák sporteseményeken való részvételre minden közösség tagjait – nézőket és sportolókat egyaránt – az eseményen pedig gondoskodjanak megfelelő fogadtatásról, valamint a visszaélések és zaklatások elleni védelemről, akkor is, ha azt nem önkormányzat szervezte;

38. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy megkülönböztetés nélkül mindenki számára tegyék hozzáférhetővé a saját tulajdonukban lévő, illetve az általuk működtetett, közvetlenül vagy közvetetten finanszírozott, illetve sporttevékenységek céljára bérelt sportlétesítményeket;

39. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy minden közösség tagjait bátorítsák részvételre a sporttal kapcsolatos ügyintézés, vezetés és edzői tevékenység minden szintjén;

Az esélyegyenlőség támogatása a sport révén

40. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a sport révén népszerűsítsék a társadalmi beilleszkedés terén a toleranciát és a megértést, illetve a megkülönböztetés elleni küzdelmet;

41. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy aktívabban vegyenek részt a sport finanszírozásában;

42. arra kéri az oktatásért felelős hatóságokat, hogy a gyermekeket ne csak sportolásra biztassák, hanem arra, is hogy tanulják meg értékelni a sport társadalmi és kulturális dimenzióját, annak teljes sokféleségében;

43. arra kéri az európai sportszervezői, edzői és sportadminisztratori hálózatokat, hogy ügyeljenek munkájuk egyenlőségi dimenziójára, és törekedjenek annak előtérbe helyezésére;

44. arra szólítja fel a helyi és regionális önkormányzatokat, szervezeteket és klubokat, hogy személyzetük és oktatóik számára szervezenek képzést a multikulturalizmus, a hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölése és a tolerancia témájában;

Helyi és regionális önkormányzatok

45. úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak elsődleges feladataik közé tartozik, hogy sport-, szabadidős és kulturális szolgáltatásokat nyújtsanak. Ezeket a szolgáltatásokat alapvető eszközöknek kell tekinteni a társadalmi integráció elősegítése és a megkülönböztetés elleni küzdelem érdekében;

46. úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak – a *gender budgeting* eszközét is felhasználva – az általuk nyújtott sportkínálat és sportszolgáltatások révén tervszerűen fejlesztenük és támogatniuk kell az egyenlőséget;

47. úgy véli, hogy a sportcélú finanszírozás, valamint az abban és az által tapasztalható esélyegyenlőség kell, hogy legyen a helyi és regionális önkormányzatok átfogó teljesítményének mutatója;

48. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy ismerjék fel az intézményesített megkülönböztetést, és tegyenek ellene. Intézményesített megkülönböztetés alatt értendő az, ha az intézmények egyeseknek nem nyújtanak megfelelő szolgáltatást koruk, fogyatékosságuk, nemük, faji vagy etnikai származásuk, vallásuk vagy meggyőződésük, illetve szexuális irányultságuk miatt, ez a hiányosság pedig akkor érhető tetten, ha valamely folyamat, hozzáállás vagy viselkedés előítélet, tudatlanság, meggondolatlanság, illetve sztereotip gondolkodás folytán – akaratlanul is – megkülönböztetéssé fajul, és hátrányos helyzetbe hozza az adott társadalmi csoportot;

49. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy három fő területen tegyenek lépéseket:

- (i) Elköteleződés, szakpolitika és tervezés: tanúsítsanak elköteleződést az esélyegyenlőség sport általi támogatása iránt azáltal, hogy írásos politikákat és életképes cselekvési terveket dolgoznak ki, valamint azokat rendszeresen nyomon követik és felülvizsgálják.
- (ii) Részvétel és a sport presztízsének növelése: tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy minél több társadalmi csoport vegye igénybe a sport- és szabadidős szolgáltatásokat, illetve vegyen részt magában a szolgáltatásnyújtásban; valamint tegyenek lépéseket annak érdekében, hogy ezekről pozitív és befogadó kép alakuljon ki.
- (iii) Adminisztráció és vezetés: alakítsanak ki eljárásokat a megkülönböztetés és az egyenlőtlenség kezelésére. A helyi és regionális önkormányzatoknak arra kellene törekedniük, hogy a sporttal kapcsolatos közigazgatásban, ügyintézésben és vezetésben minél több társadalmi csoport képviseltetesse magát.

50. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a civil társadalommal, partnerszervezetekkel, sportegyesületekkel, helyi sportklubokkal és civil szervezetekkel együttműködve törekedjenek közös célok elérésére ezen a területen, és vegyék kézbe a politikai irányítást;

51. azt ajánlja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok dolgozzanak ki médiastratégiát az egyes célcsoportok számára hozzáférhető sportlehetőségek reklámozására – hogy ezek a csoportok nagyobb számban vegyenek részt ezekben –, valamint tevékenységeik eredményeinek hirdetésére. A helyi és regionális önkormányzatoknak arra kellene törekedniük, hogy a sporteredmények közlésekor – az általuk kibocsátott vagy finanszírozott kiadványokban is – mellőzzék a sztereotípiákat, a megkülönböztetést és a rasszizmust: például a női futballról szóló tudósításban a sportágat ne újdonságként, hanem természetes dologként kezeljék;

52. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy osszák meg tapasztalataikat Európa és a világ más önkormányzataival, és tanuljanak az övéikből, a bevált gyakorlatokat pedig népszerűsítsék helyi és regionális szinten. Arra kéri az uniós intézményeket, hogy könnyítsék meg ezeknek a bevált gyakorlatoknak a cseréjét. Különösen a Régiók Bizottságának és a helyi önkormányzatok európai szövetségeinek (CEMR, AER, Eurocities stb.) kellene azon munkálkodniuk, hogy megkönnyítsék a hálózatépítést az olyan városok, helyi önkormányzatok és régiók között, amelyek egyedi tapasztalatokkal rendelkeznek az említett tevékenységekkel kapcsolatban;

53. arra kéri az EU-t, hogy állítson fel referenciaalapot (benchmarkot) a helyi és regionális önkormányzatok számára a sportban és a sport finanszírozásában az esélyegyenlőség előmozdítása tekintetében. Ezzel összefüggésben az RB kiáltványt fogalmaz meg a sportbéli egyenlőségért:

Az RB kiáltványa a sportbéli egyenlőségért

„Alulírottak elkötelezzük magunkat amellett, hogy befolyásunkkal élve olyan sportvilágot teremtsünk, amelyben minden ember bármilyen megkülönböztetés nélkül részt vehet. Vállaljuk, hogy:

- szembeszállunk a sportbéli megkülönböztetéssel és felszámoljuk azt,
- minden közösség tagjait a sportban való részvételre buzdítjuk,
- minden közösség tagjait – nézőket és sportolókat egyaránt – megfelelő fogadtatásban részesítjük, és megvédjük a megkülönböztetésen alapuló visszaélésektől és zaklatásoktól,

– minden közösség tehetséges és jártas tagjait a sporttal kapcsolatos adminisztráció, vezetés és edzői tevékenység minden szintjén részvételre buzdítjuk,

– a lehető legjobb egyenlőségi politikákat és gyakorlatokat alakítjuk ki, és azokat rendszeresen felülvizsgáljuk és naprakészen tartjuk,

– a sportbéli sokféleség eszméjét hirdetjük.”

54. arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy írják alá ezt a kiáltványt, és jelenlegi megközelítésüket a fentiek szellemében vizsgálják felül;

55. vállalja, hogy évente odaítélendő RB-díjat hoz létre a kiáltványt a lehető legjobban megvalósító helyi és regionális önkormányzatok számára.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 11-én.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Michel DELEBARRE